

27. 11. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pravidelná zpráva za rok 2000 Evropské komise o pokroku ČR v procesu přistoupení

Přinášíme Vám českou verzi tohoto v posledních dnech tolik diskutovaného dokumentu.

PRAVIDELNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2000
EVROPSKÉ KOMISE O POKROKU ČESKÉ REPUBLIKY V PROCESU PŘISTOUPENÍ

A. Úvod

a) Předmluva

V Agendě 2000 Evropská komise uvedla, že bude podávat Evropské radě pravidelné zprávy o pokroku, kterého jednotliví kandidáti na členství v Unii ze střední a východní Evropy dosahují v přípravě na členství, a že první zprávu předloží ke konci roku 1998.

Evropská rada v Lucemburku rozhodla, že:

„Počínaje koncem roku 1998 bude Komise podávat Radě pravidelné zprávy, spolu s nezbytnými doporučeními pro zahájení bilaterálních mezivládních konferencí, hodnotící ve světle kodaňských kritérií pokrok, jehož každý ze střeoevropských a východoevropských kandidátských států dosáhl na cestě k přistoupení, zejména pokud jde o rychlost přijímání *acquis* Unie.“ ... „Zprávy Komise budou sloužit jako základ pro přijímání nezbytných rozhodnutí v rámci Rady o vedení jednání o přistoupení nebo o jejich rozšíření vůči dalším kandidátským zemím. V této souvislosti bude Komise nadále používat metodu přijatou v Agendě 2000 pro hodnocení schopnosti kandidátských států vyhovět ekonomickým kritériím a veškerým závazkům vyplývajícím ze vstupu.“

Na tomto základě Komise předložila první soubor pravidelných zpráv v říjnu roku 1998 s ohledem na Evropskou radu ve Vídni. Druhý soubor zpráv byl přijat v říjnu roku 1999 s ohledem na Evropskou radu v Helsinkách. Helsinská Evropská rada poznamenala, že další pravidelné zprávy je třeba předložit dostatečnou dobu před konáním Evropské rady v prosinci roku 2000.

Struktura této pravidelné zprávy o České republice se z větší části podobá struktuře stanoviska Komise z roku 1997 a následným pravidelným zprávám, nicméně od minulých zpráv se liší ve třech dílčích bodech. Především část stávající zprávy hodnotící schopnost České republiky přijímat závazky plynoucí z členství (Část B.3.1) byla rozčleněna tak, aby odpovídala seznamu dvaceti devíti kapitol vyjednávání pokrývajících *acquis*. Za druhé, tato část byla rozšířena, aby rovněž pokrývala schopnost a kapacitu státní správy České republiky provádět *acquis* v rámci jednotlivých kapitol vyjednávání (dříve se o tom pojednávalo v samostatném oddílu zprávy). Za třetí, tato zpráva poprvé zahrnuje část hodnotící pokrok České republiky v pořizování oficiálních překladů *acquis*.

V souladu s předchozími pravidelnými zprávami tato zpráva:

popisuje vztahy mezi Českou republikou a Unií, a to především v rámci Asociační dohody; analyzuje situaci s ohledem na politické podmínky stanovené Evropskou radou v Kodani v roce 1993 (demokracie, právní stát, lidská práva, ochrana menšin);

hodnotí situaci České republiky a vyhlídky s ohledem na hospodářská kritéria uvedená Evropskou radou v Kodani (fungující tržní hospodářství, schopnost vyrovnat se s konkurenčním tlakem a tržními silami uvnitř Unie);

zabývá se schopností České republiky přijmout závazky vyplývající z členství, tj. *acquis* Unie vyjádřené ve Smlouvách, sekundární legislativě a politikách Unie. Tato část věnuje obzvláštní pozornost jaderné bezpečnosti, jak bylo zvlášť vyžádáno Evropskými radami v Kolíně nad Rýnem a v

Helsinkách. Zahrnuje nejen harmonizaci právních předpisů, ale i vývoj kapacit soudnictví a státní správy potřebných k provádění a vynucování *acquis*, jak to vyplývá z požadavků Evropských rad v Madridu v prosinci 1995 a ve Feiře v červnu 2000. V Madridu Evropská rada zdůraznila potřebu, aby kandidátské země přizpůsobily své správní struktury a vytvořily tak podmínky pro hladké začlenění daných zemí. Evropská rada ve Feiře v červnu 2000 vyzdvihla zásadní význam schopnosti kandidátských zemí účinně provádět a vynucovat *acquis* a dodala, že to vyžaduje značné úsilí na straně kandidátských zemí při posilování struktur jejich státní správy a soudnictví. Evropská rada ve Feiře vyzvala Komisi, aby informovala Radu o svých zjištěních v této záležitosti.

Tato zpráva bere v úvahu pokrok od vydání Pravidelné zprávy za rok 1999. Pokrývá období do 30. září 2000. V některých konkrétních případech však zmiňuje i opatření přijatá po tomto datu. Zabývá se tím, zda byly provedeny zamýšlené reformy uvedené ve zprávě za rok 1999, a zkoumá nové iniciativy. Jako doplněk hodnocení nového vývoje od poslední Pravidelné zprávy pak tato zpráva dále předkládá souhrnné hodnocení celkové situace u jednotlivých pojednávaných hledisek, přičemž u každého z nich stanovuje hlavní kroky, které musí Česká republika stále učinit ve své přípravě na přistoupení.

V souladu s tímto přístupem se hodnocení pokroku v plnění politických kritérií a kritérií *acquis* (včetně správní kapacity České republiky k provádění *acquis*) zaměřuje na výsledky, jichž bylo dosaženo od poslední pravidelné zprávy, a doplňuje je pohledem na celkovou situaci u jednotlivých pojednávaných hledisek. Ekonomické hodnocení jako takové se zakládá na posouzení hospodářské výkonnosti České republiky s výhledem do budoucna.

Zpráva rovněž obsahuje samostatnou část zkoumající rozsah, v jakém se Česká republika vyrovnala s krátkodobými prioritami Přístupového partnerství a začíná se zabývat střednědobými prioritami stanovenými v daném rámci.

Stejně jako v předchozích zprávách se „pokrok“ měří na základě skutečně učiněných rozhodnutí, skutečně přijatých právních předpisů, skutečně ratifikovaných mezinárodních konvencí (s náležitou pozorností věnovanou jejich provádění) a skutečně realizovaných opatření. Právní předpisy či opatření, která se nacházejí v různých fázích přípravy nebo schvalovacího procesu v parlamentu, se v zásadě neberou v úvahu. Tento přístup zaručuje rovnocenné zacházení se všemi kandidátskými zeměmi a umožňuje objektivně posuzovat a srovnávat konkrétní pokrok v přípravě na přistoupení mezi jednotlivými zeměmi.

Zpráva čerpá z řady informačních zdrojů. Kandidátské země byly vyzvány, aby poskytly informace o pokroku, kterého v přípravě na členství dosáhly od zveřejnění poslední Pravidelné zprávy. Dalším zdrojem informací byly národní programy přijímání *acquis* jednotlivých kandidátských zemí, informace poskytnuté v rámci Asociační dohody a informace poskytované během analytického zkoumání *acquis* (screening) a při přístupových jednáních. Při přípravě zprávy byla zohledněna jednání Rady a zprávy a usnesení Evropského parlamentu. Komise rovněž vycházela z hodnocení, která připravily různé mezinárodní organizace, zejména z příspěvků Rady Evropy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, mezinárodních finančních institucí, jakož i nevládních organizací.

b) Vztahy mezi Evropskou unií a Českou republikou

Poslední vývoj v rámci Evropské dohody

Česká republika pokračuje v provádění Evropské dohody a přispívá ke hladkému fungování různých společných institucí. Páté zasedání Rady přidružení se konalo v prosinci 1999 a šestá zasedání Výboru přidružení a Rady přidružení se konala v červnu respektive září 2000. Výbor přidružení podrobně prozkoumal provádění priorit Přístupového partnerství. Podvýbory nadále fungují jako fórum pro odborné diskuse. Společný parlamentní výbor (*Poznámka editora překladu: Jedná se o Parlamentní výbor přidružení), složený ze zástupců České republiky a Evropského parlamentu, se sešel v listopadu 1999 a v dubnu 2000.

V září 2000 bylo dosaženo principiální shody v přechodu do druhé etapy přechodného období Evropské dohody, což je známkou toho, že Česká republika dále harmonizovala své právní předpisy o řízení podniků a pohybu kapitálu s pravidly Společenství. Probíhá řízení pro přijetí příslušného

rozhodnutí Rady přidružení.

Obchod mezi ES a Českou republikou se nadále zvyšuje. Podle statistických údajů Českého statistického úřadu vzrostl vývoz ES do České republiky mezi roky 1998 a 1999 z 589,9 mld Kč (16,3 mld €) na 638,2 mld Kč (17,3 mld €) a vývoz ES z 545,8 mld Kč (15,1 mld €) na 642,8 mld Kč (17,4 mld €). Z toho důvodu zaznamenala po mnoha letech deficitů Česká republika s ES obchodní přebytek. V roce 1999 představovalo ES 69,2 % českého vývozu a činila 64,0 % českého dovozu. V prvním čtvrtletí roku 2000 vzrostl vývoz ES o 29 % na 184,1 mld Kč (5,17 mld €), zatímco dovozy ES vzrostly o 34 % na 195,2 mld Kč (5,48 mld €). V prvních třech měsících roku 2000 se podíl ES na českém vývozu opět zvýšil na 72,6 %, zatímco ES nadále představovalo 64 % českého dovozu. Hlavní kategorie vývozu Společenství v roce 1999 zahrnovaly stroje a elektrická zařízení, dopravní zařízení, základní kovy a chemické produkty. Většina českého vývozu se soustředila ve skupinách stroje a elektrická zařízení, dopravní zařízení - zejména vozidla, základní kovy a textil.

V březnu 1999 Rada zmocnila Komisi, aby zahájila jednání s přidruženými zeměmi v souvislosti s novými recipročními koncesemi v oblasti zemědělství. Tato jednání, která jsou součástí celého procesu přistoupení, se konají na recipročním základě a s cílem dosažení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy Evropského společenství, členských států EU a zájmy České republiky. Jednání vycházejí ze zásady neutrality s ohledem na fungování SZP.

Jednání s Českou republikou byla uzavřena na úrovni vyjednávačů skončila v květnu 2000. Díky nové dohodě se budou preference vztahovat na téměř polovinu dvoustranného obchodu zemědělskými produkty. Tento režim vstoupil v platnost 1. července 2000 na autonomním základě za podmínky uzavření dodatkového protokolu k Evropské dohodě.

U zpracovaných zemědělských výrobků jednání stále probíhají. V červenci roku 2000 Rada pověřila Komisi zahájením vyjednávání s přidruženými zeměmi se zřetelem na reciproční koncese v oblasti rybolovu a rybářských produktů.

Během posledního roku učinila Česká republika řadu kroků k nápravě rozhodnutí, která nebyla v souladu s Evropskou dohodou a ke kterým české úřady neprovedly nezbytné předchozí konzultace s Evropskou unií. Ve svém nařízení č. [212/1999](#) Sb. z 15. září 1999 vláda napravila své předchozí rozhodnutí z 12. března 1999, kterým zavedla předběžná ochranná opatření na dovoz cukru.

Podobným způsobem zrušila novela zákoníku práce přijatá v květnu 2000 tříleté omezení pracovního poměru občanů EU v České republice, které bylo původně schváleno parlamentem v zákonu o zaměstnanosti v červenci 1999.

Vláda dále přijala 29. listopadu 1999 nařízení č. [297/1999](#) Sb., které zvýšilo sazby cla pro dovoz silničních návěsových tahačů pocházejících z Evropské unie. České orgány opřely toto opatření o článek č. 29 Evropské dohody vzhledem k obtížné ekonomické situaci obou výrobců silničních návěsových tahačů v České republice. V prvním čtvrtletí roku 2000 však byl v České republice vyroben pouze jeden silniční návěsový tahač, zatímco v prvním čtvrtletí roku 1999 produkce činila 14 kusů.

V červenci 2000 byl parafován Protokol k Evropské dohodě o evropském posuzování shody (PECA). Tento protokol usnadní obchodování prostřednictvím „předběžného rozšíření“ vnitřního trhu ještě před přistoupením. Příslušné rozhodnutí Rady přidružení se nyní připravuje.

V září 1999 zahájila Česká republika podruhé antidumpingové šetření proti jedné firmě z ES, které bylo ukončeno v červnu 2000. Byly nalezeny důkazy o újmě a české orgány se rozhodly uvalit antidumpingová cla v rozsahu 9,28 % až 15,71 % na dovoz soli z ES.

Evropská unie zahájila antidumpingové řízení vůči českými společnostem (mimo jiné) v oblastech výroby polypropylenu, bezešvých trubek a ocelových lan.

Přístupové partnerství/Národní program přijímání Acquis

V prosinci 1999 bylo přijato upravené Přístupové partnerství. Jeho prováděním se zabývá kapitola D této zprávy.

V červnu 2000 Česká republika předložila upravený Národní program přijímání acquis (*Poznámka editora překladu: Správný název je Národní program přípravy České republiky na členství v

Evropské unii, dále Národní program; v EU běžně užívaná zkratka pro programy kandidátských zemí tohoto typu je NPAA), ve kterém vytyčuje svou strategii vstupu včetně způsobů dosažení priorit obsažených v Přístupovém partnerství (viz dále kapitola D).

Pomoc Společenství

Od ledna 2000 existují tři předvstupní nástroje financované Evropským společenstvím pro pomoc kandidátským zemím ve střední Evropě v jejich přípravách na vstup: program Phare; SAPARD, který poskytuje pomoc na rozvoj zemědělství a venkova; a ISPA, který financuje projekty infrastruktury v oblastech životního prostředí a dopravy. Tyto programy soustřeďují svou pomoc na priority Přístupového partnerství, které pomáhají kandidátským zemím plnit kritéria pro členství. V období let 2000-2002 bude celková finanční pomoc České republice ročně činit 79 milionů € v rámci programu Phare, 22,1 milionů € u programu SAPARD a mezi 55 a 80 miliony € u programu ISPA.

Od roku 1989 program Phare zajišťuje podporu střeoevropským zemím a pomáhá jim v průběhu období masivní hospodářské restrukturalizace a politických změn. Jeho současné „předvstupní“ zaměření se odvíjí od roku 1997 v reakci na rozhodnutí lucemburské Evropské rady zahájit proces rozšíření.

Program Phare poskytuje kandidátským zemím ze střední Evropy podporu při posilování institucí, investice na posílení regulační infrastruktury nutné k zajištění shody s *acquis* a investice pro účely hospodářské a sociální soudržnosti. Tato podpora zahrnuje společné financování technické pomoci, „twinningu“ a doprovodných investičních podpůrných projektů s cílem pomáhat při jejich úsilí v přijímání *acquis* a posilování či vytváření institucí nutných k provádění a vynucování *acquis*. To rovněž pomáhá kandidátským zemím v rozvoji mechanismů a institucí nutných k zavádění strukturálních fondů po vstupu, přičemž jako podpora zde existuje omezený počet opatření (investice či plány grantů) s regionálním či tematickým zaměřením.

Zhruba 30 % prostředků přidělených z programu Phare se využívá na tzv. „posilování institucí“, zatímco zbývajících 70 % jde na financování investic.

Program Phare v období let 1990 - 2000 přinesl České republice prostředky ve výši zhruba 722,5 milionu €. Program Phare na rok 2000 představuje pro Českou republiku finanční pomoc ve výši 59 milionů EUR, která se soustředí na následující priority:

posílení demokratického systému, právního státu, lidských práv a ochrany menšin, zejména Rómů (4,5 milionu €)

zlepšení právního a regulačního prostředí pro podnikání v České republice se zaměřením zejména na právní předpisy upravující konkursy, řízení úvěrového rizika, vynucování rozhodnutí soudů a reformu penzijního systému (5,5 milionu €)

zajištění schopnosti České republiky aplikovat pravidla a předpisy vnitřního trhu, zejména v oblastech ochrany dat, financí, telekomunikací, energetiky a veřejných zakázek (5,6 milionu €)
příprava České republiky na implementaci Společné zemědělské politiky, především v oblastech registrace zemědělských aktiv, veterinární inspekce a fytosanitárního sektoru (6,2 milionu €)
zřizování institucionálních struktur nutných k implementaci *acquis* v oblasti životního prostředí, odpadového hospodářství, monitorování kvality vzduchu a prevence a kontroly znečištění (4,3 milionu €)

řešení důležitých otázek v oblasti soudnictví a vnitřních záležitostí včetně boje proti organizovanému zločinu a hospodářské kriminalitě, zneužívání drog, ochrany hranic a Schengenského informačního systému a vzdělávání pracovníků soudnictví na všech úrovních (12,6 milionu €)

zajištění plné shody s *acquis* v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti při práci (1,3 milionu €)

posílení schopnosti institucí a veřejné správy implementovat *acquis*, zejména v oblasti veřejné správy a statistiky (1,5 milionu €)

rozvoj hospodářské a sociální soudržnosti včetně podpory MSP, opatření na podporu zaměstnanosti a infrastruktury malého rozsahu (17,5 milionu €)

účast v různých programech Společenství (Socrates, Leonardo a Youth) (6,52 milionu €)

Dalších 10 milionů € bylo vyčleněno na program přeshraniční spolupráce (CBC) s Německem, 5 milionů € na spolupráci s Polskem a 4 miliony € na spolupráci s Rakouskem.

Česká republika se také účastní a využívá vícenárodní a průřezové programy financované z Phare, jako je TAIEX a program pro malé a střední podniky (MSP). Česká republika se dále účastní programů: MSP, Rovné příležitosti, SAVE II, Fiscalis, Leonardo da Vinci, Socrates II, Mládež, Boj proti rakovině, Drogová závislost, Podpora zdraví a Prevence proti AIDS. Česká republika využívá příspěvků Phare na její účast na těchto programech Společenství. ČR rovněž požádala o účast v programu Kultura 2000.

Po zahájení vyjednávání ohledně účasti České republiky v Evropské agentuře pro životní prostředí již bylo dosaženo dohody. Po ratifikaci a vstupu této dohody v platnost, očekávaném počátkem roku 2001, se Česká republika stane členem této agentury.

Celkový účinek programu Phare je pozitivní. V řadě důležitých oblastí došlo k účinnému přenosu know-how, zařízení a finančních zdrojů, například v rozvoji MSP a regionů, podpoře obchodu a investic, životním prostředí a infrastruktuře. Podpora z Phare na rozvoj MSP a regionů byla úspěšná při vytváření odvětvových strategií a spouštění důležitých institucionálních a finančních mechanismů.

Příklady podpory v rámci Phare v České republice zahrnují:

V oblasti politického kritéria program Phare nadále podporuje udržitelnost organizací občanské společnosti v České republice. V roce 2000 bylo financováno více než 350 nových projektů, které sahaly od školení pokladníků charit, podpory aktivit na získávání finančních prostředků pro postižené děti, přes financování občanských poraden a vzdělávacích podpůrných skupin až po protirasistické akce. Zvláštní nová iniciativa zahrnovala poskytnutí více než 60 grantů na projekty zaměřené na romskou komunitu, včetně např. poradenství o občanských právech v případě rasově motivovaných útoků, rozvoje programu na vzdělávání Rómů a podpory romských informačních a komunitních středisek.

V oblasti ekonomického kritéria se pomoc Phare v roce 2000 soustředila zejména na rozvoj lidských zdrojů včetně vzdělávání vrcholových manažerů v řízení podniků, vzdělávání vedoucích pracovníků ve stavebních společnostech a nemocnicích a podporu vztahů mezi špičkovým výzkumem na univerzitách a firmami používajícími nové technologie. Byl vytvořen nový fond pro regionální rozvoj, který v průběhu roku 2000 půjčil prostředky na rozvoj 7 průmyslových parků, které budou sloužit jako atraktivní a dobře zainvestované lokality pro umístění nových firem. Tato činnost je součástí strategie na podporu přímých zahraničních investic, jejíž úspěšnost stále vzrůstá. Státní agentura na podporu investic, CzechInvest, obdržela prestižní ocenění „Evropská agentura na podporu investic roku“ v roce 2000 na Světovém fóru přímých investic. V průběhu let agentura CzechInvest přilákala do České republiky za podpory Phare objem investic ve výši 3,5 mld € a pomohla vytvořit 33.000 pracovních míst.

V oblasti životního prostředí se jeden projekt soustřeďuje na zavedení systémů řízení ochrany a kontroly životního prostředí v českých podnicích. Bude-li pilotní program úspěšný, očekává se, že se podaří přimět více společností k zavedení daného systému, který by měl zajistit, že otázky životního prostředí budou vždy v popředí při rozhodování v podnikatelských subjektech. Program Phare rovněž pomáhá zlepšovat životní prostředí způsobem, který se zřetelně projevuje v kvalitě vod českých řek - doposud bylo v roce 2000 například vybudováno 13 čistících stanic odpadních vod za pomoci prostředků Phare, přičemž tyto stanice se nacházejí především na severozápadě Čech, kde bylo průmyslové znečištění v minulosti obzvláště vysoké.

V květnu 2000 byl dokončen největší investiční projekt financovaný Phare v České republice a druhý největší takový projekt vůbec (34 milionů €): byla modernizována část panevropského železničního koridoru č. 4, který vede z Berlína do Vídně. Díky tomu se traťová rychlost zvýšila ze 120 na 160 km za hodinu, což společně s ostatními investicemi financovanými z českého rozpočtu a Evropskou investiční bankou povede ke snížení doby cestování z Prahy do Vídně o 2 hodiny.

Phare rovněž financuje fond na proaktivní zásahy na trhu práce (PALMIF), čímž pomáhá vytvářet a chránit pracovní místa. V rámci jednoho obzvláště úspěšného projektu PALMIF bylo vyškoleny 700

nezaměstnaných, z nichž 65 % založilo své vlastní živnosti či podniky a 30 % získalo do dvou měsíců od školení práci.

V letech 1998 a 1999 proběhla reforma systému řízení programu Phare s cílem zvýšit rychlost, účinnost, efektivnost a průhlednost aktivit Phare. Nedávná kontrolní zpráva o Phare za rok 2000 dále propracovává tyto základní struktury řízení s cílem zajistit lepší cestu k přistoupení a ke strukturálním fondům. Za prvé, od roku 2002 bude možno řízení zcela decentralizovat za podmínky splnění přísných předběžných kritérií stanovených v koordinačním Nařízení č. 1266/99. Za druhé, tvorba dílčích programů Phare se může přesunout na víceletý základ za předpokladu, že budou existovat podpůrné strategie. Za třetí, trendy zahájené v roce 1997 budou pokračovat se zvýšenou rolí Delegací a dalším urychlením postupů a nakonec dojde i ke zvýšení důrazu vedení na zvětšování účinků projektů Phare při posilování institucí, investic na zajištění shody s acquis a hospodářské a sociální soudržnosti.

Provádění programu Phare v České republice probíhá celkem uspokojivě. I když u projektů dochází často ke zpožděním a existuje prostor pro zlepšení přípravy a řízení, 99 % projektů bylo dosud uzavřeno před termínem a realizováno na přijatelné úrovni. Je však třeba poznamenat, že realizace ve všech sektorech je negativně ovlivněna nedostatečnou interní komunikací uvnitř ministerstev, mezi nimi i ve vztahu mezi resorty a jinými organizacemi. Kvalita provádění rovněž často závisí na konkrétních pracovnících a nikoliv na institucionální síle ministerstev. Je jasné, že jsou nutné výrazné a trvalé investice do správních kapacit na všech českých ministerstvech a rozpočtových ústředních orgánů státní správy zejména v oblasti lidských zdrojů, chce-li si Česká republika zajistit hladký přechod od předvstupní podpory ES k účasti na strukturálních fondech ES.

V oblasti celkového finančního řízení prostředků ES Národním fondem byla realizace špatná. Národní fond předával žádosti o finanční prostředky a rozděloval přijaté prostředky pomalu, podávané žádosti vykazovaly nedostatky, které v některých případech vedly k neudělení finančních prostředků. CFCU by mělo být aktivnější ve snaze zlepšit realizaci. Příprava na strukturální fondy na straně Ministerstva pro místní rozvoj je uspokojivá, zejména s ohledem na investiční projekty a zřizování organizací vyžadovaných strukturálními fondy. V oblasti grantů a půjček je však nutné zlepšení. Komunikace mezi ministerstvem a regiony by se měla rovněž zlepšit. Implementace programů Společenství jednotlivými ministerstvy je uspokojivá.

V souvislosti s programem SAPARD získal v září 2000 český Plán rozvoje venkova příznivé stanovisko Výboru STAR (Řídící výbor ES pro rozvoj zemědělských struktur a venkova) a byl schválen Komisí v říjnu 2000. Plán vychází ze dvou hlavních priorit: zlepšení výrobních a marketingových struktur ve zpracování zemědělských produktů a potravin (75 % prostředků ES) a hospodářská diverzifikace a zlepšení venkovské infrastruktury (24 % prostředků ES). Průměrné roční veřejné výdaje v období let 2000 - 2006 budou činit 29,8 milionu €, z čehož 22,4 milionu € (v cenách roku 2000) představuje příspěvek ze strany Společenství. Byla založena Agentura České republiky pro rozvoj zemědělských trhů a venkova a probíhají přípravy na její akreditaci jako agentury SAPARD. V případě Platební agentury se akreditace dosud neuskutečnila a došlo k výrazným zpožděním v jejím zprovoznění. V souvislosti s programem ISPA Komise informovala Českou republiku, že její příslušný příděl prostředků z ISPA bude činit 5,5 až 8 % rozpočtu ISPA ročně, a to jako stimul, aby tato země navrhovala vysoce kvalitní projekty v oblastech dopravy a životního prostředí. České orgány vypracovaly dokumenty s odvětvovými strategiemi pro dopravu a životní prostředí. Hlavní priority obsažené ve strategickém dokumentu pro dopravu zahrnují rozvoj silniční sítě, rozvoj železniční infrastruktury, rozvoj dopravy po vodních cestách a letištní projekty. Řídící výbor (RV) ISPA přijal tento dokument v červenci 2000. Hlavními prioritami ve strategickém dokumentu pro životní prostředí jsou pitná voda/odpadní voda, kvalita ovzduší a ochrana klimatu a odpadové hospodářství. Projekty předložené českými orgány pro financování ISPA v roce 2000 se v současnosti v Komisi posuzují. Komise připomínkovala strategii pro životní prostředí, přičemž zejména naznačila potřebu propojení s normami kvality stanovenými právními předpisy v oblasti životního prostředí, konkrétně pro sektory vod a ovzduší.

Pro ISPA byly vytvořeny příslušné struktury a výbory, ale je třeba stále ještě rozhodnout, která

agentura bude realizovat projekty ISPA. Celkovou koordinaci ISPA zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj, přičemž ostatní ministerstva odpovídají za vstupy z příslušných sektorů. Meziřesortní spolupráce je dobrá.

Provádění programu ISPA se bude odehrávat ve stejném institucionálním rámci jako program Phare, přičemž Národní fond při ministerstvu financí bude odpovídat za celkové finanční řízení a několik prováděcích agentur bude odpovídat za technickou realizaci. U programového a finančního řízení SAPARD se použije odlišný systém, který odráží pravidla EAGGF (Evropský poradní a záruční zemědělský fond) a zakládá se na zcela decentralizovaném přístupu prostřednictvím akreditované platební a prováděcí agentury.

Twinning

Jednou z hlavních výzev, které kandidátské země nadále čelí, je potřeba posílit správní kapacitu k provádění a vynucování *acquis*. V roce 1998 Evropská komise navrhla mobilizaci značných lidských a finančních zdrojů, která by jim v tomto ohledu pomohla, a to pomocí procesu *twinningu* správních institucí a agentur. Široké odborné znalosti členských států se nyní dávají k dispozici kandidátským zemím, zejména prostřednictvím dlouhodobého působení státních úředníků z členských států v kandidátských zemích a doprovodných krátkodobých odborných misí. Velká podpora a reakce členských států EU znamená, že v současné době se realizuje za finanční podpory Phare 98 a za účasti všech kandidátských zemí a téměř všech členských států celkem 107 projektů *twinningu*. V rámci Phare 99 se realizuje dalších 99 projektů a programový plán pro Phare 2000 zahrnuje dalších 129 projektů *twinningu*. Odhaduje se, že v kandidátských zemích se bude průběžně neustále realizovat zhruba 250 projektů *twinningu*.

Zpočátku se *twinning* soustředil především na prioritní sektory zemědělství, životního prostředí, veřejných financí, soudnictví a vnitra a na přípravná opatření pro strukturální fondy. Nyní pokrývá všechny sektory v souladu s *acquis*.

U České republiky bylo v rámci Phare doposud schváleno 18 *twinningových* projektů, z nichž 8 se realizuje a 10 je ve stadiu realizačních příprav. Podle Národního programu pro rok 2000 se počítá s dalšími 20 *twinningovými* projekty.

V rámci programu za rok 1998 pomáhají Německo a Francie při restrukturalizaci ministerstva zemědělství a Státního intervenčního fondu, zatímco Německo, Dánsko a Švédsko společně pracují s českými partnery na posílení orgánů vynucujících právní předpisy v oblasti životního prostředí. Bude rozvinut systém státní pomoci a Německo s Řeckem posílí kapacitu v oblasti pojišťovnictví a bankovního regulačního orgánu. Přípravu na strukturální fondy vede Velká Británie, Irsko a Francie, zatímco tři projekty v oblasti soudnictví a vnitra posílí kontrolu hranic (Německo, Nizozemí), rozvinou instituce na vynucování zákonů (Německo a Velká Británie) a podpoří nezávislost soudnictví (Nizozemí).

10 *twinningových* projektů v rámci programu za rok 1999 pomůže České republice posílit její správní kapacitu v oblastech, jako je účast na Evropském strukturálním fondu, kontrola a správa finančních toků z ES, boj proti hospodářské kriminalitě a příprava na provádění Schengenských dohod.

Zahajuje se program *Consensus*, což je průřezový program na financování *twinningových* projektů v oblasti sociálních věcí ve všech kandidátských zemích. V České republice bude financovat čtyři projekty a jeho zahájení se očekává do konce roku 2000.

Program pro rok 2000 předpokládá pokračování a nárůst aktivit *twinningu* v České republice.

Očekává se zahájení celých 20 *twinningových* projektů, které mají pomoci české veřejné správě při naplňování *acquis* v takových oblastech jako telekomunikace a energetika, sledování kvality ovzduší a prevence a kontrola znečištění. Jako na prioritní sektor pro pomoc ve formě *twinningu* v rámci Phare se program pro rok 2000 zaměří především na soudnictví a vnitra, společně s modernizací české veřejné správy.

Ačkoliv je stále ještě brzy na hodnocení celkového vlivu účinku *twinningu* v České republice, v současnosti realizované projekty probíhají, přes některé počáteční problémy, uspokojivě.

Předvstupní poradci a rovněž jejich hostitelské organizace vyslovují s mechanismem uspokojení.

Poptávka po projektech twinningu v České republice roste a zároveň roste i kvalita návrhů členských států na realizaci takových projektů.

B. Kritéria členství

1. Politická kritéria

Úvod

Kodaňská politická kritéria z června 1993, která musí být splněna kandidátskými zeměmi, stanovují, že tyto země mají „dosáhnout stability institucí zaručující demokracii a právní stát, zaručit lidská práva a respektovat a chránit menšiny“.

V Pravidelné zprávě za rok 1999 o pokroku České republiky v procesu přístupu došla Komise k následujícím závěrům:

„Česká republika splňuje kodaňská politická kritéria. Musí však věnovat pokračující pozornost reformě soudnictví a zlepšování situace Rómů implementací adekvátní politiky. Dále musí usilovat o potírání diskriminačních postojů ve společnosti a o rozvoj účinné politiky boje proti hospodářské kriminalitě a korupci“.

Následující kapitola se zaměřuje na hodnocení vývoje v České republice v období od vydání Pravidelné zprávy za rok 1999 stejně jako na celkovou situaci v zemi, viděno z perspektivy kodaňských politických kritérií, včetně fungování exekutivy a soudního systému země. Vývoj je v tomto kontextu velice úzce spojen s rozvojem schopnosti České republiky provádět *acquis*, především ve sféře justice a vnitřních věcí. Konkrétní informace o vývoji schopnosti České republiky provádět *acquis* v oblasti soudnictví a vnitřních záležitostí lze najít v příslušné kapitole (kapitola 24 - Spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí) části B.3.1. této zprávy.

Poslední vývoj

Menšinová vláda sestavená v červenci 1998 funguje normálně v oblasti vnitřních i zahraničních věcí. Její program se zaměřuje v první řadě na řízení a restrukturalizaci ekonomiky stejně jako na urychlení příprav na členství v EU a konsolidaci a zlepšování dobrých sousedských vztahů.

Vztahy mezi vládou ČSSD a největší opoziční stranou (ODS) jsou charakterizovány „Smlouvou o ustavení stabilního politického prostředí v České republice uzavřenou mezi ČSSD a ODS“, která byla v únoru 2000 obnovena a prohloubena na bázi recipročních závazků. Čtyři další opoziční strany, které neparticipují na této smlouvě, vytvořily „čtyřkoalici“ a účastní se aktivně demokratického procesu jako zásadová opozice (KDU-ČSL, US, ODA a DEU).

Parlament přijal v květnu 2000 novelu volebního zákona, která je z podnětu prezidenta přezkoumávána Ústavním soudem. Na listopad 2000 jsou plánovány volby do senátu a poprvé také do 14 nedávno ustavených krajů.

1.1. Demokracie a právní stát

Jak uvádí předchozí Pravidelné zprávy, Česká republika dosáhla stability institucí zaručujících demokracii a právní stát. Tato kapitola se zaměřuje na poslední vývoj v loňském roce.

Parlament

Fungování parlamentu se podstatně zlepšilo díky efektivnějšímu dialogu s vládou a zefektivnění procedur přijímání zákonů. Poslanecká sněmovna doplnila svá procedurální pravidla zavedením možnosti rychlého schválení (mimo jiné) návrhů legislativy se vztahem k právu ES. Výbor pro evropskou integraci Poslanecké sněmovny nyní diskutuje s ministry o legislativních návrzích ještě předtím, než je vláda předloží parlamentu.

Roli v legislativním procesu hraje rovněž Senát, jako celek i ve svých výborech. Senát zefektivnil své procedury a Poslanecká sněmovna nyní schvaluje větší počet jím navrhovaných pozměňovacích návrhů.

V období od vydání Pravidelné zprávy z roku 1999 došlo k podstatnému urychlení legislativního procesu, včetně legislativy se vztahem k právu ES. Od 1. července 1999 tak bylo ve Sbírce zákonů uveřejněno 132 zákonů, což představuje téměř pětinasobek oproti období hodnoceném v Pravidelné zprávě z roku 1999, během kterého bylo schváleno pouhých 27 zákonů. Ze 192 zákonů uveřejněných ve Sbírce zákonů bylo 79 označeno vládou při jejich předložení parlamentu jako zákonů majících

vztah k ES (ke dni 12. října 2000).

Exekutiva

Struktura a fungování vlády je stabilní, avšak dosud nebylo schváleno několik důležitých reforem pro zvýšení její efektivity, které jsou zmíněny níže. V kabinetu byly provedeny určité procedurální změny v reakci na potřebu zintenzívnit přípravu legislativních návrhů a zajistit lepší koordinaci politik, včetně příprav na přistoupení k EU.

Přístupové partnerství z roku 1999 stanovilo jako krátkodobou prioritu přijetí a provádění zákona o státní službě a vzdělávání státních úředníků. Ačkoli byly díky různým iniciativám vlády částečně splněny priority Přístupového partnerství pokud se týče vzdělávání úředníků, nebyl dosud splněn požadavek týkající se přijetí zákona o státní službě.

Prohlášení vlády z roku 1998 označilo zákon o státní službě za jeden z nejdůležitějších cílů, kterých musí být dosaženo v polovině volebního období (tj. během roku 2000). Vláda nedávno schválila návrh tohoto zákona. Její původní závazek, že zákon nabude účinnosti k 1. lednu 2001, však byl odložen na 1. leden 2002.

Výkonnost státní správy zůstává rozhodující měrou závislá na schválení a provádění zákona o státní službě. Ten by měl podpořit politickou nezávislost a omezí tak prostor pro politické intervence, pokud jde o jmenování úředníků. Kromě toho by měl podpořit efektivní řízení a napomoci při vytvoření jednotného systému rozvoje lidských zdrojů. Rovněž musí být zlepšeny podmínky úředníků, což napomůže získat a udržet dostatečně kvalifikovaný personál.

V přípravě na přijetí zákona byla realizována řada opatření, mimo jiné vzdělávání vedoucích úředníků v záležitostech EU a jazycích. Kromě toho zřídil Úřad vlády malé oddělení pověřené zkoumáním způsobů, kterými lze reformovat ústřední veřejnou správu v rámci současných legislativních a administrativních podmínek. Toto oddělení se postupně rozvine v ústřední personální oddělení pro celou veřejnou správu. Ministerstvo vnitra zřídilo na některých ministerstvech „oddělení pro reformu veřejné správy“.

V září 2000 byla novelou prodloužena až do schválení nového zákona o státní službě platnost „lustračního zákona“, který vylučuje ze státní správy (ale ne z politických funkcí) příslušníky bývalé státní bezpečnosti a osoby, které s ní spolupracovaly. Je důležité, aby tato lhůta ukončení platnosti lustračních opatření byla respektována.

Celkově musí Česká republika udělat více pro dokončení procesu správní reformy. Přestože nepochybně existují oblasti, v nichž byly provedeny přínosné změny a kde již bylo dosaženo určitého zlepšení, je stále zjevně zapotřebí dále zlepšovat standardy veřejné správy. Absence zákona o státní službě má i nadále různým způsobem negativní dopad na celkovou efektivitu veřejné správy.

V současném systému chybí právní rozlišení politicky jmenovaných osob a kariérních úředníků. V České republice neexistuje legislativa definující státní zaměstnance ani oficiální definice státního zaměstnance. To má za následek zvyšování počtu krátkodobě jmenovaných pracovníků a odrazování od profesionalismu. Získávání a udržení personálu brání také nízké platy. Ustavení vhodné právní báze pro státní službu musí zahrnovat atraktivnější souhrn kariérních podmínek včetně jistoty úřadu ve vhodných případech stejně jako poznatelné příležitosti k profesnímu růstu na základě zásluh. Je třeba rozhodnout o vytvoření centrálního systému jednotného vzdělávání státních úředníků. Kromě toho je v důsledku absence opatření, týkajících se odpovědnosti personálu za provádění politik, podkopávána efektivita výkonnostních cílů. Česká republika si musí vytvořit jasné systematické mechanismy zajišťující splnění cílů veřejnou správou.

Vláda ve svém Prohlášení z roku 1998 uvedla jako jednu z klíčových priorit decentralizaci veřejné správy. Legislativní program vlády z roku 1998 obsahoval závazek připravit do poloviny funkčního období potřebnou legislativu k uspořádání regionálních voleb na podzim 2000. Současně se vláda zavázala, že schválí několik koncepčních dokumentů týkajících se regionální správy, mimo jiné pokud jde o uplatňování pravomocí a regionální kompetence.

Česká republika přijala pro splnění těchto závazků řadu opatření. V červnu 1999 schválil parlament koncepci celkové reformy veřejné správy, jejímž těžištěm je decentralizace. Po schválení vládou v listopadu 1999 byl v červnu 2000 přijat balíček decentralizačních opatření, který znamenal výrazné

přenesení pravomocí a kompetencí z centra do regionů, především v oblastech vzdělávání, zdravotní péče, kultury, dopravy, regionálních záležitostí a zemědělství. Dne 12. listopadu 2000 se budou konat volby do krajských zastupitelstev. Tím vznikne v České republice nová úroveň veřejné správy. Přes všechny tyto kroky musí být ještě přijata důležitá rozhodnutí týkající se financování a personálního zajištění decentralizačního procesu. Kromě toho je třeba schválit řadu koncepčních dokumentů ke konkrétním otázkám spojeným s decentralizací. Rovněž musí být učiněno rozhodnutí ohledně statutu státních zaměstnanců pracujících pro krajská a místní zastupitelstva. V současné době tito státní zaměstnanci nespádají pod jednotnou strukturu řízení lidských zdrojů. Následkem toho se v jednotlivých regionech mohou lišit podmínky pro jejich zaměstnávání a plnění jejich povinností. Rovněž musí být navržena homogenní výběrová kritéria pro nábor a odměňování zaměstnanců krajských zastupitelstev, která zaručí jejich výběr na základě profesionálních hledisek.

Soudnictví

Přístupové partnerství z roku 1999 stanovilo jako krátkodobou prioritu implementaci programu reformy soudnictví v podobě obsazení volných míst, zjednodušení řízení a zintenzivnění školení soudců v právu ES. Určité klíčové prvky reformy však ještě musí být přijaty.

V únoru 2000 přijala česká vláda ambiciózní a rozsáhlý reformní program 'Koncepce reformy soudnictví' zaměřený na správu a strukturu soudů, nezávislost soudnictví a školení stejně jako na kompletní rekonstrukci občanského a obchodního zákoníku a trestního zákona.

K pokroku došlo schválením novel občanského soudního řádu a obchodního zákoníku (obě vstoupí v platnost v lednu 2001), které mají zjednodušit a urychlit občanské a obchodní soudní procesy, pokud jde o předběžná opatření, důkazní řízení, pravidla upravující odvolání, vynuovení rozsudků a obchodní rejstřík. Od ledna 2001 budou také zrušeny neefektivní krajské obchodní soudy.

Návrhy zásadních novel trestního zákona a trestního řádu stejně jako návrh ústavních změn týkajících se soudní samosprávy a funkční struktury soudů však byly Parlamentem zamítnuty jako nedostatečně připravené. To vedlo k revizi legislativního harmonogramu a následně k podstatnému zpoždění termínu úplného dokončení reformy. Pro účinnou implementaci a vynuovení acquis ES je zásadní udržení dynamiky soudní reformy.

Jak potvrdila loňská Pravidelná zpráva, urychlení soudních řízení, školení soudců a státních zástupců a odpovídající správní podpora soudů, jsou stále klíčovými oblastmi vyžadujícími zlepšení i nadále: Rovněž je třeba se zaměřit na výkonnost justice v boji proti organizovanému zločinu a hospodářské kriminalitě.

Délka soudních řízení a počet nevyřízených případů zůstávají značné. Průměrná délka soudních případů v České republice, pokud jde o občanské případy u okresních soudů, se od vydání poslední Pravidelné zprávy zvětšila (563 dní). Poněkud se zmenšila, pokud jde o trestní případy u okresních soudů (252 dní) a občanské a trestní případy u krajských soudů (311, resp. 489 dní).

Čísla Ministerstva spravedlnosti ukazují, že v první polovině roku 2000 bylo vydáno celkem 33.733 soudních rozhodnutí, z nichž proti 8.648 bylo podáno odvolání. Odpovídající čísla za rok 1999 byla 62.594 a 14.988. Dále byl v první polovině roku 2000 celkový počet neuzavřených případů 381.405 u okresních soudů (případy trestního, občanského, rodinného a dědického práva a vymáhání) a 175.887 u krajských soudů (trestní, obchodní, dlužní, důchodové a správní případy). V roce 1999 rozhodl Nejvyšší soud ve 2.874 případech z celkového počtu 3.002 evidovaných a na konci roku 1999 měl 2.048 nevyřízených případů. V roce 1999 bylo proti soudcům zahájeno 18 disciplinárních řízení za průtahy a dalších 7 bylo zahájeno od začátku roku 2000.

Pokud jde o postavení a odměňování, jsou soudci doživotně jmenováni prezidentem republiky a jsou nezávislí. Ministr spravedlnosti je sice může formálně odvolat, ale to se v praxi dosud nestalo. Platy soudců jsou stanoveny zákonem a jsou poměrně vysoké. Státní zástupci podléhají bezpečnostním prověrkám, jejich platy jsou v průměru nižší než platy soudců a jejich pracovní podmínky jsou horší. Tyto poněkud horší pracovní podmínky mohou mít negativní vliv na motivaci a výkonnost státních zástupců a musí být vyrovnány.

Počet soudců určuje Ministerstvo spravedlnosti. Ve sledovaném období bylo obsazeno šest volných míst, takže počet neobsazených míst soudců je 300 z celkového počtu 2.801. V současné době

prochází školením 370 soudních čekatelů, ti ale nebudou plně kvalifikováni ještě tři roky. Z celkového počtu 990 míst státních zástupců je v současnosti neobsazeno 88. V rámci programu, který bude ukončen za tři roky, je školeny 100 čekatelů.

Školení soudců má také na starosti Ministerstvo spravedlnosti a zajišťuje ho především Institut pro vzdělávání soudců a státních zástupců. Toto školení zatím stále není systematické a chybí v něm dlouhodobé koncepce a plánování. Kurzy se zaměřují na klíčové oblasti (lidská práva, demokracie, spolupráce soudů v občanskoprávních a trestněprávních věcech), ale chybí specializované znalosti práva ES, a to mimo jiné v důsledku nedostatečných znalostí cizích jazyků.

Soudci a státní zástupci tak zůstávají nedostatečně specializovaní v právu ES. Školení v mezinárodním právu a právu ES je v zásadě povinné a je v současnosti realizováno s využitím bilaterálních nebo multilaterálních projektů, ale dosud se ho zúčastnilo jen asi 4 % českých soudců a 10 % státních zástupců. Situace by se však měla zlepšit v důsledku několika projektů programu Phare během roku 1999 a 2000. Kromě toho nemají soudci a státní zástupci dostatečnou specializaci ani v oblastech hospodářské kriminality, korupce a praní špinavých peněz.

Mnoho soudů i nadále trpí nedostatkem moderního vybavení a informačních technologií. Tato situace se nyní řeší s podporou programu Phare. Soudci a státní zástupci rovněž stále postrádají dostatek administrativního personálu, což má vliv na délku a neúčinnost soudních řízení.

Opatření proti korupci

Korupce je stále problémem, stejně jako hospodářská kriminalita (podvody, praní špinavých peněz, „institucionální krádež“ a fenomén ‘tunelování’ nebo odčerpávání aktiv). Navzdory snaze o jejich potírání je implementace v těchto oblastech stále neuspokojivá (viz část B.3.1., kapitola 24, Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních záležitostí).

Výzkumy veřejného mínění ukazují, že se každý pátý Čech domnívá, že korupce proniká do mnoha oblastí běžného života. Podle veřejného mínění je korupce v České republice nejrozšířenější ve státní správě, policii a bezpečnostních službách, zdravotnictví, bankovníctví a v politické sféře.

Vláda v roce 1998 oznámila, že zahájí kampaň proti korupci a hospodářské kriminalitě. Tato kampaň byla nazvána „Akce Čisté ruce“, a zaměřena na „vytvoření prostředí přijatelného pro zahraniční i domácí investory a obnovení důvěryhodnosti státu v očích vlastních občanů.“

Odpovědnost přijala samotná vláda. Koordinací byl pověřen Výbor pro ochranu hospodářských zájmů vedený předsedou vlády. Členy výboru byli místopředseda vlády pro legislativu, ministr spravedlnosti, ministr vnitra a ministr bez portfeje. Ten byl zároveň předsedou Koordinační a analytické skupiny.

Koordinační a analytická skupina byla zmocněna analyzovat institucionální a právní rámec s ohledem na posílení boje proti hospodářské kriminalitě a korupci, ale také předkládat Výboru pro ochranu hospodářských zájmů konkrétní případy údajných trestných činů.

Během jednoho a půl roku existence Koordinační a analytické skupiny se podařilo zjistit nedostatky ve veřejné správě a akce poukázala na potřebu dalších kroků. Zatímco však policie zaznamenala v některých svých antikorupčních aktivitách určitý pokrok, sama akce Čisté ruce měla, pokud jde o skutečná obvinění a odsouzení, jen malý úspěch. Z 209 konkrétních stížností, které Výbor pro ochranu hospodářských zájmů předložil státním zástupcům, bylo 70 předáno policii k dalšímu vyšetřování. V 18 z těchto případů bylo zahájeno trestní stíhání, zatímco pouze 6 zatím vedlo k soudnímu projednávání. Trestní stíhání v dalších 10 případech bylo odloženo.

Čísla poskytnutá Ministerstvem spravedlnosti dávají přehled celkových výsledků dosažených v této oblasti. Pokud jde o korupci (trestné činy spojené s úplatkářstvím), bylo zahájeno 203 trestních stíhání a vyneseno 110 rozsudků v roce 1999 a 84 stíhání a 50 rozsudků v první polovině roku 2000. Co se týká „zneužití pravomoci veřejného činitele“, bylo zahájeno 253 trestních stíhání a vyneseno 85 rozsudků v roce 1999 a 141 stíhání a 47 rozsudků v první polovině 2000. Pokud jde o praní špinavých peněz, bylo zahájeno 16 trestních stíhání a vyneseno 5 rozsudků v roce 1999 a 9 stíhání a 4 rozsudky v první polovině roku 2000.

Na jaře 2000 vláda oznámila, že ukončí činnost Výboru pro ochranu hospodářských zájmů a Koordinační a analytické skupiny. Ministerstvo spravedlnosti zároveň vyčlenilo další prostředky na

zřízení specializovaných jednotek zabývajících se korupcí a hospodářskou trestnou činností v rámci Úřadu státního zástupce v Praze a Olomouci.

V současné době trpí boj proti korupci a hospodářské kriminalitě nedostatkem lidských zdrojů, specializovaného školení a nedostatečnou účinnou spoluprací mezi zúčastněnými právo vynucujícími institucemi. Stíhání korupce a hospodářské trestné činnosti stále brání především zdvojování práce policie a vyšetřovatelů a nedostačující pravomoci policie, pokud jde o vyšetřování trestních činů.

Odmítnutí novely trestního řádu, která mimo jiné směřovala k modernizaci české policie, Parlamentem v květnu 2000 a nedostatečný pokrok v reformě úpravy státní služby stejně jako nízké platy státních zaměstnanců se neustále negativně projevují na celkové efektivitě právo vynucujících orgánů.

Současná situace vyvolává obavy, v neposlední řadě i vzhledem k možnému dopadu na investiční prostředí. V boji proti korupci a hospodářské kriminalitě je třeba usilovat o rychlé dosažení hmatatelných výsledků. Docílení takových výsledků vyžaduje plné politické nasazení a mobilizaci nezbytných materiálních a lidských zdrojů.

V lednu 2000 ratifikovala Česká republika Konvenci OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních obchodních transakcích. Dne 8. září 2000 ratifikovala Trestněprávní úmluvu Rady Evropy o korupci. Česká republika dosud nepodepsala Občanskoprávní úmluvu Rady Evropy o korupci.

1.2. Lidská práva a ochrana menšin

Jak je uvedeno v minulých Pravidelných zprávách, Česká republika nadále respektuje základní lidská práva a svobody.

Česká republika dále rozšířila svou participaci na hlavních mezinárodních konvencích o lidských právech tím, že v listopadu 1999 ratifikovala Evropskou sociální chartu. Revidovaná Evropská sociální charta však zatím nebyla podepsána.

Česká republika pokračuje v rozvíjení svého interního institucionálního rámce v oblasti lidských práv. Po ustanovení komisaře pro lidská práva, zmíněném v Pravidelné zprávě za rok 1998, nabyt v únoru 2000 účinnosti zákon o veřejném ochránci práv (ombudsmanovi). Založení úřadu ombudsmana má za cíl posílit ochranu občanů proti nezákonnému chování a špatnému fungování veřejných orgánů a institucí. Povinností ombudsmana bude prošetřovat ministerstva, okresní úřady, finanční úřady a další orgány státní správy a zjišťovat, zda nebyla porušena základní lidská práva a svobody.

Ombudsman bude mít rovněž pravomoc vyřizovat stížnosti týkající se policie, armády, vězeňské služby, státních zdravotních pojišťoven a zdravotnických zařízení. Ombudsman ovšem nebude mít právo tyto úřady sankcionovat. Jeho pravomoci jsou omezeny na uvědomění nadřízeného orgánu nebo vlády a na zveřejnění případu. Ačkoli Poslanecké sněmovně v souladu se stanovenou procedurou již bylo navrženo několik kandidátů na tento post, dohody o jmenované osobě zatím nebylo dosaženo.

Občanská a politická práva

Pravidelná zpráva za rok 1999 poukázala na to, že parlament schválil zákon o přístupu k informacím, jehož účelem je zajistit občanům přístup k informacím nepodléhajícím utajení, a také novelu zákona o občanství, která usnadňuje občanům bývalého Československa získání českého občanství. Tyto zákony nyní vstoupily v platnost. Zpráva zdůraznila problémy přeplnění věznic, podmínek policejní vazby a přetrvávajícího obchodu s ženami a dětmi.

V období od vydání poslední Pravidelné zprávy byl vyřešen neuzavřený problém týkající se občanství osob, které ztratili své občanství za komunistického režimu mezi lety 1948 a 1990, a to novelou zákona o občanství některých bývalých občanů. Tyto osoby nyní mohou žádat o udělení českého občanství na základě svého prohlášení.

Ministr spravedlnosti podnikl kroky k vylepšení vězeňského systému. Rozpočet na vězeňskou službu se v roce 2000 zvýšil z 4,6 na 5 miliard Kč, což představuje 9 % nárůst. Nový zákon o vězení, který vstoupil v platnost v lednu, se zaměřuje na zlepšení práv a podmínek vězňů a vztahů mezi vězni a vězeňskou službou. Byly však zpochybněny určité aspekty, především zavedení finančních odvodů

pro vězně. Byl novelizován zákon o vazbě, aby se zlepšily podmínky podezřelých osob ve vazbě. Ačkoli věznice obecně splňují minimální mezinárodní standardy, zůstává chronickým problémem jejich přeplnění, které má negativní důsledky jak pro vězně, tak i pro správu věznic. Statistiky vězeňské služby udávají, že průměrná délka vazby před soudním líčením poněkud poklesla, z 225 dní uváděných v Pravidelné zprávě za rok 1999 na 190-200 dní. V květnu 2000 dosáhl počet osob ve vazbě před soudním líčením 6.457 a celkový počet uvězněných osob klesl na 22.953, zatímco celková kapacita věznic se zvýšila na 19.918. Od vydání Pravidelné zprávy za rok 1999 tedy bylo zaznamenáno lehké zlepšení.

Situace ve značném počtu policejních vazebních zařízení zůstává beze změny, tzn. lidé ve vazbě často nemohou oznámit třetí osobě, v jaké situaci se nacházejí. V dubnu 2000 podepsala Česká republika Dodatečný protokol k Úmluvě o vydávání odsouzených osob.

Přestože zvláštní zákony zakazují obchodování se ženami a dětmi, a navzdory spolupráci mezi úřady a třetími zeměmi při jejich prosazování existuje v této oblasti stále prostor pro zlepšení.

Azylový zákon, který vstoupil v platnost v lednu 2000, se zaměřuje na zvýšení selektivity kritérií udělování azylu, a to zejména díky vytvoření seznamu zemí považovaných za „bezpečné země původu“. U žadatelů z těchto zemí není udělení azylu pravděpodobné. Nový zákon rovněž umožňuje státu financovat právní poradenství pro žadatele o azyl a podporovat města s azylovými centry. Zákon však neupravuje nezávislou vyšší instanci pro odmítnuté žádosti o azyl.

V roce 1999 požádalo v České republice o azyl 7.219 lidí. V období 1990-99 byl status uprchlíka přiznán 1.898 osobám, z toho 80 osobám v roce 1999. Vláda financuje program integrace, který pomáhá lidem, jimž byl udělen status uprchlíka, najít si bydlení a získat další sociální pomoc.

V březnu 2000 zjistila Rada České republiky pro lidská práva, že cizinecký zákon, který vstoupil v platnost v lednu, obsahuje několik diskriminačních ustanovení a především porušuje Úmluvu o právech dítěte. Vláda poté v srpnu navrhla novelu, která se mimo jiné zaměřuje na toto zjištění. Poslanecká sněmovna přijala zákon o restituci majetku zkonfiskovaného během holocaustu. Zákon umožňuje navracet zkonfiskovaný majetek Federaci židovských obcí nebo jednotlivým židovským obcím. Vláda vyčlenila 300 milionů Kč na financování kompenzací vlastníků, jejichž majetek nelze navrátit.

Pokud jde o svobodu projevu a nezávislost médií, v březnu odvolala parlamentní komise pro média Radu pro televizní a rozhlasové vysílání z důvodu, že Česká televize přestala plnit svou veřejnoprávní roli. Rada byla během roku široce kritizována kvůli nedostatku iniciativy a neúčinným jednáním při řešení vlastnických sporů souvisejících s největším soukromým televizním kanálem v zemi.

Hospodářská, sociální a kulturní práva

Pokud jde o rovnost příležitostí, podepsala Česká republika v prosinci 1999 Opční protokol k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW). Bez ohledu na zákaz všech forem diskriminace žen ovšem podle zprávy o lidských právech vládní Rady pro lidská práva za rok 1999 zůstávají jejich platy za stejný typ práce přibližně o 25 % nižší než platy mužů.

Novela zákona o zaměstnanosti, která vstoupila v platnost v říjnu 2000, zakazuje všechny formy diskriminace a dává okresním úřadům práce sankční pravomoci (podrobnosti najdete v kapitole 13 - Sociální politika a zaměstnanost v části B.3.1. této zprávy).

V dubnu 2000 vstoupil v platnost zákon o sociální a právní ochraně dětí.

V roce 2000 proběhly demonstrace vyvolané nevyplácením mezd v některých velkých firmách. To se podle prohlášení vlády dotklo 53.000 pracovníků. Zákon o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti, který vstoupil v platnost v květnu 2000, řeší tento problém tak, že přenáší odpovědnost za výplaty mezd v případě platební neschopnosti na okresní úřady práce. Kromě toho vláda vytvořila program půjček, který umožňuje okresním úřadům poskytovat půjčky lidem, kteří nedostávají mzdu.

Členství v odborových organizacích od roku 1989 stále klesá a bylo tomu tak i v roce 1999. Zatímco v roce 1998 bylo v odborech organizováno 26 % pracovníků, klesl tento podíl během roku 1999 na 23 %. Mluvčí Českomoravské konfederace odborových svazů prohlásil, že úbytek členů je způsoben především restrukturalizací průmyslu.

Práva menšin a ochrana menšin

Pravidelná zpráva za rok 1999 došla k závěru, že větší pozornost vlády věnovaná zlepšení situace Rómů musí vyústit v rozsáhlou dlouhodobou politiku boje proti diskriminaci a sociálnímu vyloučení. Přístupové partnerství z roku 1999 stanovilo jako krátkodobou prioritu realizaci usnesení vlády o Rómech ze 7. října, obsahujícího opatření pro zajištění nezbytné finanční podpory a opatření zaměřená na boj proti diskriminaci, vytváření pracovních příležitostí a zlepšení přístupu ke vzdělání. V červnu 2000 přijala česká vláda návrh dlouhodobé politiky s názvem „Koncepce vládní politiky ve vztahu k členům rómské komunity“, která předpokládá strategický akční program pro období 2001-2020, zaměřený na klíčové oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a boje proti diskriminaci. Meziresortní komise pro romskou otázku také v červnu 2000 předložila průběžnou zprávu o plnění opatření vládního akčního plánu na zlepšení situace Rómů z roku 1997. Zpráva udává, že byla splněna převážná většina opatření.

Akční plán dosáhl nejhmatatelnějších výsledků v oblasti vzdělávání. Ve státním rozpočtu na rok 1999 bylo vyčleněno 12,3 milionu Kč na zaplacení asistentek pro rómské děti v mateřských, základních a zvláštních školách. V současné době pomáhá ve školách rómským dětem 180 asistentů učitelů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy doporučilo, aby školy zahrnuly do svých učebních plánů multikulturní vzdělávací programy, a školy se snažily více rozšiřovat informace týkající se rómské kultury. V únoru 2000 vstoupila v platnost novela školského zákona, která podstatně usnadňuje přístup rómské komunity k vyššímu vzdělání.

Úroveň vzdělání rómských dětí nicméně zůstává nízká a jejich podíl mezi všemi dětmi posílanými do zvláštních škol, tj. škol pro obtížně vzdělávatelné děti, je stále asi 70 %. Z rozšířené sítě 114 přípravných škol, vytvořených v roce 1999 pro přípravu rómských dětí na vstup do běžných základních škol, bylo ve skutečnosti 41 zřízeno ve zvláštních školách. Evropské centrum pro práva Rómů (ERRC), nezávislá organizace se sídlem v Budapešti, která monitoruje problémy lidských práv Rómů a zajišťuje právní ochranu, podala na ministerstvo školství a ředitele zvláštních škol žalobu, v níž se tvrdí, že tak vysoký podíl rómských dětí ve zvláštních školách znamená de facto segregaci. Žaloba se nejprve dostala před Nejvyšší soud České republiky, který ji ale v říjnu 1999 zamítl. ERRC pak v dubnu předložilo případ Evropskému soudu pro lidská práva a ten o něm stále jedná.

V oblasti bydlení proběhly určité pozitivní kroky. V dubnu 2000 vyhradila vláda 32,5 milionu Kč na rekonstrukci dvou budov, obývaných z větší části Rómy, v Brně (Morava). Vláda rovněž funguje jako ručitel bezúročné půjčky 32,5 milionu od Rozvojové banky Rady Evropy městu Brnu.

V říjnu 1999 postavilo město Ústí nad Labem zeď mezi budovou, obývanou z většiny rómskými občany, a sousedními domy na druhé straně ulice. Poslanecká sněmovna zareagovala odsouzením stavby této zdi. Vláda rovněž vyjádřila svůj odpor a jmenovala náměstka ministra vnitra jako svého zvláštního prostředníka pro diskuse mezi okresním a městským úřadem. V listopadu pak město zeď zbouralo. Jako náhradu dostalo státní dotaci ve výši 10 milionů Kč, z čehož 3,6 milionu Kč bylo použito k vykoupení domů občanů, kteří požadovali vybudování zdi. Ústavní soud v dubnu potvrdil následnou stížnost podanou městským úřadem, že usnesení Poslanecké sněmovny o zrušení rozhodnutí městského úřadu postavit zeď nebylo v souladu s rozdělením kompetencí mezi parlament a místní samosprávu.

Pokud jde o celkovou situaci Rómů v České republice, je třeba ještě většího úsilí, obzvláště v boji s předsudky proti Rómům a v posilování ochrany poskytované policií a soudy. Odhad nezaměstnanosti mezi Rómy zůstává velmi vysoký, mezi 70 a 90 %. Zdravotní a bytové podmínky rómských komunit jsou stále mnohem horší než u ostatních obyvatel. Postoje na místní úrovni zůstávají do velké míry nezměněny, jak ukazují některé nedávné rozsudky okresních soudů. Meziresortní komise pro romskou otázku stále nemá finanční prostředky na provádění politik, žádné výkonné pravomoci ani dostatečné trvalé personální obsazení. Dlouhodobý strategický akční program sice v podstatě obsahuje seznam úkolů pro jednotlivá ministerstva, ale nezahrnuje globální rozpočtová opatření.

V červnu vláda schválila návrh zákona o právech národnostních menšin.

Situace ostatních menšin v České republice (mezi něž patří především Slováci, Poláci, Němci, Maďari a Ukrajinci) zůstává obecně uspokojivá. V březnu 2000 ministerstvo vnitra zakázalo

extremistické sdružení Národní aliance. Zpráva ministerstva vnitra o extremismu za rok 2000 nicméně během období 1998-1999 zaznamenala lehký nárůst počtu stoupců extremistických hnutí (po zdvojnásobení počtu členů v letech 1997-1998).

V roce 1999 se zvýšil počet rasově motivovaných nebo extremistických trestných činů na 316 (ze 133 v roce 1998), z nichž 273 bylo vyřešeno (v porovnání se 100 v roce 1998). Zpráva o extremismu za rok 2000 vyzdvihla rostoucí efektivitu policie a zvyšování počtu ohlášených trestných činů, obzvláště ze strany Rómů. V roce 1999 nedošlo k žádnému usmrcení zaviněnému extremistickými hnutími, ačkoli došlo k řadě útoků.

V boji s diskriminací a šířením rasismu byly podniknuty určité pozitivní kroky. Vláda především v prosinci zahájila první antirasistickou kampaň, na kterou vyčlenila ze státního rozpočtu 10 milionů Kč.

1.3. Celkové hodnocení

Česká republika nadále splňuje kodaňská politická kritéria. Mezi poslední významné úspěchy patří v první řadě efektivnější spolupráce mezi vládou a parlamentem.

Došlo k pokroku ve vytváření právního rámce pro místní samosprávy. Reforma veřejné správy ovšem zatím výrazněji nepokročila a nebyla tedy splněna krátkodobá priorita Přístupového partnerství v tomto ohledu. Další důležitou krátkodobou prioritou Přístupového partnerství je rovněž reforma soudnictví. Ačkoli i zde bylo dosaženo určitého pokroku, je politováníhodné, že některé klíčové součásti reformy dosud nebyly schváleny. Reforma veřejné správy stejně jako reforma soudnictví jsou nezbytné pro účinné vynuovení *acquis* a zlepšení vlády. Těmto oblastem je proto třeba věnovat další úsilí v souladu se střednědobými prioritami Přístupového partnerství.

Kromě toho je zatím neuspokojivý boj proti korupci a hospodářské kriminalitě. Hmatatelné výsledky v této sféře jsou veřejným zájmem a pomáhají vytvořit průhledné podnikatelské prostředí.

Česká republika respektuje lidská práva a svobody a vytvořila si na tomto poli vnitřní institucionální rámec. Oblasti, které vyžadují zvýšenou pozornost, nicméně zůstávají. Jedná se v první řadě o přeplněnost vězeňského systému a přetrvávající obchod se ženami a dětmi.

V loňském roce byla věnována zvýšená a v některých ohledech dokonce výrazná pozornost situaci rómské komunity, zejména pokud jde o systém vzdělávání. Trvalé zlepšení situace Rómů ovšem vyžaduje soustavné a dlouhodobé úsilí. Je zapotřebí dalšího pokroku, jak je uvedeno ve střednědobých prioritách Přístupového partnerství.

2. Ekonomická kritéria

2.1. Úvod

Ve svém stanovisku k žádosti České republiky o členství v EU z roku 1997 Komise dospěla k tomuto závěru:

„Českou republiku lze považovat za zemi s fungující tržní ekonomikou“, která „by měla být ve střednědobém výhledu schopna vyrovnat se s konkurenčními tlaky a tržními silami v Unii za předpokladu, že dojde k urychlení změn na podnikové úrovni“.

Tento posudek byl potvrzen v Pravidelných zprávách za rok 1998 a 1999. Ve své Pravidelné zprávě za rok 1999 Komise zjistila, že

"Českou republiku lze považovat za fungující tržní ekonomikou, která by ve střednědobém horizontu měla být schopna se vyrovnat s konkurenčními tlaky a tržními silami uvnitř Unie za předpokladu, že vláda zrychlí uskutečňování právních a strukturálních reforem."

Při zkoumání hospodářského vývoje v České republice od doby vydání stanoviska v roce 1997 vycházel přístup Komise ze závěrů Evropské rady v Kodani z června 1993, v nichž se uvádí, že členství v Unii vyžaduje:

existenci fungujícího tržního hospodářství;

schopnost vyrovnat se s konkurenčními tlaky a tržními silami uvnitř Unie.

V následující analýze Komise použila stejnou metodologii, jaká byla použita při vypracování daného stanoviska i následných pravidelných zpráv.

2.2. Hospodářský vývoj

Makroekonomická situace v České republice se od vydání loňské pravidelné zprávy zlepšila. Tři roky recese skončily ve druhém čtvrtletí roku 1999, kdy se obnovil růst HDP. V první polovině roku 2000 vzrostl reálný HDP o 3,1 %. Toto oživení bylo taženo vnější poptávkou, jež odrážela oživení ekonomické aktivity v EU, a soukromou spotřebou. Míra nezaměstnanosti, která s v průběhu recese zvyšovala a dosáhla hodnoty 9,4 % koncem roku 1999, se v srpnu 2000 snížila na 9 %. Přímé zahraniční investice podporují tvorbu pracovních míst a pomáhají vyrovnávat část zrušených pracovních míst v důsledku restrukturalizace. Deficit běžného účtu se snížil z 2,4 % HDP v roce 1998 na 2 % v roce 1999. V důsledku opatrné měnové politiky poklesla míra inflace v roce 1999 na průměrnou hodnotu pouhých 2,1 %, ovšem především vzhledem k nárůstu mezinárodních komoditních cen se v poslední době míra inflace začala zvyšovat. Celkový deficit státního rozpočtu v roce 2000 bude podstatně vyšší než hodnota 0,6 % zaznamenaná v roce 1999. Kombinace měnové a fiskální politiky byla přiměřená.

Česká republika 1996 1997 1998 1999 2000 (poslední známé hodnoty)

Míra růstu reálného HDP procenta 4,8 -1,0 -2,2 -0,2 3,1 I-VI

Míra inflace - roční průměr - meziročně v prosinci procenta procenta 9,1 8,9 8,6 10,2 10,8 6,8 2,0 2,5 3,3 IX 4,1 IX

Míra nezaměstnanosti ke konci roku - podle definice ILO procenta 3,9 4,8 6,5 8,7 8,7 IV-VI

Celková bilance veřejných rozpočtů Procenta HDP -1,7 -2,1 -2,4 -0,6 :

Bilance běžného účtu Procenta HDP miliony € -7,4 -3.381 -6,1 -2.835 -2,4 -1.187 -2,0 -993 -754 E I-VI

Zahraněční zadlužení - poměr dluhu k vývozu - hrubé zahraniční zadlužení Procenta miliony € 45,9 11.062 43,1 11.388 38,2 11.492 37,7 E 11.932 E : :

Čistý příliv přímých zahraničních investic - údaje platební bilance Procenta HDP miliony € 2,5 1.125 2,5 1.148 4,9 2.416 9,6 4.792 : 2.135 E I-VI

E = odhady

Česká republika zrychlila své strukturální reformy. Privatizační aktivity, které v roce 1999 procházely revizí, byly obnoveny počátkem roku 2000, kdy se menšinová vláda a největší opoziční strana dohodly na dokončení zbývajících privatizací velkých podniků během následujících dvou let. Revitalizační agentura zvolila devět velkých společností pro restrukturalizaci. S ohledem na zlepšení obchodní praxe pokračovala privatizace bank prodejem České spořitelny zahraniční bance. Komerční banka, největší komerční bankovní ústav v České republice a jediná banka s přetrvávajícím většinovým podílem státu, se má privatizovat v roce 2001. Dohoda mezi vládou a opozicí rovněž obsahuje závazky v oblasti reformy daně z příjmů a penzijního systému.

Hlavní ukazatele struktury hospodářství v roce 1999

Obyvatelstvo (průměr) Tisíce 10.283

HDP na obyvatele PKS - € 12.498

Procenta průměru EU 59

Podíl zemědělství na: - hrubé přidané hodnotě - zaměstnanosti Procenta Procenta 3,7 5,2

Poměr investic k HDP Procenta 26,4

Hrubé zahraniční zadlužení/HDP Procenta 24,0

Vývoz zboží a služeb/HDP Procenta 63,6

Objem přímých zahraničních investic Miliony € € na obyvatele 16.191 1.575

Údaje ke konci r. 1999 (Eurostat)

2.3. Hodnocení podle kodaňských kritérií

Existence fungující tržní ekonomiky

Jak uvádí Agenda 2000, fungující tržní hospodářství vyžaduje liberalizaci cen i obchodu a existenci

vynutitelného právního systému, který pokrývá i vlastnická práva. Makroekonomická stabilita a shoda o hospodářské politice podporují výkonnost tržního hospodářství. Dobře vyvinutý finanční sektor a absence významných překážek při vstupu a výstupu z trhu zlepšují účinné fungování hospodářství.

Dohoda mezi menšinovou vládou a největší opoziční stranou vyřešila neshody s realizací hospodářské politiky a proto odráží širší konsensus. Až po dosažení této dohody byl parlament schopen schválit státní rozpočet v březnu 2000. Vláda se zavázala k postupnému snižování rozpočtových deficitů. Nicméně dohoda rovněž umožňuje vládě vytvářet nové mimorozpočtové fondy pro bydlení a dopravu. Vláda se dále zavázala nezvyšovat daň z příjmů, předložit návrh penzijní reformy a urychlit privatizaci.

Střednědobý rámec pro makroekonomickou politiku v České republice stanovuje vládní „Hospodářská strategie vstupu do Evropské unie“, která byla přijata v květnu 1999. V listopadu 1999 česká vláda a orgány Evropské komise podepsaly „Společné hodnocení priorit hospodářské politiky“, které zkoumá možnosti hospodářské politiky ve střednědobém výhledu. Vzhledem k současnému příznivému makroekonomickému vývoji v České republice hodlá vláda přesunout střednědobé hospodářské priority do centra své pozornosti, zejména v oblasti fiskální politiky. Koordinace politik mezi vládou a Českou národní bankou se podstatně zlepšila. Vláda přijala za svou střednědobou měnovou strategii ČNB a její inflační cíl pro rok 2001. Byla zformulována společná politika k ovládnutí tlaku na vzestup směnného kurzu měny. Zvláštní pozornost je třeba věnovat udržení nezávislosti centrální banky, jak to vyžaduje *acquis* ES.

V roce 1999 se reálný HDP snížil o 0,2 % ve srovnání se zápornou mírou růstu 2,3 % v roce 1998. Recese české ekonomiky dosáhla dna v prvním čtvrtletí roku 1999, kdy byl HDP o 3,3 % nižší než ve stejném období předchozího roku. Následně se objevil růst, i když zprvu pouze mírný. Oživení vedla vnější poptávka a soukromá spotřeba. Tvorba fixního kapitálu, která se meziročně snížila o 5,5 %, ovlivnila hospodářský růst negativněji než o rok dříve. V první polovině roku 2000 se však tvorba fixního kapitálu zvýšila o 3,8 % a celkový hospodářský růst dosáhl míry 3,1 % v porovnání se stejným obdobím roku 1999. Silná poptávka v zemích EU nadále zvyšovala vývoz, který v meziročním hodnotovém vyjádření vzrostl o 22,5 %, zatímco dovoz se zvýšil o 19,4 %.

Nezaměstnanost v České republice se udržela na poměrně vysoké úrovni. To jde ruku v ruce se širokými regionálními rozdíly. Koncem ledna 2000 dosáhla míra nezaměstnanosti vrcholu na úrovni 9,8 %, poté se snížila na 9,0 % na konci srpna 2000. Tento pokles odrážel hospodářské oživení a tvorbu pracovních míst díky zahraničním investicím za pomoci aktivní politiky pracovního trhu. Jelikož však zrychlení restrukturalizace ve velkých podnicích pravděpodobně zvýší propouštění, zůstává výzva ke snižování strukturální nezaměstnanosti a zlepšování flexibility pracovního trhu aktuální.

Inflace se prudce snížila z průměrné sazby 10,7 % v roce 1998 na 2,1 % v roce 1999. Inflační cíl České národní banky, který byl nastaven na rozmezí $4,5 \pm 0,5$ %, byl výrazně podstřelen, stejně jako v roce 1998. Prudké snížení inflace bylo důsledkem opatrné měnové politiky a nízké ekonomické aktivity v prvních třech čtvrtletích roku 1999. Od konce roku však obnovení cenové deregulace, nárůst světových cen energie a oživení ekonomické aktivity vedlo k nárůstu inflace na 4,1 % meziročně na konci září 2000. Čistá inflace, tj. bez administrativních cenových změn, činila 3,2 %. Během posledního roku byla měnová politika uvolněna v rámci úsilí na podporu perspektivy růstu ekonomiky. Na podzim roku 1999 Česká národní banka snížila klíčové úrokové sazby, ovšem určitou dobu trvalo, než se tato opatření projevila v tržních sazbách nabízených veřejnosti. Komerční banky zůstaly při rozšiřování úvěrů podnikům opatrné, protože se stále potýkají se slabými rozvahami a nedostatečnými řídicími schopnostmi.

Silný příliv zahraničního kapitálu nadále vystavuje českou korunu vzestupnému tlaku. I když u české měny neexistuje explicitní cílový směnný kurz, centrální banka na selektivním základě intervenovala na devizovém trhu, aby zabránila nežádoucímu zhodnocování české koruny. Obnovený příliv zahraničního kapitálu se očekává i v tomto roce. Jako jeden z prvků „Strategie hospodářské politiky v období vyššího přílivu kapitálu“ zřídila vláda zvláštní účet, kde Česká národní banka soustřeďuje

výnosy z privatizace od zahraničních investorů.

Deficit běžného účtu se podstatně snížil. V roce 1999 poklesl na 2 % HDP ze 2,4 % v roce 1998. Toto zlepšení bylo především způsobeno snížením obchodního deficitu. V roce 1999 rostl vývoz podstatně pomaleji než v roce 1998, ovšem růst vývozu přesto předstihl růst dovozu. Deficit byl zcela pokryt finančními toky, které ještě zvýšily rezervy. Tato situace pokračovala i v prvním pololetí roku 2000. V roce 1999 státní rozpočet vykázal deficit na úrovni 0,6 % HDP, přičemž získaly z přebytků v rozpočtu místních samospráv. Tento výsledek byl mnohem lepší než očekávaný deficit až 3,5 % HDP a bylo ho možno dosáhnout pouze odložením ztrát z roku 1998 státem vlastněné Konsolidační banky do rozpočtu 2000. Počátkem tohoto roku se odhadoval deficit veřejných rozpočtů pro rok 2000 na úrovni zhruba 3,5 % HDP, ovšem vláda nedávno revidovala své odhady na 5,2 % HDP. Vysvětlila tento vyšší deficit potřebou pokrýt ztráty Konsolidační banky z let 1998 a 1999, které činí 1,369 mld €. Pokud by se však výnosy z privatizace nezapočítaly jako příjem, pak by deficit veřejných rozpočtů dosáhl zhruba 7,7 % HDP. Oficiální veřejný dluh vzrostl v roce 1999 o 1,193 mld €, což vedlo k celkovému zadlužení na úrovni 8,051 mld € (neboli 16 % HDP).

Fiskální reforma je politickou prioritou. Vláda podniká kroky na podporu fiskální transparentnosti v souladu s Kodexem MMF dobré praxe pro fiskální transparentnost. Byl schválen nový zákon o rozpočtových pravidlech pro státní rozpočet, který vyžaduje, aby vláda předkládala spolu s návrhem státního rozpočtu i indikativní tříletý průběžný rozpočet. Zákon vstoupí v platnost 1. ledna 2001, ovšem použil se již při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2001. Dále bude vypracován kompletní seznam platných státních záruk včetně střednědobého odhadu ztrát mimorozpočtových institucí.

K zastavení nárůstu mimorozpočtových deficitů a skrytých závazků, které by ohrožovaly střednědobou makroekonomickou udržitelnost, je nutné se výrazně zaměřit na fiskální transparentnost. Pokud by se měl oficiální fiskální deficit veřejných rozpočtů upravit o deficity všech mimorozpočtových subjektů, pak by byl fiskální deficit podstatně vyšší. Navíc se prostřednictvím mimorozpočtových fondů a rozsáhlým využíváním státních garancí nahromadily značné skryté závazky. Tyto závazky by mohly po řádném započtení zdvojnásobit objem veřejného zadlužení. Ještě více znepokojující je skutečnost, že tato situace se nadále zhoršuje. Vytváří se nové mimorozpočtové subjekty - Fond dopravy a Fond bydlení - a objem státních záruk se rapidně zvyšuje v souvislosti s restrukturalizací bank a podniků.

Privatizace strategických podniků se znovu rozběhla. Podíl soukromého vlastnictví zůstal od roku 1996 více méně konstantní. Tři čtvrtiny HDP se produkuje v soukromém sektoru. Stát si prostřednictvím Fondu národního majetku stále ponechává významné podíly ve více než 350 společnostech. Kromě úspěšného prodeje České spořitelny prodal stát v červnu 2000 svůj 30 % podíl ve firmě Škoda Auto společnosti Volkswagen AG. Schválení nového zákona o telekomunikacích počátkem roku 2000 vytvořilo prostor pro privatizaci v telekomunikačním odvětví. Prodej ropné rafinérie Paramo by se měl podle očekávání uskutečnit ještě v roce 2000. Vedle toho se velké podniky v portfoliu Revitalizační agentury připravují na prodej. Nakonec stojí za zmínku, že stát se aktivně angažuje v restrukturalizaci již privatizovaných společností.

Tržní síly určují ceny velké většiny zboží. Obchod a devizové režimy byly liberalizovány. Regulované ceny tvoří 18 % spotřebního koše. Cenová deregulace, která se v roce 1999 zpomalila, letos opět získala dynamiku. Vláda se zavázala k pokračování v cenových narovnáních s cílem odstranit tržní deformace. V roce 2000 se zvýší ceny veřejné dopravy, poštovních služeb, bydlení, plynu a elektřiny. Deregulace regulovaných cen by se měla podle očekávání dokončit do konce tohoto parlamentního volebního období.

Mechanismy vstupu a výstupu z trhu nefungují dostatečně dobře. Zápisy do obchodních rejstříků jsou v České republice nadále zdlohouvým a nejistým procesem, negativně ovlivněným nerovným zacházením. Podobně i nedostatečně účinná konkursní řízení silně zpomalují ekonomické přizpůsobování v podnikovém sektoru. V roce 1999 počet návrhů na konkurs podaných u soudů činil zhruba čtyři tisíce, ovšem byly vyneseny pouze dva tisíce soudních rozhodnutí. Zastaralé právní předpisy o konkursu a problémy s kapacitou a kvalifikací u soudů jsou toho hlavními příčinami.

Novela zákona o konkursu a vyrovnání a nový zákon o veřejných dražbách vstoupily v platnost v květnu 2000. Tyto nové právní předpisy mají za cíl zrychlení konkursních řízení a srovnání práv věřitele a dlužníka tím, že umožní specializovaným firmám nebo právnickým osobám působit jako správci konkursní podstaty. Zákon o veřejných dražbách dále zjednodušuje proces vymáhání pohledávek ve prospěch věřitele prostřednictvím zabavení a prodeje zástavy. Jelikož role soudů zůstane dominantní, účinné provádění novelizovaného zákona o konkursu a vyrovnání ve velké míře závisí na zlepšení systému soudů. Skutečnost, že novelizovaný zákon o konkursu a vyrovnání stále ještě není uspokojivý, ilustruje nová novela, která byla nedávno předložena parlamentu.

Ačkoliv soukromé vlastnictví je v ekonomice jako celku dominantní a trh s pozemky byl liberalizován, velká část zemědělské půdy stále spočívá v rukou státu. V současnosti dohlíží Státní pozemkový fond na zhruba 900.000 hektarů zemědělské půdy, přičemž již delší dobu se jedná o plánech na prodej 500.000 hektarů. Novela zákona o prodeji státní půdy, která vstoupila v platnost v červnu 1999, vytváří právní základ pro privatizaci státního majetku v nadcházejících letech. Nicméně novela transformačního zákona z roku 1992, která vyrovnávala vlastnické vztahy v zemědělských družstvech, byla koncem loňského roku Ústavním soudem zrušena.

Privatizace bank v posledních dvou letech urychlila a Komerční banka zůstala jako jediná s většinovým podílem státu. Bankovní sektor v současnosti obsahuje 42 komerčních bank, přičemž zhruba dvě třetiny aktiv představuje zahraniční kapitál. V březnu 2000 byla prodána Česká spořitelna zahraniční bance za 515 milionů € a tento prodej proběhl průhledným způsobem. Privatizace největšího bankovního ústavu, Komerční banky, byla zbržděna zjištěním nekalých praktik a podvodů. V únoru 2000 vláda souhlasila s masivní pomocí pro Komerční banku a převedla špatná aktiva v hodnotě 1,626 mld € na novou dceřinnou společnost, která byla prodána Konsolidační bance. Přes tato zpoždění se očekává, že privatizace Komerční banky bude dokončena na počátku roku 2001.

Investiční a poštovní banka (IPB) - třetí největší banka v České republice, privatizovaná v roce 1998 - se potýkala se závažnými problémy při udržování zákonné míry kapitálové přiměřenosti kvůli vysoké úrovni klasifikovaných úvěrů ve svém portfoliu. To vedlo následně k rostoucímu znepokojení na straně vkladatelů, kteří si vybírali značné částky peněz z banky, což vedlo ke krizi likvidity. Česká národní banka a vláda jednaly ve shodě k utišení obav vkladatelů a nalezení vhodného řešení problémů IPB. Nucená správa byla uvalena 16. června 2000 a 19. června byla banka prodána Československé obchodní bance (ČSOB), která úspěšně prošla privatizací v roce 1999. I když zásah orgánů mohl být za daných okolností jedinou možnou volbou, mělo být možné se takovým krokům vyhnout silným nezávislým dohledem nad bankovním sektorem.

Přes prudký pokles nominálních úrokových sazeb se nabídka bankovních úvěrů soukromému sektoru ve skutečnosti snížila, protože banky začaly být opatrnější při poskytování nových úvěrů. Poměr tuzemských úvěrů k HDP činil v roce 1999 65 %. Velký objem špatných úvěrů představuje závažnou zátěž českého bankovního sektoru. V roce 1999 dosahovaly špatné úvěry, s vyloučením Konsolidační banky, výše 7,89 mld €, čili 32 % všech úvěrů, přičemž zhruba 40 % špatných úvěrů bylo označeno za ztráty. Celková aktiva Konsolidační banky, která se skládají ze špatných úvěrů zbytku bankovního sektoru, se zvýšila o téměř 39 % v roce 1999 na hodnotu 5,31 mld €. Proto v celkovém objemu dosáhly špatné úvěry v českém finančním systému výše 13,2 mld €, neboli 26,5 % HDP, což je závažný důvod ke znepokojení.

Od svého založení se práce Komise pro cenné papíry setkala jen s částečným úspěchem. Situaci na českých kapitálových trzích stále charakterizuje značně nedostatečná průhlednost a cenová manipulace. Ačkoliv došlo k posílení regulačního rámce a Komise pro cenné papíry ho s velkým odhodláním vynucuje, kapitálový trh zůstává spíše nelikvidním a zanedbatelným zdrojem financování pro obchodní a průmyslové podniky. To neskýtá podporu pevné správě a řízení korporací. Trvajících existencí rozdílů cen stejných akcií v důsledku roztržité organizace trhu s cennými papíry zůstává významným problémem. Nový zákon o cenných papírech, který se nyní projednává, by měl být příležitostí ke zvýšení regulační a vynucovací moci Komise pro cenné papíry.

Selhání finančního sektoru spojené s nedostatky v podnikovém sektoru a slabým právním systémem

umožňují rozvoj některých nevhodných obchodních praktik. To se projevilo v odčerpávání aktiv z podniků jejich manažery, známé v České republice pod termínem „tunelování“, což ovlivnilo mnoho průmyslových společností privatizovaných prostřednictvím kupónové privatizace v polovině 90. let, vedle investičních fondů a zemědělských družstev. Nedávný kolaps většiny kampeliček, ve kterých je neobjasněné využití 70 % vkladů, a nekalé praktiky a podvody zjištěné v několika bankách jsou důsledkem těchto obchodních praktik. K účinnému boji proti těmto nekalým praktikám je třeba lepší spolupráce mezi policií, soudy, Komisí pro cenné papíry a dalšími dohledovými orgány.

Českou republiku lze považovat za fungující tržní ekonomiku. V loňském roce se makroekonomická stabilita zvýšila. Obnovil se růst a zároveň se udržel příznivý vývoj inflace a vnější rovnováhy. Bylo vynaloženo úsilí na zvýšení průhlednosti veřejných účtů. Je však potřeba přijmout opatření k zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém výhledu. Došlo k pokroku v další restrukturalizaci a privatizaci bank. K posílení makroekonomické politiky a podpoře hospodářské aktivity je naprosto nezbytné zesílit řádný dohled nad finančním sektorem. Bez průtahů by se měly provádět předpisy a nařízení týkající se obezřetnosti. Dále by se mělo vynaložit veškeré úsilí na udržení dynamiky v procesu restrukturalizace a privatizace státem vlastněných podniků a na účinné provádění nedávné novely zákona o konkursu a vyrovnání. Je nutné podniknout účinné kroky k posílení správy a řízení korporací a vynucování zákonů.

Schopnost vyrovnat se s konkurenčními tlaky a tržními silami uvnitř Unie

Jak uvádí Agenda 2000, schopnost České republiky plnit toto kritérium závisí na existenci tržního hospodářství a stabilním makroekonomickém rámci, které umožní hospodářským subjektům rozhodování v klimatu předvídatelnosti. Rovněž to vyžaduje dostatečné množství lidského a fyzického kapitálu včetně infrastruktury. Státní podniky se musí restrukturalizovat a všechny podniky musí investovat do zlepšování své efektivity. Čím větší přístup mají podniky k vnějším finančním zdrojům a čím úspěšnější jsou při restrukturalizaci a inovaci, tím větší bude jejich schopnost se přizpůsobit. Hospodářství bude o to lépe připraveno převzít závazky plynoucí z členství, čím většího stupně hospodářské integrace s Uníí před svým vstupem dosáhne. To dokazuje objem i struktura výrobků, s nimiž se obchoduje s členskými státy EU.

Makroekonomická politika se provádí s dostatečným stupněm předvídatelnosti, což umožňuje ekonomickým subjektům patřičné rozhodování. Koordinace hospodářské politiky a obnovená makroekonomická stabilita zlepšují obecné prostředí pro ekonomickou aktivitu.

Po několik let se Česká republika těší vysoké celkové úrovni investic. Podíl fixních investic na HDP činí zhruba 30 %. Infrastruktura je relativně dobře rozvinutá. Zvyšování zásob kapitálu však nevedlo k rychlému a udržitelnému růstu objemu výroby, především kvůli předešlým nekonzistencím v hospodářské politice. Dřívější investice do soukromého i veřejného sektoru začínají přinášet plody v příznivějším ekonomickém prostředí. V tomto ohledu stojí za zmínku, že nárůst produktivity v poslední době předstihl růst reálných mezd.

Země má rovněž kvalifikovanou a vzdělanou pracovní sílu, což dokládají krátké doby kvalifikace zaznamenávané zahraničními investory. Vzhledem k probíhající restrukturalizaci průmyslu a přizpůsobování se zemědělského sektoru nabývají při rozvoji nových či rozšiřování stávajících dovedností na důležitosti opatření zajišťující odpovídající kvalifikaci a školení. Vláda si je vědoma této výzvy a přijala v květnu 1999 „Národní plán zaměstnanosti“ a v květnu 2000 podepsala „Společné hodnocení priorit zaměstnanosti“ s orgány Evropské komise. Obě strategie mají za cíl zvýšení pružnosti trhu práce a zlepšení dovedností u nezaměstnaných, aby bylo možno reagovat na růstové příležitosti.

Přímé zahraniční investice byly v roce 1999 velmi silné, jejich příliv dosáhl výše 4,79 mld € (více než dvojnásobek úrovně roku 1998) neboli 9,2 % HDP. Tento výsledek byl značně ovlivněn prodejem ČSOB zahraniční bance. Silný příliv přímých zahraničních investic by měl pokračovat i v roce 2000, jelikož už první čtvrtletí vykázalo příliv dosahující úroveň téměř 1 mld € a pro zbytek roku se plánují významné privatizační projekty. Na významu získávají investice na zelené louce. Doposud tento vývoj podporovaly atraktivní investiční pobídky. Ovšem vedle přínosů v oblasti zaměstnanosti, produktivity, vývozu a růstu by se měl rozsah těchto pobídek rovněž pečlivě hodnotit z hlediska jejich

fiskálních nákladů a dopadu ve formě deformace původních investičních pohnutek.

V celkovém pohledu získala restrukturalizace podniků dynamiku, avšak je potřeba trvalá politická podpora, protože tento proces vede ke značnému propouštění. Probíhá program revitalizace průmyslu schválený vládou v dubnu 1999. Revitalizační agentura, 100 % dceřinná společnost Konsolidační banky, zahájila svůj provoz v listopadu 1999. Její portfolio obsahuje devět velkých průmyslových společností a tato agentura zajišťuje financování pro podniky s realistickou střednědobou perspektivou. Není však jasné, jakým způsobem byly tyto společnosti vybrány (viz též 15. kapitola - Průmyslová politika). Agentura používá vůči každé firmě individuální přístup a přes vysoké sociální náklady restrukturalizace v některých případech se vláda doposud zdržuje zasahování do tohoto procesu.

Celkové podnikatelské klima v České republice se za poslední rok zlepšilo. Nový zákon o investičních pobídkách vstoupil v platnost v květnu 2000. Tento nový zákon stanovuje minimální hranici investice 10 milionů \$ jako všeobecný práh, ovšem v oblastech s vysokou nezaměstnaností může být tato hranice snížena až na 5 milionů \$. Další změnou oproti původním pravidlům je skutečnost, že nový zákon zavádí daňové pobídky pro již působící společnosti, které plánují své rozšíření. Daný balík investičních pobídek obsahuje možnost daňových prázdnin pro přímé daně až na dobu 10 let, bezcelní dovoz technologií, granty na tvorbu pracovních míst a školení a dotace na budování infrastruktury.

Česká republika již dosáhla vysokého stupně obchodní integrace s ES. Ten se nadále zvyšuje, přičemž ES představovala v roce 1999 již 69 % celkového českého vývozu a 64 % dovozu. Hlavní skupiny obchodovaného zboží, jak na straně vývozu tak i dovozu, zahrnují zpracovatelské výrobky a stroje a dopravní zařízení. Tyto kategorie s vyšší přidanou hodnotou zvyšují svůj význam tím, že rostou jejich podíl na celkovém vývozu do ES.

Sektor malých a středních podniků (MSP) představuje 56 % pracovní síly a tvoří 53 % HDP. Malé a střední podniky v České republice však mají stále omezený přístup k vnějším zdrojům finančních prostředků a obchodním poradenským službám. Strategie rozvoje MSP přijatá vládou v červnu 1999 má za cíl tyto problémy řešit a přitom zlepšovat podnikatelské prostředí, podporovat přístup ke vzdělávání a podnítit internacionalizaci obchodních činností MSP. Kromě toho se zdvojnásobil fond pro MSP. Vláda by nyní měla zajistit plnou a průhlednou realizaci této strategie, včetně lepší koordinace mezi mnoha agenturami, které v této oblasti působí (viz též 16. kapitola - Malé a střední podniky).

Česká republika by měla být schopna se v nadcházející době vyrovnat s konkurenčními tlaky a tržními silami uvnitř Unie za předpokladu, že bude pokračovat a dokončovat realizaci strukturálních reforem. Úřady se musí soustředit na tvorbu transparentního a předvídatelného prostředí příznivého pro podnikatelskou činnost - zejména v oblasti malých a středních podniků - a na další opatření, která by přispívala k udržitelnému hospodářskému růstu. V tomto ohledu je nutné zlepšit právní rámec, posílit správu a řízení korporací, zrychlit podnikovou restrukturalizaci a pokračovat v rozvoji finančního sektoru. Tato opatření následně povedou k vyšší výkonnosti podnikového a bankovního sektoru a udržitelnému růstu produktivity a konkurenceschopnosti.

2.4. Celkové hodnocení

Českou republiku lze považovat za fungující tržní ekonomiku, která by měla být schopna se v nadcházející době vyrovnat s konkurenčními tlaky a tržními silami uvnitř Unie za předpokladu, že bude pokračovat a dokončí realizaci strukturálních reforem.

Makroekonomická stabilita se zvýšila. Obnovil se růst, přičemž se udržel příznivý vývoj inflace a vnější rovnováhy. Vynakládá se úsilí na zvýšení průhlednosti veřejných financí. Bylo dosaženo pokroku v další restrukturalizaci a privatizaci bank.

K posílení makroekonomické politiky a podpoře hospodářské aktivity je však naprosto nezbytné posílit konkurenci a dohled ve finančním sektoru. Udržitelnost veřejných financí ve střednědobém výhledu není ještě zajištěna. Je nutné pokračovat ve snahách o privatizaci a restrukturalizaci státem vlastněných podniků a musí se zlepšit správa a řízení korporací.

Instituce se musí soustředit na rozvoj prostředí příznivého pro podnikatelskou činnost - zejména v oblasti malých a středních podniků. Je nutné dále zlepšit právní rámec, provádět ve finančním sektoru předpisy a nařízení o obezřetnosti a zajistit trvalý rozvoj tohoto sektoru. Restrukturalizace a privatizace státem vlastněných podniků a restrukturalizace ostatních podniků musí jít ruku v ruce s posilováním správy a řízení korporací.

3. Schopnost převzít povinnosti spojené s členstvím

Úvod

Cílem této části je aktualizovat Pravidelnou zprávu Komise z roku 1999 z hlediska schopnosti České republiky převzít povinnosti spojené s členstvím, tj. právní a institucionální rámec, nazývaný *acquis*, pomocí něhož Unie realizuje své cíle. Kromě hodnocení příslušného vývoje od vydání Pravidelné zprávy z roku 1999 je cílem této části poskytnout celkové hodnocení schopnosti České republiky převzít povinnosti spojené s členstvím a podat přehled toho, co ještě musí být uděláno. Tato část je členěna podle seznamu dvaceti devíti kapitol vyjednávání. Její součástí je rovněž hodnocení České republiky z hlediska její administrativní kapacity při implementaci *acquis* v jeho různých aspektech (v předchozích Pravidelných zprávách byla tomuto hodnocení věnována samostatná část). Poprvé byla do zprávy zařazena samostatná část věnovaná hodnocení pokroku, kterého Česká republika dosáhla v oblasti překládání *acquis* do svého úředního jazyka.

V prosinci 1995 Evropská rada v Madridu poukázala na potřebu vytvořit podmínky pro postupnou, harmonickou integraci kandidátů prováděnou zejména prostřednictvím přizpůsobení jejich správních struktur. Při projednávání tohoto tématu ve své Agendě 2000 Komise zdůraznila význam efektivního začleňování právních předpisů Společenství do národní legislativy. Ještě větší význam byl kladen na náležité provádění této legislativy v praxi prostřednictvím vhodných správních a soudních struktur. Jedná se o důležitou podmínku pro vytvoření vzájemné důvěry představující základní předpoklad budoucího členství, která se stala ústředním tématem procesu vyjednávání.

Evropská rada ve Feiře v červnu 2000 připomněla vzájemné spojení mezi pokrokem ve vyjednávání a schopností kandidátských zemí účinně provádět a vynucovat *acquis*. Dále k tomu dodala, že toto provádění vyžaduje významné úsilí, které musí kandidátské země vynaložit při posilování svých správních a soudních struktur. Evropská rada ve Feiře požádala Komisi, aby podala zprávu Radě o svých zjištěních v této oblasti. Cílem této zprávy je na základě hodnocení administrativní kapacity České republiky z Pravidelné zprávy z roku 1999 podat hlubší a detailnější pohled, který je zaměřen zejména na hlavní správní struktury, které jsou vyžadovány při provádění *acquis* v jeho různých aspektech.

Komise ve své pravidelné zprávě z roku 1999 dospěla k tomuto závěru:

“Tempo legislativního sblížení se v České republice nijak podstatně nezvýšilo a v jednotlivých oblastech došlo k nestejněmu pokroku. Sblížení a efektivní uplatňování zákonů výrazně pokročilo v oblasti norem a osvědčení, i když je zde nutno ještě doplnit legislativní rámec přijímáním novel stávající rámcové legislativy, sektorové legislativy a zákonné úpravy odpovědnosti za výrobek. Dalšího pokroku bylo dosaženo v liberalizaci kapitálových trhů formou novely devizového zákona a dále v bankovníctví a pojišťovnictví. Vysoké úrovně přiblížení bylo dosaženo v celní oblasti a v legislativě přijaté ke zvýšení ochrany hranic (padělané a pirátské zboží), ve spojení s trvalým zaměřením na modernizaci informačních systémů. To naznačuje, že účinnému posílení zákonů je věnována nezbytná pozornost. Stálé úsilí je věnováno vytváření nezbytných struktur pro regionální a strukturální politiku. Je důležité, aby jako trvalý jev v této oblasti byl doplňován zákonný rámec a posilovány správní kapacity.

V ostatních klíčových oblastech vnitřního trhu, jako je duševní vlastnictví, veřejné zakázky, ochrana dat, pojištění, protimonopolní opatření, státní pomoc, DPH a spotřební daně, je legislativa již částečně sladěná, ale k dokončení tohoto procesu bylo vykonáno málo nebo nic. Přípravné práce byly sice provedeny, ale zákonný rámec pro státní pomoc je stále neúplný a zdroje vložené do této oblasti nedostatečné k tomu, aby zajistily efektivní systém monitorování státní pomoci. Dosud nebylo vynaloženo žádné úsilí ke sblížení legislativy v oblasti audiovizí. V oblasti životního prostředí byla

přijata obecná politika, některé dohody ratifikovány a schváleno několik málo zákonů. Důležitá rámcová legislativa však nebyla přijata a prováděcí program spolu s investičním plánem nebyl vypracován. Pokud nebude uplatněn vnitřně provázanější přístup, existuje riziko, že k procesu sbližování se bude přistupovat neuspořádaně, případ od případu. Kromě letecké přepravy sbližování v sektoru dopravy nepokročilo. Tempo sbližování v zemědělství, veterinární a fytosanitární oblasti je pomalé. Žádného pokroku nebylo dosaženo v oblasti pracovního práva a v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Kromě přijetí zákona o drogách snahy v oblasti justice a vnitřních záležitostí stagnovaly. Celkově je nutno tempo sbližování podstatně zvýšit.

Česká republika podnikla několik omezených kroků směrem k celkové reformě veřejné správy. Vláda nedávno přijala program celkové reformy soudnictví, který řeší současné problémy, jako jsou neobsazená místa, nedostatek specializace u soudců, chybějící vybavení a nedostatečná odborná příprava. Příslušné instituce v určitých oblastech *acquis* vnitřního trhu jsou dobře rozvinuté a k pokroku došlo v rozšíření institucí s působností bankovního a finančního dohledu. Instituce pro monitorování státní pomoci potřebuje posílit a stále nejsou zřízeny nezávislé orgány pro ochranu dat a pro oblast telekomunikací. Zatímco veterinární a fytosanitární správní orgány byly posíleny tak, aby vyhovovaly požadavkům ES, ve vytváření struktur nezbytných pro zavedení společné zemědělské politiky bylo dosaženo jen malého pokroku. Je třeba zvýšit úsilí v oblasti celkové reformy veřejné správy a stálou pozornost je nutno věnovat ochraně hranic, vynucování zákonů o životním prostředí a zlepšení schopností pro vnitřní finanční kontrolu. Rovněž je nutno zesílit iniciativu v boji proti organizovanému zločinu a korupci.

Přes snahu vlády připravit a prosadit legislativu je výsledek České republiky v plnění krátkodobých priorit Přístupového partnerství neuspokojivý. Rozdíl mezi vládními záměry politik a jejich naplňováním lze vysvětlit pomalostí parlamentních procedur, menšinovým postavením vlády a skutečností, že některým prioritním politickým oblastem nevěnovala předchozí vláda dostatečnou pozornost. Česká republika sice splnila krátkodobé priority Přístupového partnerství v oblastech, jako je hospodářská reforma, normy a certifikace, místní rozvoj a veterinární oblast, avšak priority v oblastech restrukturalizace průmyslu, správní kapacity (posílení institucí pro zemědělství a životní prostředí), vnitřního trhu (sbližení legislativy týkající se duševního vlastnictví a státní pomoci), justice a vnitřních záležitostí (ochrana hranic) a životního prostředí nebyly odpovídajícím způsobem realizovány.“

3.1. Kapitoly *acquis*

Jak již bylo uvedeno, je níže uvedený přehled schopnosti České republiky převzít povinnosti spojené s členstvím členěn podle seznamu dvaceti devíti negociačních kapitol. Na základě toho začíná tato část hodnocením pokroku, který se vztahuje k tzv. "čtyřem svobodám", které jsou základními stavebními kameny vnitřního trhu. Pokračuje systematickým přehledem pokroku dosaženého v jednotlivých kapitolách, které pojednávají o *acquis* ve všech jeho aspektech: odvětvové politiky, ekonomické a fiskální záležitosti, hospodářská a sociální soudržnost, inovace, kvalita života a životní prostředí, justice a vnitřní záležitosti, vnější vztahy a finanční otázky.

Kapitola 1: Volný pohyb zboží

Komise ve své Pravidelné zprávě z roku 1999 uvedla, že v této oblasti byl zaznamenán trvalý pokrok. V tomto roce může být toto pozitivní hodnocení zopakováno.

Jednou z krátkodobých priorit Přístupového partnerství z roku 1999 v oblasti horizontálních a procedurálních opatření byla změna horizontální legislativy upravující technické požadavky na výrobky, posuzování shody a ochranu veřejného zdraví. Proces sbližování velmi dobře postupuje a obecně je ve velmi pokročilém stádiu. V dubnu 2000 vstoupila v platnost novela zákona z roku 1997 o technických požadavcích na výrobky, která se týkala základních požadavků a postupů posuzování shody. Tato novela umožní plné provádění principů Nového přístupu prostřednictvím řady nových nařízení vlády přijatých v červenci. Umožní rovněž usnadnění plného provádění Protokolu k Evropské dohodě o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (PECA) podepsané v

červenci 2000. Přílohy smlouvy PECA upravují následující oblasti - strojní zařízení, výtahy, osobní ochranné prostředky, elektrická bezpečnost, elektromagnetická kompatibilita, zařízení a ochranné systémy určené pro použití v prostředí s potenciálním nebezpečím výbuchu, teplovodní kotle, plynové spotřebiče a zásady správné výrobní praxe pro léčivé přípravky: inspekce a certifikace šarží. Stupeň transpozice technických norem se pohybuje okolo 90% celkového počtu všech evropských technických norem, což dokazuje dobrý pokrok v této oblasti.

Co se týká správní kapacity, bylo dosaženo pokroku v plnění krátkodobé priority Přístupového partnerství zaměřené na zlepšení struktur provádějících dozor nad trhem a posuzování shody, a to z hlediska vybavení pracovníků i jejich vzdělávání. Byla rozšířena síť orgánů provádějících posuzování shody. Očekává se, že autorizované osoby budou působit jako ohlašovací orgány v oblastech, které jsou řízeny smlouvou PECA s mandátem trvajícím pouze další dva roky, zatímco nová neomezená oprávnění byla poskytnuta orgánům působícím v oblasti výtahů, zdravotnické techniky a tlakových zařízení. Byla dosaženo dalšího zlepšení technického vybavení, které je k dispozici oprávněným orgánům a metrologickým laboratorům.

V oblasti specifické sektorové legislativy bylo dosaženo dalšího pokroku ve sbližování právních předpisů v souladu s krátkodobými prioritami Přístupového partnerství. Směrnice ES o bezpečnosti hraček byla transponována v červenci 2000, ale technické normy musí být dále harmonizovány. V oblasti právní metrologie a vnějších obalů vstoupil v červenci 2000 v platnost zákon o metrologii, po kterém v srpnu 2000 následovalo přijetí tří prováděcích vyhlášek. Institucionální odpovědnost má Český metrologický institut. Jeho zaměstnanci procházejí pravidelným školením a efektivita tohoto ústavu je na velmi dobré úrovni.

Co se týká zdravotnických zařízení, bylo dosaženo dalšího pokroku po přijetí zákona o zdravotnických zařízeních, který vstoupil v platnost v červenci 2000, a přijetí nařízení vlády stanovujícího technické požadavky na aktivní implantabilní zdravotnické prostředky, které vstoupilo v platnost o šest měsíců dříve. Po schválení zákona o veterinární péči a schválení následných sekundárních právních předpisů v roce 1999 je legislativa upravující veterinární zdravotnické předpisy již v souladu s *acquis*. Poté, co v lednu 2000 vstoupilo v platnost příslušné nařízení vlády, je v souladu s *acquis* i legislativa upravující oblast jednoduchých tlakových nádob a tlakových nádob. V oblasti stavebních výrobků vstoupilo v říjnu 1999 v platnost nařízení vlády stanovující příslušné technické požadavky.

Od ledna 2000, kdy vstoupil v platnost zákon o chemických látkách a přípravcích, je v souladu s *acquis* oblast chemikálií. Dobře pracuje registrační středisko pro chemické látky uvedené na český trh. Uspokojivě pracuje regulační státní orgán řídící dovoz a vývoz vybraných nebezpečných látek. V červenci 2000 vstoupila v platnost novela zákona o návykových látkách, která byla doprovázena příslušnými sekundárními právními předpisy o poskytování vývozních povolení, evidenci a dokumentaci.

Byla rovněž přijata novela zákona o hnojivech, která vstoupí v platnost v lednu 2001. Od srpna 2000, kdy vstoupil v platnost zákon o léčivech, je v souladu oblast léčiv. V oblastech křišťálového skla a obuvi zajišťuje novela zákona o ochraně spotřebitele, která vstoupila v platnost v červnu 2000, transpozici *acquis* prostřednictvím příslušných vyhlášek.

Pokroku bylo dosaženo v oblasti legislativy o potravinách. Byl přijat zákon o potravinách a tabáku, který vstoupí v platnost v lednu 2001. K dalšímu vývoji došlo i v oblasti stanovování maximálních hladin pesticidů v potravinách. Pokud jde o ochranu spotřebitele, je hlavním orgánem provádějícím dohled nad potravinami živočišného původu Státní veterinární správa. Má velmi dobře zavedené struktury pro kontrolu a inspekci, které dobře fungují při vnitrostátních i hraničních kontrolách. Dohled nad bezpečností a kvalitou potravin provádí Česká zemědělská a potravinářská inspekce, která má sedm krajských inspektorátů. Testovací laboratoře krajských inspektorátů mají akreditace odpovídající evropským normám. Všechny místní pobočky jsou propojeny prostřednictvím společné sítě. Pro vynuovení legislativy v oblasti potravin však bude nutné posílit příslušné správní struktury. Přijetí zákona o ochraně zdraví obyvatelstva v červenci 2000 umožnilo harmonizaci s příslušným *acquis* v oblasti kosmetických výrobků. V červenci 2000 byla institucionální odpovědnost za tuto

oblast převedena z České obchodní inspekce na Hygienickou službu.

Co se týká neharmonizovaných oblastí, bylo dosaženo počátečního pokroku v oblasti uplatnění článků 28-30 Smlouvy o ES. Česká republika provedla kontrolu potřebné legislativy a analýzu neshod. Jsou zaváděny předpisy týkající se kontroly výrobků ze třetích zemí. Pokud jde o kulturní statky, došlo k pokroku v harmonizaci s *acquis*, ale zavedená legislativa ještě musí být přezkoumána z hlediska svého obsahu. Co se týká kulturních statků nezákonně vyvážených z území členských států, jsou orgány odpovědnými za tuto oblast Generální ředitelství cel ČR a Policie. Ačkoliv tyto orgány uvádějí, že vzájemně úzce spolupracují, neexistují žádné doklady o tom, že funguje síťový systém mezi celní správou, policií, Ministerstvem kultury a soudy.

Pokud jde o kontroly bezpečnosti výrobků na vnějších hranicích, Česká republika ještě musí založit potřebnou infrastrukturu pro kontrolu cel a dozor nad trhem, stejně jako efektivní administrativní spolupráci mezi kompetentními orgány.

Co se týká veřejných zakázek, 1. července 2000 vstoupila v platnost novela zákona z roku 1994, která do něj začlenila sektor veřejných služeb (vodní hospodářství, energetika, doprava a telekomunikace).

Celkové hodnocení

Česká republika dosáhla významného pokroku, kterým navázala na pevný základ, který byl již uznán v loňské Pravidelné zprávě. Tento pokrok umožnil další sblížení v oblasti Nového a Globálního přístupu. Přijetí novely zákona o technických požadavcích na výrobky vytvořilo podmínky pro další harmonizaci českých právních předpisů v této oblasti. Uzavření jednání o smlouvě PECA dokazuje uznání pokroku, kterého Česká republika dosáhla. Přesto je však nutný další pokrok zejména v oblasti zdravotnických zařízení, motorových vozidel a kosmetiky.

V oblasti kosmetiky a léčiv musí být posíleny příslušné správní orgány. Jinak je úroveň správní kapacity dobrá. Bylo dosaženo potřebného oddělení funkcí právních registrací, posuzování shody, standardizací a dozoru nad trhem. Orgány pro standardizaci a certifikaci pracují celkově velmi dobře, a to jak z hlediska jejich pracovníků, tak i technického vybavení.

Český normalizační institut je členem CEN, Cenelec a Evropského institutu pro normalizaci v telekomunikacích (ETSI). Institut je nezávislý, připravuje, přijímá a vydává normy a spolupracuje s mezinárodními nevládními organizacemi a agenturami pro technickou normalizaci. Úřad pracuje na základě principů průhlednosti a nezávislosti.

Český institut pro akreditaci (ČIA) je řádným členem Evropské spolupráce pro akreditaci (EA) a mezinárodních organizací pro akreditaci ILAC a IAF. V září 1999 ČIA podepsal dohodu MLA IAF (o akreditaci orgánů poskytujících certifikace pro systémy kvality). Institut má postavení nezávislé společnosti, ačkoliv jejího předsedu jmenuje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jeho hlavními úkoly je zajišťovat akreditaci testovacích zařízení, laboratoří provádějících kalibraci a orgánů vydávajících certifikace.

Dohled nad trhem s průmyslovými výrobky je, s výjimkou některých sektorů (potravin, zdravotnické výrobky, kosmetika), prováděn Českou obchodní inspekcí, která je zároveň hlavním dozorcím orgánem pro ochranu ekonomických zájmů spotřebitele. Její výkon by měl být posílen v oblastech kontroly trhu a boje se systémem dvojích cen, kde není činnost ČOI zcela uspokojivá.

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví je ústředním státním orgánem odpovědným za právní předpisy v oblasti průmyslových výrobků. Své povinnosti vykonává nezávisle na Ministerstvu průmyslu a obchodu, kterému je formálně podřízen. Kvalifikovanost pracovníků a úroveň vybavení je celkově dobrá. Úřad založil Centrum pro překlad technických předpisů ES, jehož úkolem je koordinace spolupráce mezi ministerstvy a dohled nad vypracováním oficiálních překladů. V oblasti metrologie podepsala Česká republika dohodu o vzájemném uznávání národních norem pro měření a Český metrologický institut nadále zlepšuje úroveň svého vybavení a zvyšuje kvalifikaci svých pracovníků.

Další úsilí je nutné vynaložit v oblasti veřejných zakázek.

Kapitola 2: Volný pohyb osob

V oblasti vzájemného uznávání profesních kvalifikací stále ještě právní rámec pro vzájemné uznávání vysvědčení i profesních kvalifikací neodpovídá požadavkům ES. Tato skutečnost již byla uvedena v minulé Pravidelné zprávě. Založení mezirezortní pracovní skupiny pro vzájemné uznávání na ministerstvu školství by však mělo zajistit sblížení českého systému s *acquis*. Jistého pokroku bylo dosaženo tím, že v září 1999 nabyl účinnosti zákon o veterinární péči.

Pokud jde o řízení odvětvových profesí, česká vláda sice v březnu 2000 přijala několik návrhů zákonů, ale stále ještě musí být přijata příslušná legislativa upravující oblast zdravotnických profesí. Co se týká občanských práv, byla přijata novela zákona o volbách do místních zákonodárných orgánů, jejíž součástí je právo občanů EU zúčastnit se voleb po vstupu České republiky do Evropské unie.

V oblasti volného pohybu pracovních sil bylo v období od vydání minulé Pravidelné zprávy dosaženo jistého pokroku ve sblížování s *acquis*. Byla schválena novela zákona o zaměstnanosti, která zrušila pravidlo, že cizinci mohou v České republice pracovat pouze po dobu tří let, po jejichž uplynutí musí tuto práci na 12 měsíců přerušit.

S ohledem na budoucí koordinaci systému sociálního zabezpečení se česká vláda v květnu 2000 rozhodla pracovat na institucionální, technické a personální přípravě koordinace systémů sociálního zabezpečení.

Celkové hodnocení

V této oblasti byla vykonána jistá omezená přípravná práce, ale musí být vynaloženo další závažné úsilí pro zajištění toho, aby v českých právních předpisech neexistovala žádná ustanovení, která by byla v rozporu s předpisy Společenství. Celkově musí být příprava uplatnění *acquis* urychlena zejména v oblasti vzájemného uznávání profesních kvalifikací a volného pohybu pracovních sil a v oblasti zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení migrujících pracovníků.

V oblasti vzájemného uznávání je hlavním zdrojem znepokojení zavedení požadavků na znalost jazyka do nedávno schválené legislativy jako podmínky profesního uznání a to bez ohledu na principy nediskriminace a proporcionality. Tendence uplatňovat postupy akademického uznávání pro případy profesního uznávání je stále problémem, zvláště v případě odvětvových směrnic, které předpokládají automatické uznávání. Co se týká řízení odvětvových profesí, byly připraveny jisté návrhy legislativy, ale stále ještě musí být přijaty právní předpisy upravující zdravotnické profese.

Potřebné struktury pro vzájemné uznávání byly již celkově zavedeny. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy koordinuje proces sblížování českých právních předpisů. Přesto však ještě nebyl ustanoven základní systém vzájemného uznávání kvalifikací a jmenování státního koordinátora (prostřednictvím vytvoření Centra pro uznávání profesních kvalifikací) je naplánováno až na červen 2001. Odpovědnost za volný pohyb osob má Ministerstvo práce a sociální péče (*Poznámka editora překladu: Správný název je Ministerstvo práce a sociálních věcí).

V oblasti volného pohybu pracovních sil bylo dosaženo pokroku v transpozici *acquis*, stále je však nutné zajistit přijetí všech potřebných právních předpisů a příslušných struktur. Nebyl ještě zaveden vzájemně propojený systém zahrnující Ministerstvo práce a sociální péče, pracovní úřady a EURES. Co se týká budoucí účasti v EURES, měla by pokračovat vzdělávací činnost, zvláště z hlediska jazykové přípravy.

Pokud jde o budoucí koordinaci systémů sociálního zabezpečení, je nutné vyvinout další úsilí při tvorbě potřebných správních struktur, včetně příslušného vzdělávání pracovníků.

Kapitola 3: Volný pohyb služeb

Bylo dosaženo dalšího pokroku v harmonizaci oblastí, u nichž byla loňskou Pravidelnou zprávou identifikována nutnost zvýšeného úsilí. V oblasti svobody podnikání a svobody poskytování služeb bylo dosaženo jistého pokroku schválením novely Živnostenského zákona (v březnu 2000) a to zejména v oblastech soukromého podnikání, samostatné výdělečné činnosti a poskytování služeb. Schválením Zákona o podmínkách podnikání v cestovním ruchu, který vstoupil v platnost v březnu 2000, bylo dosaženo další liberalizace v této oblasti.

V oblasti finančních služeb a v oblasti bankovního sektoru je proces transpozice nadále uspokojivý, i

když ještě nebyl dokončen.

Byla přijata nová novela Zákona o konkurzu (v květnu 2000), ale její kladný vliv na oblast úvěrových obchodů je sporný, protože postupy pro přebírání záruk zůstávají nadále velmi komplikované.

Ustanovení novely o zabavení se vztahuje pouze na existující půjčky a nemá zpětnou platnost. Nijak tedy neřeší velkou zátěž z minulosti.

V říjnu byla přijata novela zákona zaměřená na posílení postavení českých spořitelních a úvěrových družstev, které poskytují konečné služby pouze na základě svépomoci. Podle Zákona o spořitelních a úvěrových družstvech může Úřad pro dozor nad těmito subjekty nařídit nápravná opatření nebo použít restrikce.

Odbor pro bankovní dohled České národní banky má v současnosti 89 pracovníků. Každé z pěti oddělení provádějících dohled má svůj inspekční tým. Personál ČNB je nadále velmi stabilní s nízkým procentem pohybu zaměstnanců. Tím si uchovává svoji institucionální odbornost. Pokračující problémy v bankovním sektoru však způsobují, že pro ČNB je dohlížecí úloha velmi náročným úkolem.

V sektoru pojištnictví česká legislativa pokročila dále směrem ke splnění požadavků ES a to zejména pokud se týká bývalého státního monopolu a povinného ručení za škodu způsobenou řízením motorového vozidla. Nový Zákon o pojištnictví, který je v souladu s *acquis*, vstoupil v platnost v dubnu 2000. Vymezil rámec pro celkovou restrukturalizaci sektoru a zlepšení dohledu. Předmětem zájmu je otázka narušení hospodářské soutěže, kterou způsobují podmínky pro udělování licencí novým společnostem. Po přijetí nového Zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla došlo ke zvýšení míry pojistného krytí. Tento zákon je považován za kompatibilní s *acquis*.

Nový Zákon o pojištnictví posiluje pravomoci Odboru pro dohled nad pojištnictvím na Ministerstvu financí, poskytuje mu významné pravomoci a nové zdroje včetně významného zvýšení počtu pracovníků. V roce 1999 byly provedeny pouze tři inspekce (a to pouze v případě odůvodněného podezření). Na druhou stranu pojišťovací společnosti podaly svá pravidelná hlášení o své finanční situaci. Pokud jde o povinné ručení za škodu způsobenou řízením motorového vozidla, byla založena kancelář pojistitelů s garančním fondem, který slouží ke krytí nepojištěných vozidel a případů, kdy nebyl zjištěn provinilý řidič.

V oblasti investičních služeb a trhů s cennými papíry, stanovilo Přístupové partnerství 1999 jako krátkodobou prioritu posílení Komise pro cenné papíry (KCP) a rozšíření jejího pole působnosti. Co se týká právního rámce, byl v nedávné době přijat Zákon o burze cenných papírů. Ministerstvo financí odpovídá za návrhy právních předpisů, za řádné fungování trhu odpovídá KCP. Měla by být efektivně posílena spolupráce mezi KCP a Ministerstvem financí.

Dále byly v září 2000 přijaty novely Obchodního zákoníku, Zákona o cenných papírech a Zákona o dluhopisech.

Komise pro cenné papíry má 60 pracovníků, během roku 2000 bude jejich počet zvýšen na 95. KCP aktivně využívá všechny své pravomoci, které jsou jí uděleny zákonem. To vedlo k významnému zlepšení kvality dohledu nad subjekty působícími na kapitálovém trhu. KCP vydává denní monitorovací hlášení o nestandardních transakcích s cennými papíry, hodnotí obchodní případy a transakce prováděné na veřejných trzích, kde se ceny odlišují od vymezeného cenového pásma, odhaluje případy, kdy obchodníci s cennými papíry porušují náležitou odbornou péči, cenové manipulace a zneužívání důvěrných informací k burzovním transakcím a prověřuje i další oblasti.

V oblastech ochrany osobních dat a volného pohybu takových dat, vstoupil v červnu 2000 v platnost nový Zákon o ochraně osobních údajů, jehož záměrem je plný soulad s *acquis*. Zákon upravuje ochranu osobních dat zpracovávaných státními a místními úřady, jednotlivci i obchodními společnostmi. Zákon předpokládá založení nezávislého Úřadu pro ochranu osobních dat.

V oblasti informační společnosti vstoupila v platnost novela Zákona o technických požadavcích na výrobky. Provádí harmonizaci definic, které se týkají technických norem a technických předpisů směrnice o informační společnosti.

Celkové hodnocení

Celková situace je uspokojivá, protože Česká republika přijala velkou část *acquis* ve většině podsektorů a stanovila jasný plán harmonizace. I přes dosažený pokrok je třeba ještě mnohé vykonat v oblasti kapitálových trhů a v sektoru pojišťovnictví, ale již uznání těchto slabých stránek představuje pozitivní krok vpřed. V oblasti informační společnosti se nepředpokládají žádné významné problémy.

V oblastech svobody podnikání a svobody poskytování služeb (řemeslníci, obchodníci a zemědělci) musí být připravena druhá novela Živnostenského zákona, která doplní stávající právní rámec. Stále však existuje znepokojení, které se týká nejasného rozlišení mezi podnikáním a poskytováním služeb, poskytování služeb vyžaduje flexibilnější a rychlejší postupy, zatímco stávající tendencí je používání postupů pro podnikání.

Pokud jde o bankovní sektor musí Česká republika přijmout nový zákon o bankách, novelu zákona o ČNB, které jsou oba v současné době předloženy Parlamentu, a zákon o platebních systémech pro banky i nebankovní instituce. Míra špatných úvěrů zůstává nadále velmi vysoká, měl by být zajištěn zesílený dohled regulačních orgánů.

V sektoru pojišťovnictví bylo dosaženo významného pokroku přijetím nových zákonů a posílením dohledu nad pojišťovnictvím. Toto úsilí však musí nadále pokračovat směrem k vytvoření plně funkčního, otevřeného a efektivního sektoru pojišťovnictví, který poskytne rovnoprávné možnosti všem účastníkům trhu. Nový Zákon o pojišťovnictví posiluje pravomoci Odboru pro dohled nad pojišťovnictvím na Ministerstvu financí, kterému přiděluje významné pravomoci a nové zdroje (očekává se zvýšení počtu pracovníků ze 17 v minulém roce na 40 na konci roku 2000.)

Pro celkovou restrukturalizaci sektoru pojišťovnictví bude nutné přijmout další novelu nového Zákona o pojišťovnictví, která upraví všechny tři generace směrnic o neživotním pojištění a životním zajištění. Musí být připraveny zákony o pojišťovacích smlouvách, o zprostředkovatelích pojištění, pojišťovacích poradcích a nezávislých likvidátorech škod.

V oblastech investičních služeb a trhů s cennými papíry, musí být dále posílen dohled na trhu posílením Komise pro cenné papíry, která musí zůstat nadále zcela nezávislá na Ministerstvu financí. Musí být připraveny nové zákony o burze cenných papírů a o Komisi pro cenné papíry, stejně jako zákon o kolektivních investicích. Pokud jde o český trh, není stále ještě dostatečně vyřešen strukturální problém systému, ve kterém jsou stanoveny dvě různé ceny pro stejný cenný papír. Pokud jde o ochranu osobních dat, bude nutné pečlivě sledovat časový plán založení nového úřadu, míru jeho nezávislosti, jeho reálné prostředky (finanční a lidské zdroje) a převedení úkolů z Úřadu pro státní informační systém na tento nový úřad.

Na závěr pokud jde o informační společnost, bylo dosaženo transpozice schválením Zákona o technických požadavcích na výrobky. Pokroku v harmonizaci *acquis* ještě nebylo dosaženo v oblasti elektronického podpisu, podmíněného přístupu a elektronického obchodu.

Kapitola 4: Volný pohyb kapitálu

V této oblasti bylo dosaženo významného pokroku.

V oblasti pohybu kapitálu pokračoval liberalizační proces přijetím dvou nových zákonů: Zákona o pojišťovnictví (je v platnosti od dubna 2000), který liberalizuje uzavírání smluv se zahraničními pojišťovacími společnostmi, a Zákona o telekomunikacích, který ruší omezení přímých investic do místních telefonních sítí s platností od konce roku 2000. Dále byl v září 2000 přijat Zákon o dluhopisech, který odstraňuje povinnost získání předchozího oprávnění pro vydání dluhových cenných papírů na zahraničním kapitálovém trhu.

V oblasti platebních systémů byla schválena novela Zákona o zúčtování obchodů s cennými papíry a Česká národní banka (ČNB) zmodernizovala svůj systém hrubého zúčtování v reálném čase.

Pokud jde o prevenci zneužití finančního systému pro praní špinavých peněz, vstoupila 1. srpna 2000 v platnost novela Zákona o praní špinavých peněz z roku 1996. Tato novela rozšířila povinnosti finančních institucí (viz rovněž kapitola věnovaná justici a vnitřním záležitostem). Novela ruší zakládání nových anonymních účtů (vkladní knížky na držitele) a utlumuje anonymní režim před jejich zrušením, dále předpokládá identifikaci třetích osob jednajících jménem klienta, identifikaci

neobvyklých transakcí, archivaci převodů po dobu 10 let a vytvoření nového kontrolního systému. Finančně-analytický útvar (FAÚ), založený v lednu 1997 v rámci Ministerstva financí (s 28 pracovníky), odpovídá za sledování a odhalování činnosti spojené s praním špinavých peněz, nemá ovšem pravomoc vznášet obvinění nebo ukládat sankce. Jeho úkolem je analyzovat a předkládat závažné případy orgánům s většími pravomocemi, které mohou trestat nelegální transakce. FAÚ tedy má významnou úlohu, ale musí trvale úzce spolupracovat s ČNB, Ministerstvem vnitra, Komisí pro cenné papíry a dalšími subjekty. Během minulých tří let se významně zlepšil jeho výkon a know-how. Přesto během třech let své existence nedošlo k podání žádné žaloby.

Celkové hodnocení

V oblasti pohybu kapitálu byla liberalizace již téměř dokončena. Nejdůležitější trvajícím omezením se týká nákupu nemovitostí cizozemci.

Pokud jde o správní kapacitu, Ministerstvo financí a ČNB zajišťují dohled nad devizovým trhem a mají rovněž odpovědnost za sběr statistických dat. Mezibankovní platební systém a přeshraniční platby jsou řízeny ČNB a jejím clearingovým a zúčtovacím střediskem v souladu s platným Zákonem o bankách.

V oblasti plateb došlo k dalšímu zlepšení již fungujícího systému hrubého zúčtování v reálném čase (RTGS). Přípravné práce na provádění *acquis* ES jsou dokladem dobrého celkového pokroku České republiky v této oblasti.

Významného pokroku bylo dosaženo schválením legislativy proti praní špinavých peněz, nadále však existují otevřené otázky a znepokojení týkající se účinného uzavření existujících anonymních účtů. Tato situace vyžaduje novelu zákona o účetnictví, která by regulovala oznamovací povinnost pro deriváty, zajistila obsažení všech monetárních a fiskálních institucí v monetárních statistikách a zvýšila rozsah zahraničního výkaznictví.

Ochrana finančního systému před zneužitím k praní špinavých peněz vyžaduje efektivní a dobře fungující spolupráci mezi různými institucemi, kterých se tato problematika týká. Na druhou stranu je nutné naléhavě posílit jejich právní pravomoci tak, aby bylo dosaženo konkrétnějších výsledků (zahájení trestního stíhání). Neexistence vhodné právní základny pro zmocnění vynucovacích orgánů společně s nejasným časovým plánem zrušení existujících anonymních bankovních účtů vytvářejí situaci, která nezajišťuje ani náležitou prevenci ani sankcionování tohoto druhu trestné činnosti. Vláda musí tyto dva závažné aspekty velmi rychle vyřešit v souvislosti s reformou soudnictví a ohlašovanou novelizací trestního řádu.

Kapitola 5 : Právo obchodních společností

Od vydání Pravidelné zprávy v roce 1999 byla realizována celá řada opatření.

Pokud jde o právo obchodních společností, byla přijata novela zákona o konkurzu a vyrovnání, která zjednodušila právní postupy, a novela zákona o konkurzu, která poskytla věřitelům více záruk. V září 2000 byla rovněž přijata významná úprava obchodního zákoníku, která přinesla další sblížení legislativy s *acquis* v takových oblastech jako jsou práva menšinových akcionářů, požadavky na zveřejňování informací uvedených v obchodním rejstříku, fúze společností a odkoupení vlastních vydaných akcií.

Provádění *acquis* bylo částečně zlepšeno různými opatřeními, např. tím, že obchodní rejstřík je přístupný na Internetu. Další úsilí však bude nutné vynaložit pro zlepšení efektivnosti soudních řízení a vynucování.

V oblasti auditu byl v červenci 2000 přijat zákon o auditorech, který nabude účinnosti 1. ledna 2001. Pokroku bylo dosaženo v oblasti práva k duševnímu vlastnictví. Byl přijat nový zákon o autorském právu, který je v souladu s *acquis*. Byla rovněž posílena práva výkonných umělců, vydavatelů zvukových záznamů a rozhlasových a televizních společností. Nově budou chráněna práva výrobců audio-vizuálních záznamů.

Přijetím nového zákona o průmyslovém vlastnictví v prosinci 1999 byl učiněn další krok směrem k harmonizaci legislativy s *acquis* v oblasti práv k průmyslovému vlastnictví. Byly přijaty novely zákona o patentech, o obchodních známkách, průmyslových vzorech a topografiích polovodičových výrobků,

kteřé převzaly ustanovení Evropské patentové úmluvy a ustanovení TRIPS týkající se povinných licencí, vynuocování práv a zvýšené ochrany vína a alkoholických nápojů. Česká republika rovněž přijala právní předpisy upravující oblast doplňkových ochranných certifikátů. Nová ustanovení upravující vztahy mezi systémem ES a národním patentovým systémem nabudou účinnosti 1. července 2002 a umožní hladké přistoupení k Evropské patentové úmluvě. Česká republika rovněž harmonizovala svojí legislativu v oblastech ochrany průmyslových vzorů a biotechnologických vynálezů přijetím dvou zákonů, které nabudou účinnosti 1. října 2000.

V únoru 2000 byla na ministerstvu průmyslu a obchodu založena zvláštní mezirezortní komise pro koordinaci boje proti porušování autorského práva. Založení této komise bylo výsledkem dohody o spolupráci mezi Českou obchodní inspekcí, Policií, Ministerstvem financí (Úřad cel a průmyslového vlastnictví) (*Poznámka editora překlad: Jedná se o Generální ředitelství cel Ministerstvo financí a o Úřad průmyslového vlastnictví) a ministerstvem kultury při činnosti proti porušování předpisů o nekalé soutěži, o obchodních známkách, o označení o původu zboží, o modelech výrobků a průmyslových vzorech, vynálezech a autorských právech. Podle této smlouvy Úřad průmyslového vlastnictví (ÚPV) poskytuje partnerům informace o právním statutu výrobků průmyslového vlastnictví, které spadají do jeho kompetence. ÚPV rovněž poskytuje informace z madridské databáze Express, která obsahuje i žádosti o registraci obchodních známek podle smlouvy o mezinárodní registraci obchodních známek. Na ÚPV pracuje 266 zaměstnanců. Kapacita úřadu je, zdá se, odpovídající a úřad funguje uspokojivě.

Pokud jde o obchodní známky registrované ve špatné víře, Patentový úřad potvrdil, že byla odmítnuta polovina žádostí o registraci patentů nebo byla příslušná řízení zastavena. Úřad oznámil, že každoročně zpracuje téměř 10 000 žádostí o registraci obchodních známek, což představuje asi desetkrát více než před rokem 1990. Jelikož nový zákon rozšíří pravomoci Ministerstva kultury, je rozšíření úseku Ministerstva pro ochranu autorských práv zásadní. V současné době jsou jeho úkoly plněny pouze třemi odbornými pracovníky. Tento stav je zcela nedostatečný, na což upozornila již minulá Pravidelná zpráva.

Celkové hodnocení

Legislativa je v této oblasti z velké míry v souladu s *acquis*.

V oblasti účetnictví je legislativa již ve velké míře v souladu s *acquis*, ačkoliv je stále nutné přijmout novou legislativu upravující zbývající mezery (její přijetí se očekává na konci roku 2000).

V roce 1999 byla Česká republika přizvána ke členství v Evropské patentové organizaci s platností od 1. července 2002. Větší důraz by měl být kladen na vynuocovací proces, kde dochází na všech úrovních k dlouhým prodlením. Měly by být zvýšeny implementační a monitorovací kapacity příslušných orgánů v oblastech ochrany práv k duševnímu a průmyslovému vlastnictví, zlepšit by se měla i vzájemná spolupráce těchto orgánů.

Kapitola 6 : Hospodářská soutěž

Pravidelná zpráva z roku 1999 uvedla, že legislativa v této oblasti je již z velké části harmonizována. Od té doby bylo dosaženo dalšího pokroku.

V antimonopolní oblasti byla jednou z priorit Přístupového partnerství další harmonizace antimonopolní legislativy, dosaženo však bylo pouze omezeného pokroku.

Novela zákona o ochraně hospodářské soutěže, která vstoupila v platnost v září 2000, zavedla přesnější podmínky a požadavky na práci předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Zákon o ochraně hospodářské soutěže stanovuje základní principy antimonopolních předpisů platných ve Společenství, které se týkají kartelových dohod, zneužití dominantního postavení a kontroly fúzí obchodních společností. Bloková výjimka pro franšízové smlouvy vstoupila v platnost v březnu 2000.

V oblasti veřejné podpory byla krátkodobou prioritou Přístupového partnerství harmonizace legislativy upravující veřejnou podporu a dokončení přehledu o stávající veřejné podpoře. V této oblasti dosáhla Česká republika významného pokroku přijetím zákona o veřejné podpoře. Tento

zákon vstoupil v platnost 1. května 2000. Zákon zajišťuje přechod monitorující kompetence v oblasti veřejné podpory z Ministerstva financí na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Úřad bude mít všechny pravomoci potřebné pro hodnocení veškeré veřejné podpory a odejmutí jakékoliv nezákonně poskytnuté státní pomoci. Úřad zveřejnil metodické pokyny stanovující kritéria pro oznamování poskytnuté veřejné podpory v určitých oblastech.

Česká republika založila mezirezortní komisi, která se zabývá tvorbou regionálních map o intenzitě veřejné podpory.

Byly provedeny přípravy pro tvorbu přehledu stávající veřejné podpory. Jeho dokončení by mělo být prioritní.

Jednou z krátkodobých priorit Přístupového partnerství z roku 1999 bylo posílení Úřadu jako monitorující instituce poskytované veřejné podpory pracovníky vybavenými dostatečnou kvalifikací. V lednu 2000 přijal tento úřad 13 nových pracovníků, jejichž úkolem je zajistit nové úkoly vyplývající z působnosti Úřadu jako státního dohlížecího orgánu. Ještě před převedením této pravomoci Úřad úzce spolupracoval s Ministerstvem financí, od kterého získal potřebné odborné znalosti. Vedoucí činitelé dostali přehled pokynů pro státní pomoc a další informační materiál.

Celkové hodnocení

Úspěchy České republiky v antimonopolní oblasti jsou celkově uspokojivé, legislativa je z velké části v souladu s *acquis*. Neschválení novely zákona o ochraně hospodářské soutěže však představuje zdržení celkového procesu harmonizace. Mezery zůstávají v řadě oblastí, které se týkají kartelových dohod, dominantního postavení na trhu a stanovení a oznamování fúzí společností. Bude potřebná další harmonizace zejména z pohledu vývoje *acquis* v oblasti vertikálních omezení.

Pokud jde o správní kapacitu, Úřad na ochranu hospodářské soutěže má 120 zaměstnanců, kteří přezkoumali velký počet případů antimonopolního charakteru. Pracovníci Úřadu dobře znají *acquis* pro tuto oblast. Hlavním úkolem je nyní zajistit efektivní provádění a vynucování antimonopolních předpisů. Prioritou by měly být případy, které vyvolávají největší znepokojení z hlediska vážného porušení hospodářské soutěže. Pracovníkům Úřadu by mělo být poskytnuto náležité školení o vývoji práva ES v oblasti ochrany hospodářské soutěže.

Harmonizace české legislativy upravující veřejnou podporu je celkově ve velmi pokročilém stádiu. Bylo dosaženo významného pokroku ve splňování krátkodobých priorit Přístupového partnerství. Velkým přínosem bude zavedení nezávislého systému monitorování poskytované veřejné podpory. Jedním z hlavních nedostatků je aktuální stav oznamovacího režimu, kdy nefunguje žádný jednotný oznamovací systém. Pro zajištění efektivní kontroly a sledování veřejné podpory je proto nutné zavedení systému, ve kterém by všichni poskytovatelé veřejné podpory předem informovali o svých plánech veřejné podpory kontrolní úřad. Úřad by dále měl dokončit přehled stávající státní podpory a rovněž zajistit jeho aktualizaci. Výroční zprávy o veřejné podpoře by měly používat metodologii a formu přehledů ES.

V oblasti veřejné podpory je hlavní úkolem opět zajištění efektivního provádění a vynucování předpisů o veřejné podpoře. Vzhledem k nutnosti vynaložení většího úsilí, mohou být zapotřebí další zdroje. Dále by měla být posílena znalost oblasti veřejné podpory a to nejenom z důvodu převodu odpovědnosti z Ministerstva financí na Úřad.

Kapitola 7: Zemědělství

Podíl zemědělství na hrubé přidané hodnotě České republiky v roce 1999 klesl na 3,7% ze 4,6% v roce 1998. Podíl zaměstnanosti v zemědělství se během minulých let snížil a představuje 5,3% celkové zaměstnanosti. Během stejného období se zvýšila zemědělská výroba celkem o 9,1%, s nárůstem produkce obilovin o 10,6% a živočišné výroby 5,6%.

V roce 1999 se zvýšil dovoz zemědělských výrobků vyrobených v České republice do zemí ES na 379 milionů € ve srovnání s 299 miliony € v roce 1998. Ve stejném období setrval vývoz ES do České republiky na částce 954 milionů €. Přebytek obchodní bilance ES představoval v roce 1999 575 milionů € ve srovnání s 655 miliony € v roce 1998. Na základě nových recipročních koncesí vyjednaných v rámci Evropské dohody, bude přibližně polovina dovozů ES a jedna třetina vývozu

zemědělských výrobků ES osvobozena od cla. (viz část A.b - Vztahy mezi Evropskou Unií a Českou republikou).

V lednu 2000 schválila česká vláda Implementační strategii pro oblast zemědělství, ve které byl stanoven plán činností v předvstupním období.

Legislativa přijatá v lednu 2000 upravuje zákon o restitucích zemědělského majetku tím, že umožňuje také restituci zemědělské půdy zkonfiskované během druhé světové války. Restituční zákon se původně vztahoval pouze na vrácení zemědělského majetku zabaveného po roce 1948.

Horizontální záležitosti

Během minulého roku bylo v těchto oblastech dosaženo jistého omezeného pokroku. Krátkodobé priority Přístupového partnerství z roku 1999 zahrnují přípravu opatření vyžadovaných pro provádění Společné zemědělské politiky. Během minulého roku dosáhla Česká republika jistého pokroku v oblasti opatření spojených s Evropským zemědělským a orientačním fondem (EAGGF). V srpnu 2000 vstoupil v platnost zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu, který vytvořil základ nového systému regulace trhu se zemědělskými a potravinářskými výrobky s původem v České republice. Nový zákon je v částečném souladu se současnými předpisy Společenství. Obsahuje základní ustanovení o organizaci společného trhu ES, Integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS) a další funkce intervenčních orgánů.

V říjnu 2000 schválila Komise Plán rozvoje zemědělství a venkova, který popisuje hlavní směry politiky České republiky pro rozvoj venkova a hlavní cíle, které by měly být dosaženy za pomoci programu SAPARD. V současné době probíhá v Agentuře SAPARD akreditační proces. (viz část A.b. - Vztahy mezi Evropskou unií a Českou republikou).

Pokud jde o přípravy zavedení Integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS) v České republice, bylo dosaženo pokroku v oblasti registrace zvířat. V červenci 1999 byl zaveden systém identifikace a registrace skotu. Na základě nového veterinárního zákona a nového zákona o šlechtění, plemenitbě a registraci hospodářských zvířat bude tento systém od ledna 2001 závazný pro chov skotu. Od dubna 2002 bude tato povinnost rozšířena i na chov ovcí, koz a prasat. Nový zákon zakládající Státní zemědělský intervenční fond obsahuje základní ustanovení o IACS.

Harmonizace systémů identifikace zvířat je krátkodobou prioritou Přístupového partnerství z roku 1999.

V roce 2000 byl přijat zákon o ekologickém zemědělství, který stanovil předpisy pro ekologické zemědělství a označování biopotravin a požadavky na biopotraviny a bioprodukty dovážené ze zahraničí. Tento zákon umožní přístup k ekologicky orientovaným strukturálním programům ES. Zákon je v souladu s předpisy Společenství upravujícími oblast organického zemědělství.

V srpnu 2000 byla přijata novela zákona o potravinách a tabákových výrobcích. Harmonizuje příslušnou legislativu s požadavky Společenství na označování potravin, výrobní postupy, dovoz a marketing nových potravin, zvláště potravin vyrobených z geneticky upravených organismů. V této oblasti byla přijata i řada vyhlášek (viz kapitola 1 - Volný pohyb zboží). Česká legislativa je v částečném souladu s *acquis*, ale musí být zaveden příslušný kontrolní systém.

Organizace společného trhu

V této oblasti dosáhla Česká republika během minulého roku určitého významného pokroku zavedením administrativní struktury, a to zejména přijetím zákona o Státním zemědělském intervenčním fondu, který obsahuje základní ustanovení pro zakládání Společných tržních organizací. Tento zákon je základem pro řadu regulačních předpisů pro oblast zemědělství, jako je například zavedení politiky kvót pro trhy s mlékem, cukrem a bramborovým škrobem.

Pokud jde o přijetí dílčích předpisů upravujících organizaci různých trhů, které jsou řízeny *acquis*, bylo dosaženo jistého pokroku. V oblasti plodin pěstovaných na orné půdě byla v únoru 2000 přijata vyhláška, která stanovuje opatření a státní intervenci při tvorbě podmínek pro zajištění a udržení výroby cukrové řepy a cukru a stabilizaci trhu s cukrem. Vyhláška stanovuje dočasná opatření platná po dobu jednoho roku a představuje krok směrem k harmonizaci s *acquis*. V dubnu 2000 byl na

Ministerstvu zemědělství založen nový odbor pro sektor výroby cukru.

V oblasti specializovaných plodin, vstoupila v srpnu 2000 v platnost novela zákona o vinohradnictví a vinařství, která částečně sblíží legislativu týkající se vína s požadavky Společenství a působí jako předchůdce nového zákona o vinařství. Týká se ekologických postupů, požadavků na dovážené víno, registru vinogradů, podmínek pro výrobu kvalitních vín a označování jednotlivých druhů vín. V květnu 2000 vstoupila v platnost novela zákona o ochraně chmele. Cílem novely je zajistit stejnou úroveň kontroly kvality chmele a chmelařských výrobků pro domácí výrobce i dovozce. Novela je v částečném souladu s *acquis*. V březnu 2000 byl v Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském založen nový odbor pro trvalé kultury. Jeho úkolem bude připravit zavedení systému registrací smluv v chmelařském sektoru, který bude v souladu s předpisy Společenství.

Pokud jde o výrobky živočišného původu, vláda se na základě nového zákona o Státním zemědělském intervenčním fondu rozhodla zavést kvóty na mléko s platností od dubna 2001. Ve Výzkumném ústavu živočišné výroby byl založen odbor pro klasifikaci jatečných zvířat, který má vykonávat činnost budoucí Klasifikační agentury. Předpokládá se zavedení společné klasifikace jatečných trupů (SEUROP) na základě novely zákona o potravinách přijaté v srpnu 2000.

Veterinární a fyto-sanitární legislativa

Mezi krátkodobé priority Přístupového partnerství 1999 patří harmonizace legislativy a zlepšení kontrolních mechanismů ve veterinárním a fyto-sanitárním sektoru a vypracování plánu na modernizaci závodů na zpracování masa a mlékáren, která by vedla ke splnění standardů ES na hygienu a ochranu zdraví.

Ve veterinární oblasti vstoupil v roce 1999 v platnost nový veterinární zákon, který upravuje podmínky veterinární péče, identifikaci a registraci zvířat, welfare (pohodu) zvířat a podmínky obchodu se zvířaty. Vydáno bylo několik prováděcích vyhlášek. Nový veterinární zákon nezajišťuje plnou transpozici všech směrnic Společenství pro tuto oblast. V květnu 2000 byl přijat zákon o šlechtění, plemenitbě a registraci hospodářských zvířat (plemenářský zákon). Tento zákon mění strukturu a organizaci procesu šlechtění a plemenitby a představuje krok směrem k harmonizaci s legislativou ES.

Od ledna 2000 je pro všechny výrobce potravin povinný systém stanovení kritických bodů ve výrobě potravin (HACCP), který zahrnuje prostředky k identifikaci a kontrole rizik spojených s výrobou potravin a k monitoringu požadavků na zdravotní nezávadnost potravin.

Pokud jde o administrativní kapacitu, byl v lednu 2000 založen na Státní veterinární správě odbor ochrany zdraví a pohody zvířat.

Ve fyto-sanitární oblasti byla v roce 2000 schválena novela zákona o krmivech, která zajistila další harmonizaci legislativy o výživě zvířat s *acquis*, i když v oblasti kontroly zůstávají stále jisté mezery. Novela stanovuje předpisy pro výrobu, použití a oběh krmiv a přísad, stanovuje i kontrolní postupy a sankce.

Celkové hodnocení

Celkově bylo dosaženo pokroku v oblasti harmonizace legislativy a zavedení implementačních struktur pro Společnou zemědělskou politiku. Je však nutné úsilí zintenzivnit, a to zejména při zavádění předpisů týkajících se regulace trhu pro jednotlivé sektory a posílení administrativní struktury pro efektivní implementaci veterinárního a fyto-sanitárního *acquis*.

V rámci příprav na budoucí řízení Společné zemědělské politiky je třeba, aby Ministerstvo zemědělství provedlo organizační restrukturalizaci a urychlilo rozhodovací procesy.

V oblasti horizontálních záležitostí je potřebný další pokrok v harmonizaci legislativy, která se týká obchodních mechanismů. V oblasti politiky kvality je nezbytné zavést kontrolní mechanismy splňující požadavky Společenství.

Měla by být přijata další opatření pro zajištění plné funkčnosti a akreditace Agentury SAPARD (je míněna Platební agentura). Další úsilí je třeba vyvinout v oblasti platebních a účetních postupů, ale i při zajištění plně funkčního vnitřního auditu, který je klíčovým požadavkem pro akreditaci Agentury SAPARD. Pro potřeby budoucího řízení Společné zemědělské politiky je třeba dokončit organizační

restrukturalizaci ministerstva zemědělství.

Při přípravách na zavedení Integrovaného administrativního a kontrolního systému Společenství (IACS) bylo dosaženo značného pokroku v oblasti systému identifikace a registrace zvířat. Za účelem zajištění účinného systému pro prevenci onemocnění zvířat musí být tento systém centralizován a napojen na českou epidemiologickou síť. (*Poznámka editora překladu: Jedná se o epizootologickou ne o epidemiologickou síť). Byly započaty práce spojené s přípravou systému registrace pozemků, tento systém však ještě není dokončen.

Pokud jde o Účetní zemědělskou datovou síť (FADN), existující výkazy jsou pouze v částečném souladu s *acquis*. Musí být ještě plně zavedeny postupy sběru dat a administrativní kapacity tak, aby odpovídaly požadavkům Společenství. Musí být zajištěna spolupráce při výměně dat.

Pokud jde o implementaci Společných tržních organizací, stále chybí efektivní síť se spolehlivým monitorovacím systémem, který umožní sběr údajů o cenách v reálném čase a ve všech bodech řetězce. Je třeba dokončit legislativu zavádějící kvalitativní a tržní normy pro plodiny pěstované na orné půdě a živočišné výrobky. Je nezbytné, aby Česká republika rovněž ještě dokončila regulaci trhu se specializovanými plodinami. Standardy pro marketing ovoce a zeleniny jsou v současnosti v souladu s požadavky Společenství. Systém kontroly kvality v oblasti ovoce a zeleniny však vyžaduje reorganizaci. Stávající právní rámec pro organizace výrobců neodpovídá požadavkům Společenství. Vláda však od ledna 1999 podporuje zakládání marketingových organizací výrobců.

V oblasti rozvoje venkova a lesnictví je horizontální legislativa z velké části zavedena, musí však být dokončeny administrativní struktury pro její implementaci.

Co se týče veterinární oblasti, bylo dosaženo pokroku v harmonizaci legislativy, horizontální legislativa byla z velké části zavedena. Dalšího pokroku je však nutno dosáhnout v transpozici veterinární legislativy, např. v oblastech *welfare* (pohody) zvířat, kontroly potravinové bezpečnosti a předpisů upravujících dovoz ze třetích zemí. Státní veterinární správa a Potravinářská a zemědělská inspekce celkově fungují dobře, ale musí být posíleny z hlediska kvalifikovaného personálu a technického vybavení.

V oblasti veterinární kontroly na vnitřním trhu je třeba dokončit proces zavádění jak vnitřního počítačového systému, který propojí všechny veterinární orgány v zemi, tak i systému kontroly vnějšího pohybu (ANIMO). Bylo dosaženo pokroku, který se týká systému identifikace a registrace skotu, ten by však měl být podle přijatého plánu rozšířen i na další druhy zvířat. Hraniční kontrolní stanice a dovozní kontroly je nutné posílit a harmonizovat s požadavky Společenství.

Během minulého roku bylo dosaženo jen malého pokroku při modernizaci dvou hraničních kontrolních stanic na letišti v Ruzyni a v Děčíně. Je třeba dokončit a náležitě vybavit jejich infrastrukturu, pracovníci by měli být vyškoleni v postupech hraničních kontrol.

V oblasti kontroly nemocí zvířat a jejich zdraví je nutné dokončit přípravy na účast v informačním systému (ADNS). Ředitel Státní veterinární správy musí být oprávněn k vyhlášení ochranných opatření v krizových případech.

Podstatná část podniků zpracovávajících výrobky živočišného původu stále ještě nesplňuje požadavky Společenství na hygienu a ochranu zdraví obyvatelstva. Tyto podniky vyžadují modernizaci a vylepšení z hlediska konstrukce, vybavení, kvality vody, čistících systémů a kvalifikace pracovníků. Pokud jde o zpracování živočišného odpadu, většina závodů zpracovávajících vysoce nebezpečný odpad je provozována podle požadavků Společenství.

Potravinářská a zemědělská inspekce pracuje relativně dobře, ale je třeba ji posílit z hlediska specializovaného vybavení a odborného personálu.

Ve fyto-sanitární oblasti je většina legislativy v souladu s *acquis*, musí však být vynaloženo úsilí na dokončení její harmonizace. Z hlediska vynucování je nutná modernizace fyto-sanitární kontroly tak, aby byla v plném souladu s požadavky Společenství, včetně postupů hraniční kontroly, vzorkovacích metod pro rostliny a rostlinné výrobky, výkaznictví, monitorovacích a evidenčních systémů. Státní rostlinolékařská správa připravuje zapojení do informačního systému pro oblast zdraví rostlin a škodlivých organismů EUROPHYT. Státní rostlinolékařská správa pracuje celkově dobře, ale je nutné ji posílit dostatečným počtem náležitě kvalifikovaného personálu a vybavením. Situace týkající se

specializovaného vybavení se zlepšila, ale bude vyžadovat ještě další investice.

Kapitola 8 : Rybolov

Činnost v této oblasti je v České republice omezena na akvakulturu, zejména chov kaprů. Od vydání minulé zprávy bylo dosaženo malého pokroku v oblasti řízení zdrojů a kontroly, mezinárodních smluv o rybolovu a chovu ryb, organizace společného trhu a státní pomoci a strukturálních záležitostí.

Celkové hodnocení

Další pokrok je potřebný v oblasti transpozice legislativy a správní kapacity potřebné pro provádění Společné politiky v oblasti rybolovu a chovu ryb. Transpozice legislativy je nutná zejména v oblasti ochrany zdraví veřejnosti a zdraví zvířat. Musí být přijata legislativa upravující kontrolu dovážených ryb. Pokud jde o rybí výrobky a živé ryby určené k přímé spotřebě, jsou podmínky pro výrobu a vývoz do ES odpovídající. V oblasti vývozu jsou nyní sledovány aspekty zdravotní certifikace a ochrany zdraví veřejnosti. Měly by však být vydávány certifikáty o zdravotní nezávadnosti také pro živé ryby vyvážené do zemí ES. Měly by být vypracovány monitorovací plány např. pro látky znečišťující životní prostředí. Musí být zaveden systém kontroly zdrojů a druhů ryb. V roce 1999 bylo na Ministerstvu zemědělství založeno speciální oddělení pověřené zlepšením administrace úkolů spojených se vstupem do EU v oblasti chovu ryb a rybolovu. Toto oddělení pracuje uspokojivě, je však nutné jeho další posílení z hlediska odborného personálu a technického vybavení, neboť se dá v budoucnu očekávat nárůst jeho pracovního vytížení.

Mělo by být podpořeno zakládání organizací výrobců, které by zlepšily zpracování a marketing rybích výrobků tak, aby odpovídaly postupům používaným v ES. Musí být rovněž založeny instituce, které by prováděly *acquis* v oblasti kontroly a zavádění standardů společného trhu, sběru a předávání dat týkajících se cenového režimu a uplatnění podmínek pro uznávání organizací výrobců. Tyto instituce by rovněž měly zavést *acquis* týkající se řízení strukturální činnosti Společenství v této oblasti. Měla by být zlepšena vzájemná spolupráce mezi příslušnými orgány, která by zajistila zavedení dobře fungujícího monitorovacího systému pro kontrolu rybích zdrojů a dovoz ryb.

Kapitola 9: Dopravní politika

Od předchozí pravidelné zprávy učinila Česká republika pokrok v několika oblastech dopravního *acquis*. V únoru 2000 schválila vláda Střednědobou strategii pro sektor dopravy, telekomunikací a poštovních služeb. Tato strategie odráží střednědobé a krátkodobé požadavky Přístupového partnerství.

V horizontální oblasti schválila vláda svým usnesením „Návrh na rozvoj dopravních sítí v České republice do roku 2010“.

V červenci 2000 byl na základě zákona schváleného parlamentem zřízen Státní fond dopravní infrastruktury. Uvedený fond vytváří základní rámec pro účast na strukturální pomoci ES a lepší financování dopravní infrastruktury tím, že omezí předchozí fluktuace v důsledku meziročních změn v příslušných kapitolách státního rozpočtu.

V oblasti dopravní infrastruktury vyčlenil státní rozpočet pro rok 2000 na modernizaci koridorů panevropské dopravní sítě na českém území stejnou procentuální část HDP (1,36 %) jako v roce 1999, ovšem na úkor vyššího úvěrového zatížení a prodlev v časovém harmonogramu výstavby. V oblasti silniční dopravní infrastruktury byl dosažen určitý pokrok v napojování České republiky na transevropskou síť urychlením výstavby dálnice D5 (z Prahy do Norimberku) v okolí Plzně a výstavbou dálnice D8 (spojující Prahu s Drážďany a Berlínem), obě tyto stavby jsou součástí IV do panevropského dopravního koridoru. Dále probíhá modernizace národních silničních koridorů I a II a modernizace železničních koridorů. Česká republika schválila závěrečnou zprávu o hodnocení potřeb dopravní infrastruktury (TINA) z října 1999, která by se měla stát základem pro rozšíření transevropských dopravních sítí do České republiky.

V oblasti interoperability vysokorychlostních vlaků je transpozice příslušné směrnice ES zajištěna prostřednictvím novely zákona o dráhách, která vstoupila v platnost v dubnu 2000, jakož i

prostřednictvím připravovaného prováděcího nařízení. Ačkoliv však vláda nezamýšlí v této oblasti implementovat *acquis* neboť zvažuje rozhodnutí o výstavbě infrastruktury pro vysokorychlostní železnici, existuje právní povinnost tak učinit, zejména proto, že *acquis* současně upravuje vnitřní trh pro výrobu vybavení pro vysokorychlostní vlaky .

V oblasti silniční dopravy vstoupily v lednu a v červenci 2000 v platnost další novely zákona o silniční dopravě s cílem přizpůsobit ustanovení českých právních předpisů o přístupu k profesi silničního dopravce obdobným ustanovením *acquis*, zejména s ohledem na kritérium finanční způsobilosti. V červnu 2000 byl dále přijat Zákon o profesní způsobilosti pro řízení motorových vozidel, který sblíží národní ustanovení s *acquis* pro vystavování řídičských oprávnění. Pokud jde o fiskální otázky silniční dopravy, v lednu 2000 vstoupil v platnost nový systém dálničních poplatků, který zahrnuje roční, měsíční a desetidenní dálniční známky.

V dubnu 2000 parafovala Česká republika multilaterální dohodu INTERBUS o příležitostné autobusové přepravě. Implementací této dohody se podaří dosáhnout částečné shody s *acquis* v oblasti osobní silniční přepravy.

V oblasti železniční dopravy vymezila novela zákona o dráhách právní rámec pro nový systém financování železniční infrastruktury veřejné osobní přepravy po železnici, jakož i podmínky pro přístup na trh. Tato ustanovení však mohou být prováděna až poté, co vstoupí v platnost připravovaný zákon o transformaci Českých drah. Stejně jako v předchozích letech nebylo dosaženo žádného pokroku v legislativním procesu z důvodu chybějícího politického konsensu.

V oblasti vnitrozemské vodní dopravy byl v lednu 2000 přijat zákon o vnitrozemské plavbě, jehož účelem je transpozice *acquis* týkající se přístupu přepravců zboží na trh.

V dubnu 2000 schválila vláda Program na podporu kombinované dopravy, s cílem rozvíjet tento typ služeb založený na železniční dopravě, a dále za účelem sblížení s příslušnou oblastí *acquis*.

V oblasti letecké dopravy vstoupila v červnu 2000 v platnost novela zákona o civilním letectví, která implementuje předpisy JAR (Joint Aviation Requirements) a standardy Eurocontrol. Po schválení analýzy administrativních zdrojů vládou v dubnu 2000 byla zahájena restrukturalizace Úřadu pro civilní letectví a Úřadu pro kontrolu letecké dopravy. Jejím cílem je progresivní zvýšení počtu zaměstnanců v sektoru civilního letectví, zřízení nezávislých orgánů pro vyšetřování leteckých havárií a alokaci slotů. Na konci roku 1999 byla uzavřena jednání mezi ES a Českou republikou o multilaterální dohodě o zřízení společného evropského leteckého prostoru (European Common Aviation Area - ECAA), které budou mít za následek významné progresivní sblížení s *acquis* před přistoupením, zároveň byl podepsán bilaterální protokol.

V oblasti námořní dopravy vstoupil v červenci 2000 v platnost nový zákon o námořní plavbě. Tento zákon umožňuje další harmonizaci s *acquis* v oblastech kabotáže, vyšetřování námořních nehod a profesní způsobilosti posádek námořních lodí.

Celkové hodnocení

Pokrok byl dosažen v několika oblastech dopravy, ačkoliv je ještě nutné realizovat určité klíčové kroky týkající se legislativy a správních struktur. V horizontální oblasti, i přes pozitivní výsledky, které vykazují investice do modernizace dopravní infrastruktury, by mělo dojít k jejich dalšímu posílení, a to zejména v oblasti rámcových partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem.

V oblasti pozemní přepravy značně pokročila harmonizace silniční dopravy, kde však musí být dořešena ještě řada otázek. Je nutné upravit zákon o silniční dopravě zejména pokud jde o fiskální a sociální pravidla a bezpečnostní požadavky. I nadále zůstává nutnost zřídit administrativní struktury k posílení potenciálu v oblasti silniční dopravy.

Zásadní překážkou zůstává i nadále nedostatečný pokrok při restrukturalizaci Českých drah, a to z právního i institucionálního hlediska. Tato situace i nadále brání dalšímu pokroku v harmonizaci s vyvíjejícím se železničním *acquis*, jakož i zkvalitnění administrativních struktur a zvyšování konkurenceschopnosti. Doporučuje se, aby Česká republika v průběhu příprav na přistoupení zesílila své úsilí o dosažení shody se železničním *acquis*.

V oblasti letecké přepravy je nutné zřídit nezávislé orgány pro vyšetřování leteckých havárií a pro alokaci slotů. Česká republika očekává, že se stane plnoprávným členem Sdruženého leteckého

úřadu - Joint Aviation Authority (JAA) do konce roku 2000. V oblasti námořní dopravy - přesto, že je Česká republika vnitrozemským státem - představuje přijetí zákona o námořní plavbě významný krok v procesu sblížení s *acquis*, který musí být následován přijetím sekundární legislativy.

Kapitola 10 : Daně

Pravidelná zpráva z roku 1999 shledala, že Česká republika již disponuje ve srovnání s *acquis* solidní právní základnou týkající se DPH. Tento závěr platil obecně, byť v menší míře, i pro spotřební daně. Od té doby byla přijata určitá další opatření.

V oblasti nepřímých daní vstoupila k 1. dubnu 2000 v platnost novela zákona o DPH. Tato novela upravuje postup refundace pro turisty, ozbrojené síly členských států NATO a osoby se zahraniční daňovou povinností bez sídla v České republice (u posledně jmenované skupiny se jedná pouze o určité vybrané zboží). Převod pozemků byl navíc přesunut mezi zdanitelné transakce osvobozené od daně.

V červenci 1999 změnila Česká republika pro daňové účely jednotku pro vyjádření množství paliv z čisté hmotnosti v tunách na jednotku objemu - hektolitry. Zvýšena byla i sazba daně z cigaret a ostatních tabákových výrobků a z paliv. Počínaje dubnem 2000 byla definice minerálních olejů podléhajících spotřební dani změněna podle klasifikačního číselníku a těžké topné oleje byly zařazeny mezi zdanitelné položky. Bylo zrušeno osvobození od spotřební daně pro nedenaturovaný alkohol určený pro výrobu kosmetických přípravků a mýdla a na fortifikované víno s přídavkem etanolu byla uvalena spotřební daň se sazbou použitelnou pro destiláty. Mezi zdanitelné položky byly zařazeny nápoje se skutečným obsahem alkoholu převyšujícím 1,2 procent objemu, daň byla uvalena i na produkty obsahující destiláty a alkoholické produkty (chlazené víno a ovocné nápoje typu ovocných bowlí, alkohol v čokoládě, atd.) Ztráty v důsledku vis major byly osvobozeny od spotřební daně z alkoholu a zároveň byl vytvořen základ pro úřední znehodnocování alkoholu a alkoholických produktů.

Byla přijata legislativa (DPH a spotřební daně) pro trvalé uzavření bezcelních obchodů na hraničních přechodech k 31. prosinci 2001.

Pro oblast spolupráce ve správní oblasti a vzájemné pomoci nemůže zpráva uvést žádný pokrok.

V oblasti přímých daní byly od 1. ledna 2000 sníženy daně z příjmu právnických a fyzických osob na 31 % resp. 32 % (údaje pro nejvyšší příjmovou kategorii). Sblížení bylo navíc dosaženo i v právních předpisech týkajících se 15 %-ní srážkové daně z dividend a úroků, a to v tom ohledu, že odvedená daň se u podnikatelských subjektů odečítá z celkové daňové povinnosti.

I nadále pokračovaly přípravy na sloučení ředitelství cel s obvodními finančními úřady s cílem vytvořit nezávislý úřad pro správu celních poplatků a spotřebních daní. Novela zákona o obvodních finančních úřadech, která vstoupila v platnost 1. ledna 2000, vytvořila právní základ pro zlepšení kontroly se zaměřením na boj s určitými oblastmi daňových úniků. V roce 1999 byly místní finanční úřady vybaveny novou softwarovou aplikací „Věrohodnost daňového přiznání k DPH“. Uvedený software pomáhá při identifikaci takzvaných vysoce rizikových daňových přiznání k DPH a daňových plátců, kteří podali nesprávně vyplněné daňové přiznání. Software zároveň umožňuje omezit případy neoprávněných odpočtů DPH a neoprávněné refundace přeplatků DPH.

Celkové hodnocení

I přes dosažení významného pokroku při sjednocování daňového systému zbývá k řešení řada dalších bodů.

Od předchozí pravidelné zprávy bylo zaznamenáno určité úsilí v oblasti daní. Nevyřešeny však zůstaly nejcitlivější oblasti, například aplikace sazeb DPH a spotřební daně a osvobození od DPH. Vezmeme-li v úvahu, že sjednocení v této oblasti by mělo patrně významný dopad na spotřebitelské ceny, je důležité, aby se Česká republika těmto otázkám věnovala strukturovanějším a ucelenějším způsobem. Další úsilí je zároveň nutné vyvinout v oblasti aplikace DPH na veřejné orgány, ustavení dotací přímo spojených s aplikovatelnou částkou DPH, kompletního programu refundace DPH pro zahraniční osoby podléhající daňové povinnosti, které nemají v České republice trvalý pobyt, a aplikace práva na odpočet vstupní hodnoty DPH.

V oblasti spotřebních daní by se měla pozornost zaměřit především na zavedení jediné kombinované (specifická daň/daň z hodnoty) daňové struktury pro cigarety.

Ve věci úplného uzavření bezcelních obchodů na hraničních přechodech k 31. prosinci 2001 je nutné zajistit důkladné monitorování vzhledem k tomu, že datum uzavření těchto obchodů bylo v minulosti již několikrát odloženo.

Přípravy na restrukturalizaci české daňové administrativy směrem k vyšší efektivitě jsou považovány za pozitivní krok, ačkoliv jejich plný dopad se teprve projeví. Daňová správa v České republice však musí být dále posílena, aby umožnila účinnou implementaci, kontrolu a vynucování *acquis*.

Problémem zůstává udržení kvalifikovaných pracovníků. Zároveň je důležité, aby Česká republika věnovala pozornost otázkám, jako je spolupráce ve správní oblasti a vzájemná pomoc, včetně pomoci při vymáhání daní.

Kapitola 11: Hospodářská a měnová unie

Detailní zhodnocení různých aspektů hospodářské politiky České republiky byly podrobně popsány výše v kapitole rozebírající ekonomická kritéria (B-2). Stávající část se proto omezuje pouze na aspekty *acquis* týkající se Hospodářské a měnové unie definované v hlavě VII smlouvy o ES a v ostatních příslušných textech, které by měly kandidátské státy implementovat nejpozději do svého přistoupení. Konkrétně se jedná o zákaz přímého financování veřejného sektoru centrální bankou, o zákaz privilegovaného přístupu veřejného sektoru k finančním institucím a o nezávislost národních centrálních bank. Proces liberalizace pohybu kapitálu, jehož splnění je podmínkou pro shodu s *acquis* týkajících se HMU, byl rozebrán výše v kapitole 4 Volný pohyb kapitálu.

Od předchozí Pravidelné zprávy bylo dosaženo pouze malého pokroku při přijímání *acquis* týkajících se HMU.

Malý pokrok byl zaznamenán v oblasti zákazu přímého financování veřejného sektoru centrální bankou. To je rozpracováno v novele zákona o České národní bance (ČNB), kterou v nedávné době přijal parlament a která byla zaslána k podpisu prezidentovi. Byl schválen nový zákon o rozpočtových pravidlech, který obsahuje ustanovení, podle nichž je vláda povinna předkládat souběžně s návrhem ročního státního rozpočtu indikativní tříletý rozpočtový výhled. Nový zákon zvyšuje rozpočtovou průhlednost se zřetelem na udílení a hodnocení státních záruk a standardizuje pravidla pro státní rozpočet a státní mimorozpočtové fondy. Nový zákon se nevztahuje na celé veřejné finance.

Česká republika se již nachází v široké shodě s *acquis* pro zákaz privilegovaného přístupu veřejného sektoru k finančním institucím. V tomto ohledu nebyl zaznamenán žádný legislativní vývoj.

V oblasti sjednocení statutu národní centrální banky se Smlouvou o ES upravuje novela zákona o ČNB primární cíl ČNB, a tím formalizuje posun od stability měny k cenové stabilitě. Novela zákona je neslučitelná se Smlouvou o ES pokud jde o nezávislost ČNB. Existují dvě oblasti neslučitelnosti: ustanovení požadující, aby samostatný provozní a investiční rozpočet byl schválen parlamentem, a povinnost konzultovat a dohodnout s vládou vytyčení inflačního cíle.

Celkové hodnocení

Česká republika se bude podílet na HMU po přistoupení se statutem země s derogací podle článku 122 Smlouvy o ES. Ke dni přistoupení tak bude muset zavést nezbytné změny do svého institucionálního a právního rámce.

Z celkového pohledu byla přijata podstatná část *acquis* pro HMU.

V oblasti zákazu přímého financování veřejného sektoru centrální bankou je ČNB i nadále schopna udílet krátkodobé úvěry vládě prostřednictvím nákupu státních pokladničních poukázek s tříměsíční splatností. Tato situace není v souladu s *acquis*. Ministerstvo financí by navíc mělo zlepšit notifikaci veřejného dluhu a deficitu veřejných financí tak, aby byly vytvořeny podmínky pro splnění maastrichtských kritérií. Je nutné schválit zákon o rozpočtových pravidlech. Uvedený zákon ustaví povinnost vypracovávat střednědobý rozpočtový výhled a stranová pravidla pro monitorování a hodnocení státních záruk jako významného fiskálního rizika, a to s cílem vytvořit stabilnější střednědobý fiskální výhled.

V oblasti zákazu privilegovaného přístupu veřejného sektoru k finančním institucím je situace

uspokojivá. I nadále je však třeba monitorování, zejména v oblasti nabývání státních obligací spořitelními úvěrovými družstvy (kampeličkami).

V oblasti sjednocení statutu národní centrální banky se Smlouvou o ES ČNB i nadále provádí politiku sjednocování jejího postavení se statutem ECB. ČNB již upravila soubor svých měnových nástrojů podle rámce ECB, s výjimkou požadavků na výši minimálních rezerv. Současná politika inflačního cílování vytváří střednědobý rámec pro měnovou politiku. Evropská komise přisuzuje zvláštní význam udržení nezávislosti České národní banky, v souladu s *acquis* v oblasti HMU. Ve světle nedávno přijaté novely zákona o ČNB je nutné v tomto ohledu vynaložit značné úsilí ke sjednocení české legislativy s *acquis*.

V oblasti administrativních kapacit ČNB funguje efektivně. Úroveň odborných schopností a kvalifikace personálu je obecně na vysoké úrovni. Fluktuace zaměstnanců je nízká, minimálně zčásti v důsledku vyšších platů ve srovnání s jinými částmi české státní správy. Bude však nutné učinit některá zlepšení v administrativní kapacitě, zejména pokud jde o Ministerstvo financí. Ministerstvo financí musí zejména posílit svůj odbor finanční politiky a zajistit lepší statistickou službu.

Kapitola 12: Statistika

Česká republika učinila značný pokrok v oblasti statistiky.

V oblasti statistické infrastruktury je legislativa v podstatě sjednocena s *acquis*. V dubnu 2000 schválil parlament v prvním čtení novelu zákona o státní statistické službě, která umožní Českému statistickému úřadu (ČSÚ) přístup do daňového rejstříku ministerstva financí.

Loňská pravidelná zpráva dospěla k závěru, že administrativní struktury pro implementaci a vynucování *acquis* již z velké části existují, přičemž je však nutné posílit koordinační úlohu statistického úřadu, a to zejména v přístupu k dalším administrativním zdrojům. V průběhu roku 1999 vypracoval Eurostat celkové hodnocení Českého statistického úřadu (ČSÚ) a dospěl k závěru, že v oblasti vytváření institucí a administrativních kapacit Česká republika splnila požadavky ES. V oblasti demografické a sociální statistiky bylo dosaženo pokroku ačkoliv úplná shoda s *acquis* bude možná až po sčítání lidu v roce 2001. Demografická statistika je z velké části v souladu se standardy ES.

V oblasti regionální statistiky provedla česká vláda modernizaci systému regionální klasifikace s cílem uvést tento systém do souladu se systémem regionální klasifikace ES (NUTS). Nový zákon o zřízení vyšších územně-správních celků zvýší počet krajů z 8 na 14 na úrovni NUTS III. Předpokládá se, že dotyčný zákon vstoupí v účinnost v lednu 2001 po prvních krajských volbách v listopadu 2000. To znamená, že bude nutné odpovídajícím způsobem předefinovat úroveň NUTS II. Regionální klasifikace musí být dále zmodernizována na úrovni dat pro NUTS II nebo NUTS III. Klasifikace NUTS by měla být aplikována i na oblast lesní a vodní statistiky.

V oblasti makroekonomické statistiky učinil ČSÚ značný pokrok při rozvoji systému národních účtů v souladu s metodikou ESA 95. Spolehlivost dat v této oblasti však bude záviset i na modernizaci Registru ekonomických subjektů. Spolupráce mezi ČSÚ, ministerstvem financí a Českou národní bankou se zlepšila. V roce 1999 ustavilo ministerstvo financí oddělení vládní finanční statistiky, které zajišťuje, aby byla uvedena data zpracovávána v souladu s metodologií MMF.

V oblasti obchodní statistiky byly hlavní požadavky ES splněny. Byla předložena energetická a palivová klasifikace. Byl změněn právní základ Registru ekonomických subjektů tak, aby zahrnul lokální jednotky a jednotky definované podle předmětu činnosti. Průzkumy jsou prováděny v souladu s Nařízením o strukturálních obchodních statistikách.

Statistika vnějšího obchodu splňuje mezinárodní směrnice a používaná metodologie odpovídá metodologii používané v ES.

V oblasti zemědělské statistiky je používaná metodologie z velké části v souladu s požadavky ES, je však zapotřebí další zkvalitnění týkající se jednotlivých komodit, dále je nutné zohlednit regionalizaci dat. Byla dokončena příprava na Agrocensus 2000 a v září 2000 bylo zahájeno statistické zjišťování. Celkové hodnocení

Z celkového pohledu učinila Česká republika v oblasti statistiky značný pokrok. Český statistický

úřad funguje dobře a připravuje se na přistoupení k EU. Nedořešenou oblastí je ochrana osobních dat vzhledem k tomu, že opatření vyplývající z novely zákona o ochraně dat pro státní statistickou službu ještě nebyla implementována.

Zároveň je nutné zajistit harmonizaci různých registrů, které jsou sestavovány (zejména obchodního rejstříku a oborových rejstříků) Předpokládá se, že shody v obchodních průzkumech bude dosaženo v roce 2002, splnitelnost tohoto termínu však musí být ještě přezkoumána.

Správní struktury k implementaci *acquis* již z velké části existují. Český statistický úřad zlepšil svou koordinační roli zejména pokud jde o přístup k datům jiných úřadů. Lidské a finanční zdroje ČSÚ však stále nedostačují k tomu, aby uspokojily zvýšenou potřebu strukturních dat v souladu s *acquis*. V tomto ohledu je nutné zřídit účinnou počítačovou síť.

Základní infrastruktura v oblasti statistiky již existuje a funguje na principech a standardech praktikovaných v ES. Implementována je metodologie ES a zároveň se převádí i know-how statistických požadavků ES ve spolupráci s EUROSTAT. V metodologii vytváření, shromažďování a šíření statistických metod pro získávání a využití statistických dat byl zaznamenán pokrok, nicméně tato oblast potřebuje pro úplnou shodu s metodami ES v klíčových oblastech další zlepšení.

Legislativa je z podstatné části sjednocena s *acquis*. V metodologii a kvalitě a včasnosti poskytování dat však zůstávají některé nesrovnalosti. Další zlepšení je nutné v oblasti regionální a zemědělské statistiky, v rozsahu Registru ekonomických subjektů, v kvalitě krátkodobých statistik a vládní finanční statistiky.

Kapitola 13: Sociální politika a zaměstnanost

Pravidelná zpráva za rok 1999 dospěla k závěru, že v oblasti sbližování legislativy bylo dosaženo omezeného pokroku a že by měla být posílena správní kapacita. Od té doby byl v obou těchto oblastech zaznamenán značný pokrok.

V oblasti pracovního práva vstoupí od 1. ledna 2001 v platnost novela zákoníku práce, jejímž cílem je transponovat *acquis* v řadě oblastí: do oblasti hromadného propouštění, převodů podniků, písemných prohlášení, vysílání zaměstnanců do ciziny v rámci poskytovaných služeb, pracovní doby, bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků s pracovním poměrem na dobu určitou. Zmíněná novela značně posouvá tuto oblast k transpozici směrnic o evropských podnikových radách. Směrnice o mladých lidech již byla částečně transponována. Zákon o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, který vstoupil v platnost 1. června 2000, sbližuje právní předpisy s *acquis* pro insolventnost. Odpovědnost za rozhodování ve věcech časového rozložení a výše plateb zaměstnancům v případě platební neschopnosti se převádí z konkursních správců na okresní úřady práce.

V oblasti sociální ochrany bylo dosaženo významného pokroku. V roce 1999 vstoupila v platnost novela zákona o penzijním připojištění posilující dozorcí pravomoci ministerstva financí a uvalující přísnější podmínky pro managementy penzijních fondů. V dubnu 2000 vstoupily v platnost nové právní předpisy pro zlepšení sociální a právní ochrany dětí včetně dohledu nad sociální péčí. Na základě tohoto zákona byl v Brně v červnu 2000 zřízen nezávislý Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí. Úloha a význam nevládních činitelů v oblasti poskytování sociálních služeb a obecněji pak v oblasti sociálního zabezpečení je postupně stále častěji akceptována a získává širší podporu. V oblasti rovného zacházení vstoupila v říjnu 1999 v platnost novela zákona o zaměstnanosti, která uvedla do českého právního řádu požadavky směrnice o rovných pracovních příležitostech pro muže a ženy v jejich přístupu k zaměstnání. Tato novela výslovně zakazuje jakoukoliv diskriminaci v přístupu k zaměstnání z důvodu pohlaví a výslovně zakazuje uveřejňování diskriminující inzerce. Do výše uvedené novely pracovního zákoníku byly začleněny požadavky směrnice o rodičovském volnu. Byla přijata novela zákona o občanském soudním řízení, která vstoupí v platnost 1. ledna 2001. Tato novela sjednocuje právní předpisy s požadavky *acquis* týkajících se důkazního břemene v soudních sporech řešících diskriminaci na základě pohlaví. V červnu 2000 schválil parlament novely zákona o mzdě a platu, které vstoupí v platnost 1. ledna 2001 a sjednotí právní předpisy s *acquis* týkajícími se rovného odměňování. Koordinace otázek rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy je

v kompetenci ministerstva práce a sociálních věcí.

V oblasti zaměstnanosti bylo dosaženo pokroku při rozvoji národní strategie vycházející ze Společného hodnocení politiky zaměstnanosti v souladu s krátkodobými prioritami přístupového partnerství. Politika zaměstnanosti je formulována na základě Národního plánu zaměstnanosti (NPZ) z května 1999. Společné hodnocení priorit politiky zaměstnanosti bylo podepsáno v květnu 2000. NPZ v současnosti prochází změnami s ohledem na hlavní směry politiky zaměstnanosti ES pro rok 1999/2000 a bude brát v úvahu i závěry Dokumentu společného hodnocení. V dubnu zvýšila vláda stavy zaměstnanců na ministerstvu práce a na úřadech práce. V roce 1999 se zvýšilo úsilí českých úřadů práce v oblasti rekvalifikace, současně se zvýšil i počet naplněných pracovních míst (10 200 ve srovnání s 5 2000 v roce 1998). Vláda zároveň zvýšila rozpočet pro realizaci své aktivní politiky zaměstnanosti a schválila opatření ke zvýšení zaměstnanosti nových absolventů škol. Příslušné veřejné výdaje v roce 1999 se meziročně zvýšily oproti roku 1998 z 0,28 na 0,42 % HDP. Tyto výdaje zahrnují dávky v nezaměstnanosti a aktivní opatření pro handicapovanou mládež a tělesně postižené, jakož i dotace na přímou tvorbu pracovních míst prostřednictvím veřejně prospěšných prací a školení na trhu práce. Míra zaměstnanosti v roce 1999 činila 65,9 % ve srovnání s 69,2 % v roce 1994. Podpora pro budování kapacit na straně sociálních partnerů pro rozvoj a implementaci *acquis* v oblasti sociálního dialogu, zejména na úrovni bipartity, patří mezi krátkodobé priority Přístupového partnerství v roce 1999. Pro podporu sociálního dialogu na úrovni podniků přijala vláda novelu zákona o zaměstnanosti a novelu zákoníku práce. Obě novely začleňují ustanovení o zvýšené ochraně zástupců zaměstnanců proti diskriminaci při vstupu do zaměstnání z důvodu členství nebo činnosti v odborech nebo z důvodů zastávání funkce zástupce zaměstnanců. Novelizovaný zákoník práce zároveň řeší otázku širší účasti zaměstnanců při rozhodování, a to pravidelným poskytováním informací zaměstnancům a využitím konzultací se zaměstnanci na úrovni podniku. V průběhu roku 1999 pokračovala vláda v dialogu se svými sociálními partnery v rámci Rady hospodářské a sociální dohody. Rada diskutovala řadu strategických otázek socioekonomické povahy, například otázku restrukturalizace průmyslu, deregulace nájemného v bytech, cen energie a penzijní reformu. Sociální partneři se zároveň podíleli na přípravě strategických dokumentů v rámci přípravy České republiky na přistoupení, například na Národním rozvojovém plánu.

V oblasti veřejného zdraví byl v červenci 2000 přijat zákon o ochraně veřejného zdraví. Zákon zajišťuje společně s prováděcími předpisy shodu s podstatnou částí příslušných *acquis*. Zákon kodifikuje práva a povinnosti institucí v oblasti ochrany zdraví obyvatel, a pravomoci a pověření státních kontrolních orgánů v oblasti zdravotnictví. Transpozice směrnic o tabákových výrobcích nevykázala významný pokrok.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) byla přijata novela zákoníku práce s cílem sjednotit legislativu s požadavky rámcové směrnice. V roce 1999 byly uveřejněny vyhlášky Českého báňského úřadu, kterými se provádí transpozice požadavků zakotvených v *acquis* pro BOZP v hornických odvětvích. V roce 1999 učinilo ministerstvo práce a sociálních věcí první kroky k vytvoření koordinovaného systému inspekce BOZP. Tento systém je určen k tomu, aby umožnil účinné vynucování *acquis* v oblasti pracovního práva a BOZP. Zákon o kompetencích centrálních orgánů ve státní správě přenáší odpovědnost za BOZP z působnosti ministerstva zdravotnictví na ministerstvo práce a sociálních věcí, a to s cílem zlepšit koordinaci v oblasti BOZP.

Celkové hodnocení

I přes zpomalení v letech 1998 a 1999 učinila nyní Česká republika pokrok v transpozici právních předpisů ES a překonala své vlastní legislativní časové plány, zejména v oblasti pracovního práva a rovných příležitostí. Vynucování právních předpisů v oblastech jako je BOZP a veřejné zdraví je však slabé.

V oblasti pracovního práva je pouze částečně transponována směrnice o ochraně mladých lidí. Je nutné zajistit začlenění podmínek pro práci dětí mladších patnácti let do českých právních předpisů a jejich aplikaci v praxi.

I přes značný pokrok v rozvoji sociální ochrany během uplynulých let existuje v této oblasti akutní potřeba dalších reforem. Státní systémy sociálního pojištění se potýkají se stále rostoucím deficitem

a v oblasti sociální pomoci a sociálních dávek je nutné zlepšit organizaci a poskytování dávek a pracovních pobídek a zajistit kontrolu proti podvodnému jednání a zneužití. Vláda České republiky uznává potřebu reformy v této oblasti a v současnosti má k již dispozici několik návrhů na její realizaci. Bude důležité sledovat vývoj těchto reforem i ostatní aspekty této oblasti, např. zlepšení financování zdravotnictví.

V oblasti rovného zacházení pro muže a ženy je nutné transponovat již jen dvě směrnice: směrnici o rovném zacházení v oblasti sociálního zabezpečení a směrnici o rovném zacházení v oblasti sociálního zabezpečení zaměstnanců. Je nutné posílit správní kapacitu potřebnou pro zajištění řádného vynucování směrnic o rovných příležitostech pro muže a ženy.

V oblasti transformace trhu práce a přizpůsobování systémů zaměstnanosti tak, aby bylo možné implementovat Evropskou strategii zaměstnanosti se Česká republika nachází na správné cestě. Priority Společného hodnocení politiky zaměstnanosti identifikují klíčové otázky, ve kterých je nutné učinit další pokrok. Proces restrukturalizace podstatně zvýšil míru nezaměstnanosti, která je v některých oblastech alarmující. Tato situace jen dále zvýrazňuje, jak nutné je - kromě již zavedených a plánovaných nových aktivní politiky zaměstnanosti - realizovat další reformy daňového systému a systému dávek a sociální pomoci, zejména v kontextu Národního plánu zaměstnanosti. Pro zajištění hladké implementace budoucích programů ESF je důležité, aby byla vytvořena provizorní řídicí kancelář ESF a aby byla posílena příslušná správní struktura.

V oblasti sociálního dialogu je nutné posílit samostatný sociální dialog, zejména na úrovni jednotlivých sektorů. Česká republika by měla i nadále pokračovat v podpoře různých forem dialogu a účasti pracujících na úrovni podniků, zejména s ohledem na implementaci příslušných acquis. I nadále by měl pokračovat legislativní proces harmonizace s acquis v oblasti veřejného zdraví; měly by být přijaty nové zákony o veřejném zdravotním pojištění a o ochraně proti poškození, zároveň by měl být implementován zákon o ochraně veřejného zdraví a schválena příslušná související legislativa. Měl by být vytvořen institucionální základ pro ochranu veřejného zdraví umožňující restrukturalizaci orgánů pro ochranu veřejného zdraví, které by byly schopné realizovat úkoly v oblasti státní správy a provádět vynucování legislativy. Mělo by se zlepšit vynucování právních předpisů o kontrole tabáku.

V oblasti BOZP bude možné dosáhnout harmonizace s acquis až po vydání prováděcích vyhlášek a jejich realizaci do praxe. V oblasti správní kapacity pro implementaci acquis je nutné trvalé úsilí k posílení orgánů prosazujících dodržování legislativy zejména národního pracovního inspektorátu. Centrální institucí státní správy, která odpovídá za otázky diskutované v této kapitole, je ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Na ministerstvu pracuje celkem 563 zaměstnanců. MPSV je kompetentní a dobře informované o problematice související s EU, harmonizační úsilí je na pokročilém stupni. Většina zbývajících práce obnáší implementaci a prosazování nové legislativy a ověřování nově vytvořených struktur. Dohled nad oblastí BOZP a v oblasti pracovních podmínek spadá do kompetence Českého úřadu pro bezpečnost práce (ČÚBP), který podléhá MPSV. Úkolem ČÚBP je realizovat pokrok v oblasti legislativy s cílem zajistit sjednocení se standardy a politikami ES v oblasti inspekce práce. Orgánem odpovědným za zdravotní péči, veřejné zdraví a související aktivity je - stejně jako v oblasti zdravotnictví - ministerstvo zdravotnictví (MZ). Na ministerstvu zdravotnictví je zaměstnáno 279 lidí. V průběhu uplynulého desetiletí ministerstvo utrpělo nestabilitou politické scény a z ní vyplývajícím pohybem zaměstnanců, a tato situace nepříznivě postihla všechna jeho odbory. Za funkčního období stávajícího ministra byl zahájen systematický postup směrem k harmonizaci se standardy a politikami ES.

Bude nutné přijmout a implementovat legislativu pro transponující směrnici ES přijatou na základě čl. 13 Smlouvy v oblasti diskriminace na základě rasy a etnického původu.

Kapitola 14: Energetika

Ve srovnání s loňskou Pravidelnou zprávou, která dospěla k závěru, že v několika významných oblastech je legislativa nedostatečně sjednocena s acquis, byl učiněn určitý pokrok.

V lednu 2000 schválila vláda energetickou politiku České republiky jako dokument s dlouhodobou

strategií v rámci daného sektoru (s výhledem na 15 - 20 let) s vazbou na hospodářskou strategii pro vstup do EU. Přijatá politika zdůrazňuje: cíle ochrany životního prostředí a respektování zásad udržitelného rozvoje, bezpečnost energetických dodávek a podporu konkurenceschopnosti ekonomiky.

V lednu 2000 se Česká republika stala plnoprávným členem Mezinárodní energetické agentury. V oblasti zabezpečení dodávek byl od předchozí Pravidelné zprávy učiněn pokrok. V listopadu 1999 vstoupil v platnost zákon o nouzových ropných zásobách, který dále sblížil tuto oblast s acquis ES. Zákon stanovil, že každoročně budou zvyšovány ropné zásoby o pět dní, dokud nebude dosaženo nouzové zásoby na předepsaných 90 dnů. Cílem je dosáhnout úrovně předepsané v acquis (90 dnů) do roku 2005.

Na základě tohoto zákona zřídila Správa státních hmotných rezerv (SSHR), která odpovídá za nouzové zásoby ropy, Centrum krizového managementu. SSHR podává od konce roku 1999 Evropské komisi měsíční zprávy o stavu pohotovostních zásob.

V oblasti hospodářské soutěže na vnitřním energetickém trhu byl v nedávné době přijat zákon o hospodaření energií. Tento zákon vytváří základ pro zlepšení energetické účinnosti v souladu s acquis. Kromě energetického zákona, který v současnosti projednává parlament, nebyl další pokrok v legislativě zaznamenán.

V oblasti liberalizace energetického trhu stanovilo Ministerstvo průmyslu a obchodu rok 2005 jako realistický termín pro dosažení úrovně EU v otevřenosti trhu s elektrickou energií a rok 2008 pro dosažení otevřenosti trhu s plynem. Pravidla pro otevření trhu a jejich realizace závisí na navrhovaném energetickém zákonu.

V dubnu 2000 předložila Ministerstva financí a průmyslu a obchodu plán na privatizaci energetického sektoru. Privatizace řady společností je plánována na rok 2001 a 2002. Vlastní postup privatizace státních energetických společností a společností zajišťujících rozvod plynu a elektřiny musí být ještě dopracován. Rozhodnutí o dokončení privatizace těchto společností je považováno za politické rozhodnutí, o kterém se v uplynulých letech mnoho hovořilo a které již bylo zpožděno. Další pokrok byl však učiněn v oblasti privatizace na trhu s elektrickou energií, kde proběhla částečná privatizace dvou regionálních energetických rozvodných společností v jižních Čechách. Fond národního majetku si v těchto společnostech udržuje 48 %-ní podíl.

V oblasti deregulace cen elektrické energie a plynu probíhá postupná cenová liberalizace; cílem tohoto procesu je zrušit do roku 2002 křížové dotace. V prosinci 1999 došlo k revizi tarifů. Ministerstvo financí vydalo vyhlášku, která vstoupila v platnost na začátku roku 2000 a která zvýšila maximální ceny plynu a elektrické energie pro domácnosti.

Pokračuje proces restrukturalizace a privatizace v sektoru těžby uhlí a rud. Byla přijata pravidla státních zásahů do útlumu těžební činnosti. Tato pravidla se týkají především sociálních závazků vyplývajících z restrukturalizace a technické likvidace dolů a nápravy škod způsobených předchozí těžební činností. Byl přijat časový harmonogram útlumu těžební činnosti. Na konci roku 1999 byla zcela zprivatizována jedna z největších českých uhelných společností - Mostecká uhelná.

Hlavní změnou v oblasti pevných paliv se stalo spojení dvou uhelných společností v jeden holding v rámci procesu postupné privatizace. Uvedené společnosti s určitým finančním podílem státu pokračují v útlumu činnosti v nerentabilních dolech.

V oblasti jaderné energetiky zdůraznila Pravidelná zpráva z roku 1999, že jaderná elektrárna Temelín je vybavena reaktorem typu VVER 1000, jehož modernizace na úroveň mezinárodních bezpečnostních standardů je považována za možnou, a vyzvala k implementaci programu jeho modernizace. Jaderná elektrárna Temelín podstupuje široký program modernizace, který zahrnuje mimo jiné i technická zařízení, kontrolní systémy a nakládání s jaderným palivem.

V únoru 2000 uskutečnil mezinárodní kontrolní tým delegovaný Mezinárodní agenturou pro atomovou energii částečnou kontrolu českého Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB). Kontrolní tým doporučil některá opatření vedoucí k posílení a zkvalitnění tohoto českého úřadu. Mnohá doporučení se vztahovala na dlouhodobý rozvoj organizace na základě stávajících zkušeností. Byly učiněny další kroky k dokončení Jaderné elektrárny Temelín. V dubnu 2000 byly pod kontrolou

SÚJB dokončeny závěrečné zkoušky bloku 1, na jejichž základě bylo povoleno zavážení paliva do bloku 1 v červenci 2000. Aktivace prvního bloku proběhla v říjnu 2000. V současnosti probíhá modernizace jaderné elektrárny Dukovany. České úřady poskytují průběžně Komisi pravidelné informace o jaderné bezpečnosti.

Během uplynulého roku se v jistých částech EU objevilo veřejné znepokojení v souvislosti s aktivací JE Temelín a se stávající českou legislativou týkající se jejího dopadu na životní prostředí.

Celkové hodnocení

Sjednocení s *acquis* bude vyžadovat ještě značného úsilí, nedávno přijatá energetická politika však vytváří dobrý základ pro další kroky.

Energetický zákon, který by měl ustavit legislativní struktury pro liberalizaci vnitřního trhu, je v současnosti projednáván v parlamentu. Bude důležité, aby tento zákon umožnil pokročit ve zpožděném procesu liberalizace v oblasti energie a zřídit plně nezávislý kontrolní úřad. Stávající kontrolní úřad je součástí Ministerstva průmyslu a obchodu a Česká energetická agentura (ČEA) potřebuje další finanční a lidské zdroje.

Dosažení standardů ES v oblasti energetické efektivity je podmíněno dalším zkvalitňováním. Nízká efektivita při výrobě a uchovávání energie spojená s nedostatečnou informovaností veřejnosti o energetických úsporách znamená, že spotřeba energie je i nadále vysoká. Spotřeba primárních energetických zdrojů vyjádřená na jednotku HDP (energetická náročnost) je v České republice v průměru dvakrát vyšší než v členských státech EU.

V oblasti jaderné energie EU opakovaně (nejnověji na zasedání Evropské rady v Helsinkách) vyzdvihla význam, který se přisuzuje vysoké úrovni jaderné bezpečnosti v kandidátských zemích v kontextu rozšiřování Unie. Stejně jako ve všech kandidátských státech leží hlavní odpovědnost za jadernou bezpečnost na provozovateli jaderných elektráren Temelín a Dukovany podléhajícím kontrole SÚJB, který musí jako úřad kompetentní ke kontrole jaderné bezpečnosti vydávat a rušit veškeré nezbytné licence. Komise poznamenává, že atomový zákon z roku 1997 vytváří právní základ pro pravomoc SÚJB a je dobře srovnatelný s odpovídající moderní legislativou EU. Česká republika musí zajistit, aby si SÚJB udržel svou silnou kapacitu a kompetenci pro dozor nad provozem Jaderné elektrárny Dukovany a dokončováním Jaderné elektrárny Temelín, a aby byla SÚJB přiznána institucionální nezávislost pro plnění jeho povinností. Česká republika je vyzývána k tomu, aby zajistila, aby provozovatel i kontrolní orgán věnovali maximální pozornost otázce dosažení a udržení vysoké úrovně jaderné bezpečnosti, kterou požaduje Evropská rada. Očekává se, že Česká republika bude i nadále poskytovat Unii pravidelné informace o situaci v jaderných elektrárnách Temelín a Dukovany. Komise bude zároveň i nadále důkladně sledovat otázku dostupnosti úložných kapacit pro skladování vyhořelého paliva z českých jaderných elektráren, jakož i postup výběru konečného úložiště pro radioaktivní odpad a vyhořelé palivo. Náležitá pozornost bude věnována i přípravám na implementaci zárukového systému Euratomu.

Kapitola 15 : Průmyslová politika

Pravidelná zpráva z roku 1999 zdůraznila především potřebu překonat závislost mezi bankami ve vlastnictví státu, fondy ve vlastnictví bank a pouze nominálně privatizovanými společnostmi. Od té doby byl v této oblasti zaznamenán pokrok.

V oblasti průmyslové strategie schválila česká vláda v lednu 2000 „Konceptci průmyslové politiky České republiky“ a s ním související akční program. Oba dokumenty reflektují požadavky akčního plánu Společenství z roku 1996 zaměřeného na posílení konkurenceschopnosti průmyslového sektoru. Konceptce průmyslové politiky stanovuje krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé cíle a kroky nezbytné k jejich dosažení.

Uvedený akční program vytváří institucionální a finanční rámec pro implementaci jednotlivých iniciativ v rámci průmyslové politiky. Hlavní prioritou je vytvoření podpůrného systému pro rozvoj konkurenceschopnosti a výkonnosti českého průmyslu. Tento systém by měl využívat standardních nástrojů průmyslové politiky využívaných členskými státy. Kromě toho byl pro průmyslový sektor vyvinut pilotní sektorový operační program s cílem zvýšit zkušenosti průmyslového sektoru v rámci

příprav na využívání Strukturních fondů a Fondu soudržnosti ES.

V oblasti správní kapacity byl zaznamenán jen malý pokrok, ačkoliv došlo k nepatrnému zvýšení počtu pracovníků v oddělení průmyslové politiky ministerstva obchodu a průmyslu.

V oblasti privatizace a procesu restrukturalizace byla v říjnu 1999 modifikována vládním nařízením výběrová kritéria podle vládního revitalizačního plánu pro průmysl s cílem přiblížit tato kritéria acquis. V květnu 1999 byla zřízena Revitalizační agentura jako akciová společnost, jejímž úkolem je řídit revitalizaci velkých průmyslových společností, a v listopadu zahájil tento úřad implementaci Plánu. Kritéria Plánu doposud splnilo devět společností.

Z celkového počtu 1721 podniků, které byly vybrány pro privatizaci, bylo k březnu 2000 kompletně privatizováno 1279. V červenci 1999 byly prodány státní podíly v řadě strategických společností (např. Mostecká uhelná společnost, a.s., a Chemické závody Sokolov, a.s.). V lednu 2000 byla zahájena i privatizace společnosti PARAMO Pardubice a.s. Na jaře roku 2000 bylo společnosti Volkswagen prodáno zbývajících 30 % akcií Škoda Auto.

Po přijetí zákona o státní pomoci byla odpovědnost za monitorování státní pomoci přesunuta z ministerstva financí na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Skromný pokrok byl zaznamenán v oblasti restrukturalizace ocelářského průmyslu, který patří mezi krátkodobé priority Přístupového partnerství. V říjnu 1999 se vláda rozhodla zformulovat Program restrukturalizace českého průmyslu oceli na základě výsledků studie Phare.

V oblasti podpory investic vstoupil v květnu 2000 v platnost zákon o investičních pobídkách. Tento zákon vymezuje právní rámec pro investiční pobídky a jeho cílem je přilákat přímé zahraniční investice k účasti na privatizaci a restrukturalizaci.

Celkové hodnocení

Z celkového hlediska je možné pokrok v oblasti průmyslové politiky hodnotit kladně. Česká republika vynakládá úsilí o sjednocení průmyslové strategie s koncepcemi a zásadami průmyslové politiky ES, které jsou založeny na otevřeném a konkurenčním tržním prostředí. Tuto snahu podtrhuje i přijetí Koncepce průmyslové politiky a souvisejícího akčního plánu.

V oblasti privatizace a procesu restrukturalizace byla dokončena většina privatizací spadajících do kompetence ministerstva průmyslu a obchodu. Zbývá prodat státní podíly v přibližně 40 strategických společnostech, z nichž většina patří do sektoru distribuce energie (toto téma je blíže diskutováno v kapitole 14 - Energetika). Byla zahájena činnost Revitalizační agentury. Kritickým bodem bude nalezení strategických investorů pro revitalizované společnosti. Zároveň není zcela jasné, na jakém základě byly společnosti uvedené na seznamu podniků pro revitalizaci vybrány. Budoucí životaschopnost podniků je nyní základním kritériem, kterým se Revitalizační agentura musí řídit při posuzování konečného seznamu účastníků revitalizačního programu, agentura by však měla poskytovat i podrobné informace o kalkulacích, které byly v tomto ohledu provedeny.

Zásadním úkolem vlády je překonat závislost mezi bankami ve vlastnictví státu, fondy ve vlastnictví bank a pouze nominálně privatizovanými společnostmi, které dluží bankovnímu sektoru rozsáhlé částky. Výše uvedený pokrok v tomto sektoru je z tohoto hlediska slibným indikátorem, že vláda usiluje o dokončení restrukturalizačního procesu. Rychlejší privatizace a demonopolizace telekomunikačního a energetického sektoru by významně přispěla ke zlepšení podnikatelského prostředí pro české společnosti.

V oblasti podpory investic našel systém investičních pobídek ustavený v letech 1998-99 ke zlepšení konkurenceschopnosti českého průmyslu oporu v právním rámci, který vymezuje zákon o investičních pobídkách. Vláda dosud schválila více než 20 investičních projektů.

Významným prvkem průmyslové politiky je kontrola státní pomoci (viz také kapitola 6 - Hospodářská soutěž).

Institucionální struktury působící v oblasti průmyslové politiky fungují dobře. V říjnu 1998 bylo zřízeno oddělení průmyslové politiky v rámci ministerstva průmyslu a obchodu. Pokud jde o koncepční práci, ministerstvo průmyslu a obchodu pracovalo účinně při přípravě nezbytných koncepcí průmyslové politiky České republiky.

Ministerstvo průmyslu a obchodu úspěšně využívalo vládní agentury podílející se na propagaci

komerčních aktivit (tj. Agentura pro rozvoj podnikání, CzechTrade a CzechInvest) v rámci celkového úsilí o přilákání přímých zahraničních investic a k urychlení restrukturalizace. Ministerstvo současně spolupracuje s Hospodářskou komorou na národní i na místní úrovni, jakož i s různými podnikatelskými asociacemi. Činnost těchto asociací je přínosná a přispívá k přílivu investic do České republiky a k propagaci českého podnikání v zahraničí.

Úspěch procesu restrukturalizace v České republice však nicméně závisí na efektivní implementaci zákonů a na celkové výkonnosti soudů při řešení komerčních sporů.

Celkově je možné prohlásit, že ministerstvo průmyslu a obchodu pracuje profesionálně a spravuje oblasti v rámci své kompetence relativně dobře. Od poloviny roku 1998 nebyly provedeny žádné zásadní politické nebo strukturální změny ani změny v řadách odborných pracovníků, což přispělo ke stabilitě ministerstva. Odborná znalost o problematice EU je obecně vysoká.

Kapitola 16 : Malé a střední podniky

Od předchozí Pravidelné zprávy učinila Česká republika další pokrok v oblasti politiky směrem k MSP, včetně provádění této politiky.

V rámci politiky k MSP vláda v prosinci 1999 schválila v souladu s Přístupovým partnerstvím pro rok 1999 celkem 17 podpůrných programů pro MSP na rok 2000. Dotyčné programy umožňují MSP čerpat státní podporu na projekty související s průmyslovou výrobou, výstavbou, službami, obchodováním nebo regionální přepravou osob. Dotace jsou poskytovány formou úvěrových záruk, záruk rozšířených na investory rozvojového kapitálu, úvěrů se sníženými úrokovými sazbami, dotací na splácení úroků nebo formou obecných dotací. Prostředky vyčleněné pro podporu MSP v roce 2000 dosahují výše 65,8 milionů EUR, což je o jednu třetinu více než v roce 1999.

Akční plán pro posílení konkurenceschopnosti českého průmyslu schválený v lednu 2000 obsahuje řadu stimulů, které se vztahují na MSP.

V říjnu 1999 byla zřízena Národní diskusní skupina, jejímž úkolem je informovat vládu o službách pro MSP. Tato skupina usiluje o aktivnější účast podniků při vytváření příznivých podmínek pro růst MSP.

V otázce definice MSP učinila Česká republika další pokrok směrem k harmonizaci s *acquis*, a to přijetím kritéria, které stanovuje ekonomické limity podporovaných MSP.

Celkové hodnocení

Politika České republiky směrem k MSP je již z podstatné části v souladu s opatřeními Společenství. MSP hrají velmi důležitou roli v ekonomice, když produkují přibližně 53 % HDP České republiky. Nástroje a systémy podpory české politiky směrem k MSP by měly být nadále uváděny do souladu s pravidly, která jsou aplikována v zemích EU. Mělo by se zlepšit vynucování práva systémem soudnictví a státními orgány, zejména pokud jde o postavení věřitelů. Navíc je třeba zlepšit celkové podnikatelské prostředí. Je třeba zlepšit přístup ke kapitálu, a to rozšířením programů podpory, včetně zabezpečení poskytnutí nezbytných financí. Česká republika by měla rovněž zahájit přípravy na podporu MSP pokud jde o výzkum a vývoj v rámci strukturálních fondů ES. Nadále by měly trvat programy podpory pro průmyslový výzkum a vývoj MSP. Podpora by měla být rozšířena i na oblast transferu technologií. V tomto ohledu je vhodné připomenout, že existuje síť 7 Euro Info center, které mohou poskytnout českým podnikatelům užitečné informace o vnitřním trhu ES, o přístupu k financím a informace o kontaktech na iniciativy ES.

Realizaci politiky k MSP monitoruje ministerstvo průmyslu a obchodu a ministerstvo pro místní rozvoj. Pro tento účel existuje dostatečná administrativní kapacita, ačkoliv uvedených 17 programů pro MSP je nutné pravidelně analyzovat a vyhodnocovat. Účast ve víceletém programu pro MSP slouží k dalšímu posílení této kapacity a zároveň umožňuje připravit na rozšíření i samotné podniky. K zajištění účinné implementace právních předpisů o MSP na regionální úrovni je nutná spolupráce s ministerstvem pro místní rozvoj. Zároveň je důležité zajistit koordinaci činnosti s ostatními regionálními institucemi, které se zabývají rozvojem podniků. Je nutné zlepšit poskytování a přístup k informacím a poradním službám, mimo jiné o EU, a příslušné infrastruktury, a to zvýšením prostředků určených ke zlevnění těchto služeb. Je nutné posílit rovněž administrativní kapacitu

Agentury pro rozvoj podnikání.

Kapitola 17: Věda a výzkum

Ve srovnání se situací v roce 1999 podniká Česká republika kroky k zabezpečení implementace *acquis* a k vybudování náležitých kapacit v oblasti výzkumu a vývoje.

V lednu 2000 schválila vláda národní politiku výzkumu a vývoje, která je v souladu se stávající legislativou Společenství. Dokument formulující tuto politiku obsahuje návrh týkající se vytvoření národních programů, zejména v oblasti orientovaného výzkumu.

Vzhledem k tomu, že se Česká republika v roce 1999 plně připojila k pátému rámcovému programu a k rámcovému programu Euratomu, byly již vytvořeny a jsou plně funkční nezbytné administrativní struktury a systém národních kontaktních bodů. Odpovědným orgánem je odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Český příspěvek do tohoto programu je plně hrazen ze schváleného státního rozpočtu pro rok 2000.

Celkové hodnocení

Česká republika by neměla mít velké problémy s přebíráním *acquis* v této oblasti. Byla učiněna opatření k postupnému zvyšování finanční podpory na vědu a vývoj, která je v současnosti relativně nízká. Pro další rozvoj sektoru je nezbytné zvýšit procentuální podíl HDP určený k úhradě výdajů v oblasti výzkumu a vývoje, který je v současnosti relativně nízký (rozpočet pro rok 2000 stanovuje 0,6 % HDP).

Pro oblast vědy a výzkumu by měla být přijata legislativa, která zajistí harmonizaci podmínek pro státní podporu výzkumu a technického rozvoje s obdobnými podmínkami v EU. Legislativa týkající se veřejných výzkumných institucí by měla specifikovat právní statut těchto institucí a regulovat jejich zřizování a likvidaci. Tato legislativa by se měla týkat i organizací zcela či částečně financovaných ze státního rozpočtu.

Měla by být posílena podpora pro oblast přebírání technologií, zejména směrem k malým a středním podnikům (MSP).

Kapitola 18: Vzdělávání a výchova

Při sbližování legislativy byl zaznamenán pouze malý pokrok, určitý pokrok však byl zaznamenán při její implementaci.

V minulém roce se Česká republika i nadále podílela na řadě programů Společenství (viz bilaterální část A). Byly zřízeny adekvátní struktury pro implementaci těchto programů. Odpovědnost za implementaci těchto programů nese Koordinační výbor pro vzdělávací programy ES a řídicí výbory pro jednotlivé programy a pracovní skupiny nebo komise pro jednotlivé subprogramy. České univerzity se účastní projektu Jean Monnet, který umožňuje realizovat nové aktivity a výzkum v oblastech souvisejících s evropskou integrací a který představuje učební osnovy „evropských“ subjektů.

Žádný nový pokrok nemůže být uveden, pokud jde o sbližování legislativy v oblasti vzdělávání dětí migrujících pracovníků.

V oblasti národního systému vzdělávání a výchovy schválila vláda v dubnu 2000 státní informační politiku pro oblast vzdělávání, která je v souladu se schválenou státní informační politikou a s Lisabonskou dohodou. V oblasti odborné přípravy a výchovy nebyly během uplynulého roku ustaveny žádné změny v legislativě.

V lednu 2000 schválila vláda státní program pro rozvoj tělovýchovy pro všechny. Program si klade za cíl změnit sociální a ekonomické podmínky a podpořit celoživotní aktivní přístup k účinným, bezpečným a k životnímu prostředí přátelským formám sportu na základě doporučení Rady Evropy.

Celkové hodnocení

Česká republika vykázala z celkového pohledu slušný pokrok v oblasti vzdělávání a výchovy, je však nutné zajistit další sbližování legislativy.

V oblasti vzdělávání neexistují diskriminační ustanovení namířená proti občanům EU. Vysokoškolský

zákon je v souladu s doporučeními Rady ve věci evropské spolupráce při zajišťování kvality vyššího vzdělávání. Zákon posiluje vnitřní demokracii na univerzitách a umožňuje diverzifikaci zařízení pro vyšší vzdělávání. Zákon zároveň upravuje otázky kvality řízení univerzit.

Je nezbytné, aby Česká republika specifikovala v oblasti vzdělávání podmínky pro uznávání způsobilosti zahraničních pracovníků a aby harmonizovala vzájemné uznávání odborné způsobilosti pro výkon vázaných profesí. Dále by měla být zajištěna úplná transpozice a implementace *acquis* pro oblast vzdělávání dětí migrujících pracovníků.

V rámci nového školského zákona by měla být realizována transpozice *acquis* pro vzdělávání související s přípravou na zaměstnání, včetně přípravy na učňovských školách. Nový školský zákon by měl být rovněž kompatibilní s obecnými zásadami ES pro implementaci politiky odborné přípravy. Měla by být uskutečněna reforma systému maturitních zkoušek, která by zahrnovala zavedení a pravidelnou aktualizaci databáze testů, zkušebních katalogů a testů různé obtížnosti pro tělesně postižené žáky.

Pokrok byl učiněn pokud jde o zlepšení vzdělávacích možností pro děti pocházející ze sociálně a kulturně znevýhodněného prostředí, v řadě případů se jedná o rómské děti (viz kapitola 1.2. Lidská práva a ochrana menšin).

V oblasti vzdělávání a výchovy již existuje patřičný institucionální rámec. Tento rámec zahrnuje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), národní instituce poskytující služby související se vzděláváním přímo spravované ministerstvem MŠMT, místní orgány s pravomocí v oblasti vzdělávání a výchovy, krajské a místní úřady, autonomní školní rady, Česká konference rektorů a Rada zařízení poskytujících vyšší vzdělání. Výzkumný ústav školství a odborné výchovy v Praze, který provozuje MŠMT se podílí na programech a projektech v rámci bilaterální a multilaterální mezinárodní spolupráce.

Kapitola 19: Telekomunikace a informační technologie

Od poslední zprávy bylo dosaženo velkého pokroku v transpozici *acquis*.

Pokud jde o liberalizaci telekomunikačního trhu, v červnu 2000 vstoupil v platnost nový zákon o telekomunikacích. Cílem tohoto zákona je vytvořit základ pro přenesení stávajícího balíku telekomunikačních směrnic ES. Mění postavení Českého telekomunikačního úřadu jako zvláštní právnické osoby s širší pravomocí a větší nezávislostí při řízení tohoto sektoru. Od 1. ledna 2001 rovněž zrušuje výhradní práva, která dosud má Český Telecom a ustanovuje nový režim pro povolování/ vydávání licencí podle Licenční směrnice a v oblasti spojů podle Směrnice pro spoje. Došlo také k podstatným změnám ve způsobu regulace cen a zákon dále obsahuje nová ustanovení pro zajištění dostupnosti univerzální služby v konkurenčním prostředí.

Stupeň sladění nového zákona s *acquis* má ještě určité nedostatky z hlediska stupně oddělení regulačních funkcí v oblasti telekomunikací a operativních funkcí vzhledem k státním podílům v provozních společnostech. Nový zákon přiznává MDS odpovědnost za telekomunikační politiku a za tvorbu zásad a základních předpisů v tomto sektoru. Vláda vyhlásila svůj úmysl se zbavit zbývajících státních podílů a až k tomu dojde, stane se zmíněná otázka oddělení bezvýznamnou. Avšak než k tomu dojde, je účast vyšších úředníků MDS v představenstvech provozních společností stále na závalu při oddělení funkcí, požadovaném *acquis*.

Druhým aspektem je skutečnost, že nový zákon nevyhnuje poskytování možnosti výběru operátorů v okamžiku, kdy bude umožněn vstup nových subjektů na trh. Tyto možnosti, požadované *acquis* jsou nezbytné pro dosažení cíle plné liberalizace a každé zpoždění v jejich poskytování poškozují trh. Zákon zjevně nezabraňuje brždění takových možností a proto bude nyní nutno přijmout opatření zajišťující, aby tyto možnosti byly dány skutečně k dispozici co nejdříve. Za třetí, nový zákon nestanovuje povinnou nákladovou orientaci tarifů pro některé operátory, což je základním rysem současných předpisů ES.

Pokud jde o poštovní služby, v červnu 2000 vstoupil v platnost Zákon o poštovních službách a navazující prováděcí vyhlášky. Zákon a prováděcí předpisy byly vytvořeny na základě *acquis* pro poštovní služby. Co do přístupnosti a kvality, jsou základní poštovní služby poskytovány na úrovni,

kteřá je srovnatelná s úrovní členských států EU. Zákon však prodlužuje státní monopol na dodávání poštovních zásilek do 350g až do konce roku 2003. Zákon neobsahuje ustanovení o vytvoření nezávislého regulačního orgánu a proces vydávání licencí je nadále řízen Ministerstvem dopravy a spojů. Nicméně všechny státní a polostátní monopoly i veřejné podniky se řídí předpisy o ochraně ekonomické soutěže. (viz kapitola 6 Hospodářská soutěž)

Celkové hodnocení

Od roku 1994 do současné doby se česká telekomunikační politika výrazně vyvinula podle zásad praxe ES. V roce 1994 byl pro plnou liberalizaci stanoven termín 1. ledna 2001 a přes některá dřívější zpoždění v zavádění požadované nové legislativy je nyní vláda na cestě k dosažení tohoto předsevzetí. Vládní krédo jasných politických opatření a liberalizace bylo odměněno silnými soukromými investicemi do celého sektoru, což se odrazilo ve výrazném kvantitativním i kvalitativním růstu.

Během posledních několika let došlo k velkému pokroku telekomunikačního sektoru. Základy položené novým zákonem o telekomunikacích však musí být ještě rozpracovány tak, aby dořešily zbývající problémy týkající se harmonizace s *acquis*, zejména pokud jde o nákladovou orientaci. Všude tam, kde to bude možné je nutno umožnit výběr poskytovatele telefonních služeb i v době do otevření trhu 1. ledna 2001.

Nyní je třeba rychle pokročit ve zbývajících částech sekundární legislativy, nezbytné pro otevření trhu.

Musí být zřízen nezávislý regulační orgán pro poštovní služby založený na právním základu, odpovídajícím Poštovní směrnici.

Kapitola 20: Kulturní a audiovizuální politika

Ve srovnání se situací v roce 1999, dosáhla Česká republika určitého omezeného pokroku ve sbližování s audiovizuálním *acquis* Společenství, což je krátkodobou prioritou Přístupového partnerství. Bylo toho dosaženo přijetím nového tiskového zákona, který vstoupil v platnost v březnu 2000. Zakládá právo na odpověď jak pro tisková, tak i pro audiovizuální media. Návrh zákona o rozhlasovém a televizním vysílání byl vládou stažen v září 2000.

V oblasti kultury vstoupil v červenci 2000 v platnost nový zákon o ochraně sbírek muzejní povahy.

Celkové hodnocení

V posledních letech dosáhla Česká republika v audiovizuální oblasti jistého nevelkého pokroku ve sbližování s požadavky Společenství, ale stávající právní předpisy stále nejsou v souladu se Směrnicí „Televize bez hranic“. Bude potřeba vyvinout ještě velké úsilí k dosažení plného sladění s *acquis*. Krátkodobá priorita Přístupového partnerství na rok 1999 pro dokončení legislativního sbližování proto nebyla náležitým způsobem naplněna.

Česká republika podepsala, ale dosud neratifikovala Úmluvu Rady Evropy o přeshraniční televizi nebo její Protokol.

Pokud jde o správní kapacitu, musí být rozšířeny pravomoci a kompetence regulačního orgánu a její zdroje posíleny za účelem plné implementace požadavků Společenství. Odbor hromadných sdělovacích prostředků na Ministerstvu kultury spravuje vysílání, film, video i periodický tisk. Počet stálých pracovníků odboru (10) odpovídá současnému pracovnímu zatížení, ale bude muset být rozšířen, aby pokryl nové úkoly v audiovizuální oblasti. Česká Rada pro rozhlasové a televizní vysílání musí být posílena jak lidskými, tak i technickými zdroji tak, aby byla schopna prosazovat legislativu, která se v současné době připravuje. Zvláštní pozornost musí být věnována ustanovení průhledného a předvídatelného regulačního rámce v této oblasti a přísného dohledu nad ním.

V dubnu 1999 vláda projednala novou „Koncepti kulturní politiky v České republice - strategii pro účinnější státní podporu kultury“, beroucí v úvahu evropské principy a směřující k dalšímu zapojení České republiky do evropských kulturních struktur.

V oblasti dovozu a vývozu movitých kulturních statků (v souvislosti s volným pohybem zboží) jsou nutné ještě další kroky. Pokud jde o správní kapacitu, musí být stávající síť včetně muzeí, galerií a ostatních státních orgánů působících pod Ministerstvem kultury rozšířena na regionální úrovni v

souvislosti s reformou veřejné správy.

Kapitola 21: Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů

Bylo dosaženo jistého pokroku od poslední Pravidelné zprávy, která konstatovala, že i když byla dokončena řada reforem, otázky týkající se správní kapacity vyžadují nadále zvláštní pozornost. Pokud jde o územní členění, dokončila Česká republika zřízení správních celků v souladu s klasifikací NUTS. Existuje 14 regionů odpovídajících úrovni NUTS III (kraj), a 8 regionů na úrovni NUTS II. Tato klasifikace je platná pro statistické účely od 1. ledna 2000 a pro legislativní účely od 1. ledna 2001.

V oblasti legislativního rámce byl v červnu 2000 přijat zákon o podpoře regionálního rozvoje. Tento zákon vytváří právní základ pro český regionální rozvoj i pro institucionální strukturu. Zákon řeší oblast pravomocí v podporování rozvoje na celostátní, regionální i místní úrovni a definuje oblasti a podmínky pro podporu regionálního rozvoje, jak s pomocí ES, tak i bez ní. Zákon definuje 8 regionů NUTS II jako "kohezní regiony".

Česká republika dosáhla rovněž pokroku v dalších významných předpisech, které se k dané oblasti vztahují. Kromě zákona o podpoře regionálního rozvoje byl přijat zákon o regionech (NUTS III). Tento zákon stanovuje právní status, organizační strukturu a pravomoci 14 krajů a rozšiřuje delegaci státní správy na regiony NUTS III. Byl přijat zákon o obcích, který určuje jejich specifické pravomoci a rovněž i zákon o rozpočtových pravidlech obcí, který umožňuje přepracování správy regionálních rozpočtů a umožňuje používat finanční zdroje Národního fondu pro realizaci společných českých programů a programů ES.

Jistého pokroku bylo dosaženo v posílení správní kapacity na Ministerstvu pro místní rozvoj (MMR). Počty zaměstnanců se zvýšily a pokročil projekt koncepce lidských zdrojů. Zlepšila se koordinace a kooperace mezi příslušnými ministerstvy i úrovně správy, zejména pokud jde o přípravu zřízení strukturálních fondů. Současná reorganizace na MMR musí vycházet z těchto zlepšení.

Pokud jde o plánování, vláda přijala a podle předpisů předložila Komisi v lednu 2000 Národní rozvojový plán na období 2000-2006 (NRR). NRP stanoví 6 sektorových operativních programů (SOP) a 8 regionálních operativních programů (ROP) na úrovni NUTS II. V současné době je NRP hodnocen Komisí zejména z hlediska výběru kritérií. Vláda také vypracovala programové dokumenty pro SAPARD (plán rozvoje venkova) a ISPA (strategické dokumenty pro dopravu a životní prostředí). Podrobnosti jsou uvedeny v kapitole o pomoci Společenství.

Formou pilotních programů bude třeba vyzkoušet postupy systému vyhodnocování a monitorování. Na příslušných ministerstvech byly zřízeny řídicí výbory pro přípravu jednotného monitorovacího systému; zkušební verze by měla být připravena do prosince 2000. Systém bude muset zajišťovat finanční a technický monitoring přípravných, realizačních i porealizačních etap životních cyklů příslušných programů. Správní a monitorovací funkce na úrovni NUTS II jsou v souladu s předpisy strukturálních fondů oddělené.

Pokud jde o kooperaci ve správě, rozdělení pravomocí a aplikaci principu partnerství, potvrzuje Podpora regionálních rozvojových činností, že za koordinaci v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti odpovídá MMR. Ministerstvo financí je však odpovědné za tuto koordinaci prostřednictvím Národního programového a monitorovacího výboru pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti. Národní koordinátor pomoci v rámci Ministerstva financí má konečnou odpovědnost za koordinaci, realizaci monitorování a vyhodnocování pomoci ES. Národní fond má konečnou odpovědnost za finanční řízení veškeré pomoci ES. V březnu 2000 vydala vláda hlavní směrnice pro řízení předvstupní pomoci ES a určila organizační strukturu pro její realizaci, včetně vztahů mezi různými subjekty, působícími v této oblasti.

V oblasti finančního řízení zahrnuje v současné době státní rozpočet pouze roční úkoly. Nový zákon o rozpočtových pravidlech musí harmonizovat postupy finančního řízení s postupy ES, zavést ustanovení umožňující víceleté plánování rozpočtových výdajů a povinnost připravovat střednědobé rozpočtové plány (viz také kapitola 29).

Pokud jde o regionální statistiky, údaje pro určení vhodnosti jsou k dispozici pro Cíl 1 a pro kritéria

INTERREG.

Celkové hodnocení

Během uplynulých tří let dosáhla Česká republika významného pokroku, zejména v posílení své správní kapacity a zlepšení schopnosti koordinace a plánování, zvláště prostřednictvím NRP. Tento pokrok Česká republika v poslední době vyjádřila aktualizací a přijetím odpovídajících právních předpisů, zejména zákona o podpoře regionálního rozvoje. Každý nový zákon o pravomocích ministerstev musí potvrzovat klíčovou odpovědnost MMR za hospodářskou a sociální soudržnost. Česká republika musí zajistit, aby správní kapacita v odpovídajících institucích jak na centrální, tak i na regionální úrovni byla posílena na trvalém základě, zejména prostřednictvím odborného školení a zvyšování úrovně zaměstnanců. Zvláště důležitá bude v tomto ohledu dohoda uvnitř ministerstva o příslušných Realizačních agenturách, ještě před přípravami na jejich schválení.

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) se od svého zřízení v roce 1996 stále zdokonaluje. Nyní má asi 364 pracovníků. Ministerstvo si je plně vědomo své významné úlohy v řízení předvstupní pomoci a příprav na strukturální fondy, a těmto otázkám věnovalo patřičné zdroje. Výkonnost MMR může však být negativně ovlivněna neexistencí zákona o státní službě a odměňování schopného konkurovat ostatním oborům, což jsou problémy, které se dotýkají i ostatních vládních institucí. Například nedávná výměna ministra (červen 2000) měla za následek personální změny i na nižších úrovních, což lze vykládat jako důkaz toho, že politická kritéria mohou převažovat nad metodickými otázkami. MMR musí demonstrovat svou schopnost udržet vysokou úroveň výkonnosti dosaženou do června 2000. Stejně tak je diskutabilní pozice MMR vůči ostatním klíčovým ministerstvům působícím v této oblasti kompetencí, zvláště v koordinaci a správě předvstupní pomoci (hospodářská a sociální soudržnost). Uvidíme, jakou strategii ministerstvo přijme, aby tuto otázku uspokojivě vyřešilo. Příprava strukturálních fondů je ze strany ministerstva úspěšná, zejména pokud jde o investiční projekty a zřizování organizací požadovaných strukturálními fondy, přestože je nezbytné zlepšení u grantů a půjček. Komunikace mezi ústřední úrovní a regionálními úrovněmi by mohla být zdokonalena.

Pokud jde o statistiky, dostupnost údajů vzhledem k určení Cíle 2 a iniciativy URBAN musí být ještě potvrzena. Ještě důležitější je, že musí být ještě zajištěno poskytování dat nutných pro splnění požadavků na hodnocení ex-ante. Na úrovni NUTS 2 například neexistují žádná data, týkající se sociálních ukazatelů a statistik o struktuře podnikání. Údaj o statistice zaměstnanosti a o infrastruktuře k dispozici jsou. Je nutno zlepšit statistiky o investicích.

MMR musí ještě prokázat svou výkonnost a vyjasnit úlohu nově volených krajských zastupitelstev, jež začnou pracovat od ledna 2001, aby tak potvrdilo svou celkovou a plnou schopnost realizovat strukturální politiku.

Kapitola 22: Životní prostředí

Ve srovnání se situací v roce 1999 bylo dosaženo určitého pokroku pokud jde o transpozici *acquis* v oblasti životního prostředí. Důležitá rámcová legislativa je však stále ve stádiu přípravy a zbývá ji ještě zavést.

Tak jak bylo vyžadováno Přístupovým partnerstvím 1999 jako krátkodobá priorita, připravila Česká republika implementační plány pro jednotlivé směrnice, které vláda schválila v červenci 2000. V oblasti horizontální legislativy není dosud dosaženo transpozice směrnice o hodnocení vlivů na životní prostředí, jakožto krátkodobé priority Přístupového partnerství, neboť záležitost je stále před projednáním v Parlamentu.

I když bylo v oblasti kvality ovzduší vynaloženo velké úsilí, které vedlo k významným snížením hladiny emisí, jsou české právní předpisy v oblasti znečišťování ovzduší jen ve velmi omezeném rozsahu sladěny s *acquis*. V dubnu 2000 byly přijaty sekundární předpisy týkající se emisních limitů a ochrany ozónové vrstvy. Stále existuje potřeba naplnění krátkodobé priority Přístupového partnerství, a to transpozice a vynuovení rámcové legislativy v této oblasti.

V oblasti zpracování odpadů, byl v listopadu 1999 schválen dodatek k Basilejské úmluvě o kontrole přeshraničního pohybu nebezpečných odpadů a jejich likvidaci.

U kvality vod bylo dosaženo částečného pokroku při transpozici a vynucování rámcové legislativy, jakožto krátkodobé priority Přístupového partnerství. Určitý pokrok byl dosažen přijetím zákona o ochraně veřejného zdraví v červenci 2000 a dodatku k zákonu o potravinách a tabákových výrobcích v srpnu 2000, který se týká norem kvality vody pro potravinářskou výrobu. Také bylo přijato vládní nařízení o specifikaci ukazatelů a hodnot přípustných stupňů znečištění vody, jež částečně transponuje směrnici Společenství. Významná rámcová legislativa však ještě musí být přijata. Malého pokroku bylo dosaženo v posledních letech v oblasti ochrany přírody. Zákon o ochraně přírody ještě musí být novelizován, aby se dostal do souladu s *acquis*. Transpozice a prosazování rámcové legislativy je krátkodobou prioritou Přístupového partnerství 1999.

Pokud jde o kontrolu průmyslového znečištění a řízení rizik, vstoupil v únoru 2000 v platnost zákon o prevenci závažných havárií a jeho prováděcí předpisy, který transponuje směrnici Seveso II. Stále chybí právní předpisy v oblasti prevence a kontroly průmyslového znečištění, které by integrovaným způsobem řešily ochranu životního prostředí. V této oblasti je také nutné zřídit správní struktury a rozhodnout, která instituce ponese odpovědnost. Transpozice a prosazování rámcové legislativy je krátkodobou prioritou v Přístupovém partnerství z roku 1999.

Transpozice legislativy v oblasti chemikálií a geneticky modifikovaných organismů celkově dobře pokročila. Zákon o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty vstoupil v platnost v červenci 2000 a transponuje odpovídající legislativu Společenství.

Pokročilá úroveň compatibility byla také dosažena v oblasti hluku. V červnu 2000 začalo platit vládní nařízení stanovující požadavky na ochranu zdraví před hlukovými emisemi.

V oblasti jaderné bezpečnosti a radiační ochrany částečně transponují legislativu Společenství zákony o krizovém řízení a o integrovaném záchranném systému. Nicméně, plná transpozice zajištěna nebyla. V této oblasti byly vydány tři nové vyhlášky Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a jedno vládní nařízení (viz kapitola 14 - Energetika).

V oblasti civilní ochrany byl v lednu 2000 přijat zákon o krizovém řízení a zákon o integrovaném záchranném systému, které berou v úvahu předpisy ES v této oblasti.

V květnu 2000 bylo znovu potvrzeno, že Ministerstvo zemědělství je orgánem odpovědným za vodní hospodářství, včetně městských odpadních vod, zatímco Ministerstvo životního prostředí je odpovědným orgánem za ochranu vod a Ministerstvo zdravotnictví je odpovědným orgánem za pitnou vodu. Na Ministerstvu zemědělství byl v dubnu 2000 zřízen nový odbor pro vodní hospodářství. V tomto roce dostalo Ministerstvo životního prostředí a Česká inspekce životního prostředí souhlas ke zvýšení počtu pracovníků. V průběhu roku 2000 se plánuje pro zajištění aproximace navýšit počet pracovníků ministerstva o 36 a inspekce o 76.

Celkové hodnocení

Česká republika dosáhla určitého pokroku ve sblížení s *acquis* a celkově se odhaduje, že do národní legislativy byla transponována čtvrtina environmentálních předpisů. Stále však nebylo dosaženo transpozice významných rámcových předpisů, jakožto krátkodobé priority Přístupového partnerství, a to v oblastech, jako je ovzduší, vodní hospodářství a odpadní vody spolu s ochranou přírody a některými předpisy týkajícími se průmyslu. Příprava však již započala. Kromě toho existují mezery v sekundární legislativě upravující ekonomické nástroje, implementaci a vynucování. I když je vládní politika založena na principech Pátého akčního plánu ES pro životní prostředí, musí být vynaloženo úsilí k dosažení plné shodnosti s environmentálním *acquis* do doby vstupu.

V oblastech horizontální legislativy a právních předpisů v oblastech chemikálií a geneticky modifikovaných organismů, jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a hluku, se odhaduje, že již byla transponována asi polovina předpisů Společenství. Přibližně jedna třetina předpisů byla transponována u kontroly průmyslového znečištění a řízení rizik, v oblastech ochrany přírody a zpracování odpadů činí úroveň transpozice asi jednu pětinu předpisů Společenství. V sektoru kvality ovzduší byla transponována jen jedna desetina závazků vyplývajících z legislativy ES. Nejnižší úroveň shodnosti s požadavky Společenství je v oblasti kvality vod.

Česká republika vyhotovila pro jednotlivé směrnice implementační plány pro sblížení s požadavky Společenství, které se stanou základnou pro investiční strategii v oblasti životního prostředí. Od roku

1994 činí investice do životního prostředí v České republice asi 1 mld € ročně, což odpovídá 2.4% HDP. Česká republika potřebuje udržet nebo i zvýšit tuto vysokou úroveň investic, aby dokončila převzetí *acquis* ještě před datem vstupu. Zvláštní pozornost je nutno věnovat vypracování finančních strategií pro právní předpisy v sektorech ovzduší, vodního hospodářství a zpracování odpadů, které vyžadují značné investice. Celkově je technická infrastruktura pro implementaci legislativy v oblasti životního prostředí na relativně vysoké úrovni, ale potřebuje modernizaci, aby mohla zajistit plné prosazení *acquis*.

Česká republika organizuje svou správu životního prostředí prostřednictvím široce centralizovaného Ministerstva životního prostředí. Během minulých let bylo ministerstvo posíleno a nyní má celkem 397 pracovníků; započtu-li se i regionální odbory, dosahuje celkový stav personálu 545 lidí. Institucionální uspořádání ochrany a zlepšování životního prostředí existuje již dlouho, zejména v oblastech jako je ochrana přírody a řízení vodních zdrojů. Systém vydávání licencí a povolení pro zařízení emitující znečištění je dobře definován. Vysoká úroveň kompatibility byla dosažena v monitorování emisí v ovzduší, v řízení radiální ochrany, ochraně přírody a v omezování hluku. V dalších oblastech, jako je například vodní hospodářství a zpracování odpadních vod, bude ještě zapotřebí provést změny, zejména v rámci vyvíjejících se politik ES. Označování a kontrola chemikálií a kontrola geneticky modifikovaných organismů vyžadují rovněž další úsilí k rozvoji institucionálních mechanismů. K nejvýznamnějším změnám stávající české praxe dojde při provádění směrnic zaměřených na průmysl, zejména Směrnice IPPC.

Prosazování předpisů v oblasti životního prostředí je z větší části realizováno Českou inspekcí životního prostředí. Ta má svůj národní úřad a devět regionálních poboček. Inspekce byla v minulých letech personálně posílena a nyní má celkem 491 pracovníků.

V souvislosti se správní kapacitou se hlavní zájem upíná na její kvalitu, a to v důsledku nedostatku vyškolených pracovníků a odpovídajících finančních zdrojů, konzistence a jasného vymezení pravomocí v rámci institucí i mezi nimi. Kromě toho existují nejistoty spojené se správní reformou, která bude mít významné dopady na sektor životního prostředí.

Kapitola 23: Ochrana spotřebitele a zdraví

Ve srovnání s předchozí Pravidelnou zprávou, která konstatovala, že právní předpisy zůstávají v důležitých oblastech nedostatečně sladěné, bylo dosaženo pokroku.

Pokud jde o opatření, týkající se bezpečnosti, byla v květnu 2000 přijata novela zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, zajišťující transpozici odpovídající části *acquis*. Novelizovaný zákon na ochranu spotřebitele byl přijat a vstoupil v platnost v únoru 2000. Odpovídá *acquis* vztahující se k zaměnitelným výrobkům ohrožujícím zdraví a bezpečnost spotřebitele.

Pokud jde o jiná než bezpečnostní opatření, byl přijat zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a je v souladu s *acquis*. V květnu 2000 byla na základě expertní studie do obchodního zákoníku začleněna novela týkající se srovnávací reklamy. Kromě toho několik novel občanského zákoníku posiluje postavení spotřebitele v souladu s *acquis*, pokud jde o smlouvy sjednávané mimo obchodní místnosti, smlouvy při dálkovém prodeji a nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách. Novelizovaný zákon o léčivech má za cíl řešení problémů, k nimž dochází při uplatňování zákona, a zajištění vyšší úrovně slučitelnosti s *acquis*.

Pokud se týká mechanismu dozoru nad trhem, tuto činnost v ČR zajišťují čtyři instituce, které spadají pod tři různá ministerstva. Rozdělení odpovědností a spolupráce mezi těmito inspekčními institucemi bylo stanoveno v říjnu 1999, kdy vláda potvrdila centrální koordinační úlohu Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) v oblasti spotřebitelské politiky. Byla přijata novela zákona o České obchodní inspekci rozšiřující kontrolní pravomoci inspektorů. Tento zákon také posiluje potravinářskou inspekci. V dubnu 2000 byl zřízen Spotřebitelský poradní výbor.

Celkové hodnocení

V průběhu uplynulých tří let bylo dosaženo pokroku; byla přijata koncepce spotřebitelské legislativy, příslušné ministerstvo bylo potvrzeno ve své klíčové roli a došlo ke zlepšení míry transpozice právních předpisů. Ještě však zbývá značný objem prací. Je nutné ještě přijmout a sladit s *acquis*

předpisy o obecné bezpečnosti výrobků, klamavé reklamě, srovnávací reklamě a zárukách, spotřebitelském úvěru, časově sdíleném spoluvlastnictví a o cenách. Bude nutno též vypracovat předpisy upravující infrastrukturu potřebnou k identifikaci nebezpečných výrobků na vnějších hranicích a platby a úvěry poskytované přes vnitřní hranice. Integrace do struktur ES, jakou představuje Spotřebitelský výbor, by měla co nejvíce pokročit.

Celková působnost v oblasti ochrany spotřebitele je dána MPO kompetenčním zákonem. Ministerstvo má asi 500 zaměstnanců a je poměrně stabilizované. Byl posílen odbor ochrany spotřebitele na ministerstvu a očekává se, že financování nezávislých spotřebitelských organizací se v roce 2000 proti roku 1999 téměř zdvojnásobí. Byly vytvořeny dvě dodatečné organizace a počet jejich pracovníků podstatně vzrostl.

Koncepce spotřebitelské politiky musí být aktualizována pro období 2001-2005. Správní struktury by měly být posíleny tak, aby zajišťovaly správné provádění acquis, měl by být racionalizován systém tržního dozoru a posílena úloha odpovídajících nevládních organizací.

Kapitola 24: Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních záležitostí

Od Pravidelné zprávy 1999 byl v České republice docílen významný pokrok v oblastech ochrany dat, ve vízech a v migraci. Malý pokrok byl však dosažen v kontrolách na hranicích, policejní spolupráci a v boji proti podvodům a korupci.

Zákon o ochraně osobních údajů vstoupil v platnost v červnu 2000 a nezávislý dozorčí orgán, Úřad pro ochranu osobních údajů, zahájil svou činnost v září 2000, a to v souladu s krátkodobými prioritami Přístupového partnerství. Kromě toho byla v září 2000 podepsána Úmluva Rady Evropy o ochraně jednotlivců s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů (1981).

Co se týče vízové politiky, vstoupil v platnost v lednu 2000 nový zákon o pobytu cizinců. Obsahuje nová ustanovení o vydávání víz, jejich platnosti a typech, a rovněž i o jednotném formátu. Víza se už neudělují na hranicích, s výjimkou určitých specifických mimořádných okolností. Od května 2000 jsou vyžadována letištní tranzitní víza pro 11 zemí. Bezvízové dohody s Kubou, Ruskem, Běloruskem, Ukrajinou, Kambodžou a Severní Koreou, stejně jako s Čínou pro držitele některých pasů byly ukončeny v průběhu roku 2000. Požadavek víz byl oficiálně potvrzen vládou ve vztahu ke Gruzii a Tádžikistánu. V květnu se také vláda rozhodla zavést víza pro občany Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Moldávie a Turkmenistánu.

Pokud jde o správní kapacitu, dohlíží na vízové záležitosti nově zřízený odbor pro imigraci a kontrolu hranic ve spolupráci s cizineckou a pohraniční policií. On-line systém pro vydávání víz je v současné době v provozu na Ministerstvu zahraničních věcí a v 59 zastupitelských úřadech z celkového počtu 107. On-line spojení mezi hraničními přechody a centrální databází žadatelů o víza je nyní testováno. Posílení kontroly hranic je jednou z krátkodobých priorit Přístupového partnerství 1999. V této oblasti byl zaznamenán jen malý skutečný pokrok ve sblížení s acquis a v jeho implementaci. První krok v reformování organizační struktury byl učiněn v červenci 2000, kdy se odpovědnost za pohraniční policii přesunula z okresní policie na krajskou policii. Cizinecká policie na hraničních přechodech a pohraniční policie na zelené hranici tak budou řízeny stejnou krajskou policií, což učiní policejní organizaci více koherentní.

Pokud jde o správní kapacitu, v lednu 2000 byl zřízen na Ministerstvu vnitra odbor pro imigraci a ochranu státních hranic. Odbor o 26 lidech se v červenci 2000 sloučil s odborem pro uprchlíky a integraci cizinců a vznikl tak nový odbor azylové a migrační politiky. V květnu 2000 začalo na Ministerstvu vnitra školení 280 pracovníků, kteří zahájí v květnu 2001 činnost jako mobilní policejní jednotky na česko slovenské hranici. Tato místa budou obsazena z ostatních policejních složek a mobilní jednotky budou spadat pod okresní policii. Pečlivá pozornost musí být proto věnována tomu, aby tyto jednotky byly používány k boji proti nelegální imigraci a ne pro běžnou policejní práci. Zlepšuje se on-line spojení mezi ústředím a pohraničními přechody. Vzhledem k přípravě na účast v schengenském informačním systému se vyvíjí software a příslušné policejní útvary jsou vybavovány informačními technologiemi. Byl vytvořen informační systém dokladů, obsahující data o ukradených, zneužitých nebo ztracených cestovních dokladech, občanských průkazech a zbrojních průkazech.

Tento systém byl zaveden v roce 2000 ve všech okresech a krajích. Vydávání strojově čitelných pasů bylo zahájeno v roce 2000.

Pokud jde o migraci, v lednu 2000 vstoupil v platnost zákon o pobytu cizinců, který dostává českou policii dále do souladu s *acquis* a plní jednu z krátkodobých priorit Přístupového partnerství. Osoby, které si přejí získat dlouhodobá víza nebo povolení k pobytu musí nyní požádat příslušné velvyslanectví v zahraničí a před podáním žádosti o dlouhodobé vízum musí získat pracovní povolení v České republice. Realizace nového zákona je však narušována nedostatečnou přípravou příslušných institucí a časově náročné postupy při vyřizování žádosti vyvolaly určitý zmatek v obchodních kruzích. Z toho důvodu připravuje vláda novelizaci tohoto zákona. V září 2000 bylo otevřeno záchytné středisko pro nelegální migranty v Poštorné.

Nový azylový zákon vstoupil v platnost v lednu 2000, v souladu s jednou z krátkodobých priorit Přístupového partnerství 1999. Nový zákon představuje významný pokrok v plnění mezinárodních norem a evropských standardů. Poskytuje odpovídající přístup k statutu uprchlíka a k odvolacím postupům. Bylo přidáno množství úvodních ustanovení včetně pojmu humanitární azyl a odkladný účinek odvolání k soudu proti všem negativním rozhodnutím, a to včetně případů zjevně neoprávněných stížností. Rovněž se zavádí sociální pomoc pro žadatele o azyl, jejichž žádost byla zamítnuta. V novém zákonu však chybí nezávislá druhá instance pro zamítnuté žádosti o azyl. V oblasti policejní spolupráce a boje proti organizovanému zločinu byla v České republice v průběhu minulého roku široce uznána nutnost potírat organizovaný zločin a hospodářskou kriminalitu jako priorita. Realizace politiky v této oblasti je krátkodobou prioritou Přístupového partnerství 1999. České úřady zavedly několik změn v ústředních správních strukturách, jež směřují ke zlepšení mezinárodní policejní spolupráce, boje proti počítačovému a kybernetickému zločinu a boje proti pašování a obchodu s lidmi. Při krajských státních zastupitelstvích byly také vytvořeny specializované jednotky pro boj proti hospodářské a finanční kriminalitě, aby tak umožnily státním zástupcům, vyšetřovatelům a detektivům pracovat společně na jednotlivých případech již od počátku. (viz část 1.1 Demokracie a právní stát).

Pokud jde o boj proti podvodům a korupci, v březnu 2000 vstoupila v platnost Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (1997) a v září 2000 byla ratifikována Trestněprávní úmluva Rady Evropy o korupci (1999), čímž byly naplněny krátkodobé priority Přístupového partnerství 1999. Občansko právní úmluva Rady Evropy ještě nebyla podepsána. Další krátkodobou prioritou je realizace opatření proti korupci (legislativa, zřízení příslušných struktur, dostatečně kvalifikovaný personál, lepší kooperace mezi institucemi), ale v této oblasti lze zaznamenat jen malý pokrok. (viz část 1.1 Demokracie a právní stát).

Národní protidrogová komise zahájila studii k monitorování dopadu novelizací zákonných předpisů z ledna 1999, které trestají držení drog pro osobní potřebu. V listopadu 1999 zřídila Národní protidrogová komise jednotku protidrogových koordinátorů, aby tak zlepšila komunikaci mezi ústředím a místními jednotkami. Částka, která má být v roce 2000 použita na financování projektů a opatření na kontrolu drog činí 3.3 milionů € a i když je o něco menší, než v minulém roce (€ 4.2), je přibližně trojnásobkem toho, co bylo na tento účel přiděleno v roce 1998. V roce 1999 bylo pro provádění protidrogové politiky vytvořeno 182 míst.

Jednou z krátkodobých priorit Přístupového partnerství 1999 bylo posílení kapacit pro odhalování praní špinavých peněz. Novelizace zákona proti legalizaci výnosů z trestné činnosti vstoupilo v platnost v srpnu 2000, což posunulo českou legislativu více do souladu s *acquis* (viz také kapitola 4 - „Volný pohyb kapitálu“). Finanční analytický útvar je stále posilována a má dostatečné zdroje. U celní spolupráce nebyl zaznamenán žádný nový vývoj.

U soudní spolupráce došlo k pokroku pokud jde o reformu občanskoprávních a obchodních procedur, včetně zrušení tří krajských obchodních soudů jako součásti přechodu od současného čtyřstupňového k třístupňovému soudnímu systému. (viz také 1.1)

Celkové hodnocení

S výjimkou legislativy v oblasti azylu a cizinců došlo na tomto poli k nedostatečnému pokroku, zejména pokud jde o implementaci a správní kapacitu.

Zákon o ochraně osobních údajů představuje pokrok ve sblížení s *acquis*. V důsledku zpoždění v přijímání nového zákona o policii však není dosud pokryto zpracování osobních údajů policií. Přes vynaložené úsilí, které následovalo po přijetí do NATO, musí Česká republika ještě překonat vzdálenost, která ji dělí od úrovně ochrany občanů v členských státech pokud jde o přístup a zabezpečení osobních údajů, zejména s ohledem na sblížení s *Europolem* a *schengenským acquis*. Pokud jde o celní spolupráci, i zde jsou ještě nedostatky v ochraně dat, tak jak to požaduje plná participace na celním informačním systému a *Naples II*.

Česká republika docílila významného pokroku při sblížení své vízové politiky s Evropskou unií, a to ukončením stávajících bezvízových režimů s množstvím zemí a přípravou zavedení víz se všemi zeměmi nezbytnými k dosažení plné slučitelnosti ještě před vstupem. Nový zákon o cizincích vytváří základní právní rámec k zavedení opatření zaměřených proti zneužívání víz.

Plnění střednědobé priority Přístupového partnerství týkající se harmonizace vízové politiky je tak dobře ošetřeno.

Ke zdokonalení kontrol totožnosti a odhalování pokusů o zneužití víz je ještě nezbytné vyvinout vízový štítek *schengenského* typu, zavést elektronicky podporovaný systém pro vydávání víz ve všech zastupitelských úřadech a propojit dotazovací on-line systém na hraničních přechodech s centrální databází žadatelů o víza. Obdobným systémem bude nutno postupně vybavit všechna vízová pracoviště v celé zemi.

V oblasti kontroly hranic bylo vinou zdržení při schvalování určité reformy justice v Parlamentu dále odloženo zavedení nového zákona o policii, který by zajišťoval autonomii pohraniční stráže. Stále chybí pracovníci, jsou špatně vybaveni a svazováni neefektivními komunikačními procedurami s národním ústředím policie.

Platy příslušníků jsou mírně pod průměrnou měsíční mzdou. Další pozornost bude třeba věnovat školení, protože ne všichni příslušníci pohraniční policie absolvovali jednoleté školení v odborné škole pro cizineckou a pohraniční policii. Pohraniční policie dosud nemá přímý přístup k on-line databázi podezřelých osob vedenou v ústředí.

Technické kontroly na oficiálních hraničních přechodech fungují bez větších potíží, ale kontroly podél zelené hranice jsou zjevně nedostatečné na to, aby zvládly nelegální imigraci. Asi 30 pohraničních přechodů má vybavení pro strojové čtení dokladů a několik pohraničních přechodů na slovenské hranici je napojeno na datovou síť Ministerstva vnitra. K žádnému pokroku nedošlo v rozdělování proudů cestujících na letištích.

Stále trvá požadavek na vypracování komplexní strategie. V tomto směru by mohlo dojít k dalšímu pokroku realizací „koncepčního dokumentu“, vypracovaného Ministerstvem vnitra, který má za cíl do 3 let přetvořit cizineckou a pohraniční policii do jedné centrálně řízené policejní složky s pravomocí po celém území a s posíleným personálním obsazením. Přijetí návrhu zákona o policii je rovněž prioritou, neboť by zavedl pravidla pohraničních kontrol slučitelná s *acquis*. Česká republika se musí ještě dopracovat k účasti v systému falešných a autentických dokladů (FADO) a za tím účelem musí zajistit plnou spolupráci všech zúčastněných institucí.

Nyní existují *readmisní* dohody se Slovenskem, Maďarskem, Polskem, Rakouskem, Německem, Bulharskem, Rumunskem a Kanadou, ale dohody s Francií, Slovinskem a Chorvatskem ještě nevstoupily v platnost. Česká republika v současné době znovu projednává *readmisní* dohodu se Slovenskem, aby ji přizpůsobila požadavkům *acquis*. Měla by ratifikovat zbývající *readmisní* dohody a podepsat další dohody s členskými státy, kandidátskými zeměmi i třetími zeměmi, jako je Bělorusko, Rusko a Ukrajina.

Pokud jde o vlastní provádění, přestože byl zaznamenán jistý pokrok (2,985 vyhoštění v roce 1999 oproti 2,246 v roce 1998), je zde ještě prostor pro zlepšování, zejména v zabraňování tomu, aby byli „znovu vpouštěni“, občané třetích zemí, jimž bylo nařazeno opustit české území (ale nebyli deportováni eskortou) a aby se pokoušeli znovu o nelegální vstup do Unie.

Nový zákon o azylu představuje pokrok v plnění mezinárodních norem a evropských standardů, ale chybí mu ustanovení o nezávislé druhé instanci pro zamítnuté žádosti o azyl. Obě správní instance nyní spadají pod rozhodování Ministerstva vnitra. Česká republika poskytuje dobré příležitosti pro

začleňování uznaných uprchlíků, včetně vládou podporovaného programu bydlení.

Česká republika se musí též připravit na zavedení Dublinské úmluvy. Pokud jde o správní kapacitu, musí dojít ke zvýšení jak počtu, tak i školení pracovníků, aby se tak udržela přiměřená průměrná délka řízení.

V roce 1999 byl udělen statut uprchlíka 80 osobám ze 7.219 žadatelů. V první polovině roku 2000 byl udělen statut uprchlíka 58 osobám ze 2.591 žadatelů. Hlavní země odkud pocházejí jsou: Afganistan, Indie, Srí Lanka a Rusko, zvláště Čečensko. Azylová přijímací střediska pracují v dobrých podmínkách, ale jejich kapacita se musí zvýšit. Zbývá také vypracovat praktické postupy vůči žadatelům o azyl, vstupujícím do České republiky přes bezpečnou třetí zemi.

V oblasti policejní spolupráce a boje proti organizovanému zločinu musí být ještě přijat návrh zákona o ochraně svědků a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, stejně jako návrh zákona o policii, který vede k dosažení harmonizace s *acquis*, včetně úmluvy o Europolu. Pokud jde o provádění, musí se zlepšit účinnost policie a vztahy mezi policií a veřejností. Policejní struktury jsou příliš slabé na to, aby mohly účinně bojovat s nelegálním přistěhovalectvím, korupcí a organizovanou a hospodářskou kriminalitou. V této oblasti je nezbytné jak školení, tak i všeobecné řízení. Přestože výběrový proces je dosti přísný (každoročně neuspěje v testech přes 40% kandidátů), přijímání kvalifikovaného personálu je bržděno nízkými mzdami a špatnými pracovními podmínkami.

Skoro všechny policejní služebny mají přístup do národních policejních databází, které budou využívány pro národní schengenský informační systém, ale chybí zde moderní technické vybavení a vhodné prostory.

V oblasti boje proti podvodům a korupci bylo dosaženo jistého pokroku v otázkách korupce novelou trestního zákona v roce 1999, i když tento zákon dosud není sladěn s *acquis* co do kriminalizace korupce v soukromém sektoru. Musí být vyvinuto větší úsilí k vytvoření účinných prováděcích kapacit pro boj s korupcí. V této oblasti stále chybí kvalifikovaný personál a spolupráce mezi jednotlivými institucemi.

Pokud jde o podvody, české právo plně nepokrývá Úmluvu o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (1995). V roce 1997 rozšířila Česká republika obecná ustanovení proti podvodům tak, aby též pokrývala podvody v subvencích. Česká republika se musí připravit při přistoupení na plnou spolupráci s OLAF.

Česká republika je členem všech mezinárodních úmluv obsažených v *acquis* v oblasti drog, kromě Úmluvy o nezákonném obchodování po moři (1995). Kromě toho má Česká republika národní drogovou strategii na období 1998-2000, zahrnující snižování jak poptávky po drogách, tak i dodávky drog. Kriminalita spojená s drogami však zůstává v České republice vážným problémem: podle zprávy Europolu ze srpna 1999 je Česká republika stále tranzitní zemí pro heroin, konopí a stále více kokainu. Množství uživatelů drog se během minulých pěti let neustále zvyšovalo.

Trvá požadavek na další úsilí ke zlepšení sběru a přístupnosti informací o skutečnostech spojených s drogami a k vypracování strategie jejich omezování s jasnými prioritami a prováděcími ukazateli. Musí být dokončeno vytváření Národního centra drogových informací v souladu s požadavky EMCDDA (Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost).

Pokud jde o praní špinavých peněz musí být stávající legislativa podstatně lépe vynucována.

Existující kontrola a potlačování daňových podvodů, úpadků, praní špinavých peněz, korupce a obecné hospodářské kriminality je do značné míry neúčinná.

Finanční analytický útvar (FAU) v rámci Ministerstva financí hraje ústřední roli. Banky musí FAU oznamovat každou podezřelou operaci a ta pak spolupracuje s policií a poskytuje jí informace.

Během období od roku 1996 do roku 1999 bylo podáno 97 trestních oznámení a 52 jich bylo vyšetřováno. V roce 1999 bylo odsouzeno 5 osob za praní špinavých peněz a v první polovině roku 2000 byly odsouzeny 4 osoby. To ukazuje na to, že se musí zvýšit úsilí policie i soudů v případech praní špinavých peněz. Existuje mnoho vládních institucí působících proti praní špinavých peněz a spolupráce mezi nimi je nedostatečná.

Česká republika je v oblasti celní spolupráce již značně v souladu s *acquis*, ale zbývá ještě několik nedořešených otázek. V této oblasti neexistují žádné oficiální komplexní programy. Korupce stále

zůstává problémem a celní správa to zamýšlí řešit pomocí přijetí oficiálního etického kodexu. Není dostatečně rozvinutá analýza rizika. Musí se dále zlepšit spolupráce celní správy a cizinecké a pohraniční policie. Dosud neexistuje žádná společná integrovaná databáze používaná cizineckou a pohraniční policií a celními orgány. Celní orgány potřebují další proškolení v boji proti nelegální imigraci, aby mohly pomáhat cizinecké a pohraniční policii při práci na jeho odhalování.

V oblasti soudní spolupráce ratifikovala Česká republika téměř všechny mezinárodní úmluvy zahrnuté do *acquis*. V civilně právní oblasti zbývá ještě ratifikovat Úmluvu o mezinárodním přístupu k soudům (podepsána v dubnu 2000). V trestních záležitostech Česká republika dosud nepřistoupila k Evropské úmluvě o mezinárodní platnosti trestních rozsudků. Definice zločinecké organizace bude muset být revidována tak, aby se dostala do souladu se Společnou akcí EU z prosince 1998, která určila jako trestný čin účast v zločinecké organizaci. Stále se očekávají nové právní předpisy pokud jde o ochranu svědků, boj proti obchodu s lidmi a pohlavní zneužívání dětí, a trestní odpovědnost právnických osob. Je stále potřeba zdokonalovat soudní spolupráci. Ta trpí nedostatkem pracovních sil i byrokratickými překážkami.

Všechny části *acquis* o spravedlnosti a vnitřních záležitostech, obsahující právní prostředky týkající se lidských práv již Česká republika ratifikovala, kromě Úmluvy Rady Evropy o ochraně jednotlivců s ohledem na automatizované zpracovávání osobních údajů (1981).

Kapitola 25: Celní unie

Od poslední pravidelné zprávy došlo k dalšímu pokroku v transpozici legislativy a došlo k několika iniciativám k posílení administrativní a operativní kapacity.

Žádný zvláštní vývoj nelze zmínit ve vztahu k Celnímu kodexu ES a jeho prováděcím předpisům. Pokud jde o harmonizaci s celní částí *acquis* mimo Celní kodex, bylo dosaženo dalšího pokroku v dokončování harmonizace legislativy na poli padělků a pirátského zboží. Vstoupil v platnost zákon o „opatřeních vztahujících se k dovozu, vývozu a reexportu zboží porušujícího některá práva plynoucí z duševního vlastnictví“. Současně vstoupila v platnost i prováděcí vyhláška k tomuto zákonu „Stanovení paušální částky sazby pro přijetí opatření celním úřadem“.

Ve vztahu k celoevropskému systému původu zboží souhlasila Česká republika s dodatky k systému, které vstoupí v platnost v lednu 2001.

Na úseku administrativní a operativní kapacity k provádění *acquis* přijala Česká republika řadu iniciativ. V dubnu 2000 vstoupila v platnost, formou výměny dopisů mezi Evropským společenstvím a Českou republikou, dohoda o rozšíření společné telekomunikační sítě / společného systémového rozhraní (CCN/CSI) v rámci Úmluvy o společných tranzitních postupech. Česká republika je první kandidátskou zemí, která přistoupila k takové dohodě s ES a která se účastní na novém počítačovém tranzitním systému (NCTS). Probíhají také práce na technických a organizačních aspektech přijetí TARIC a na jeho provádění Českou celní správou.

Rozvíjí se vybavování celní správy výpočetní technikou a probíhá analýza vzájemného propojení požadavků. Počítačový systém zpracování celní deklarace včetně zařízení EDI pro elektronické celní odbavení a počítačový systém pro sběr a účtování tržeb jsou již v provozu. V červnu 2000 byl zprovozněn počítačový systém pro správu kvót. Pilotní projekt pro účely realizace informačního systému, který bude schopen komunikovat se systémy ES je ve fázi vývoje a testování.

V roce 1999 byl ustaven Poradní výbor jako fórum pro konzultace s vývozními a dovozními společnostmi. Byly vytvořeny specializované útvary („Inspektoráty celní a finanční strážce“), aby posílily boj proti obchodním podvodům jakož i ochranu finančních zájmů (toto je rovněž zmíněno v kapitole 24 v části o celní spolupráci).

Ministerstvo financí přijalo rozhodnutí nařizující legislativní změny, které musí být provedeny v organizačních a institucionálních aspektech správy nepřímých daní: ředitelství cel bude odpovědno za nepřímé daně jakmile k těmto změnám dojde. Touto otázkou se bude zabývat *twinningový* projekt, který byl zahájen na podzim 1999.

Celkové hodnocení

Mezi celními předpisy České republiky a komunitárním *acquis* bylo dosaženo vysoké míry

kompatibility. Pro dokončení plné harmonizace s legislativou ES je nutno novelizovat český celní zákoník o sadu dodatků.

V oblasti administrativní a operativní kapacity k provádění acquis dosáhla Česká republika dobrého pokroku. V budoucnu bude muset implementovat Komplexní akční program s cílem podpořit celní etiku, vyvinout a realizovat účinný školicí systém a zabezpečit hladký přechod odpovědnosti za nepřímé daně na celní správu. Kromě toho musí Česká republika pokračovat v instalaci a provozování odpovídajících celních IT aplikací, nezbytných pro hladké provádění acquis. S ohledem na pohraniční kontrolu a uplatňování předpisů musí být zvláštní pozornost věnována realizaci opatření k omezení čekacích dob na hranicích.

Kapitola 26: Vnější vztahy

Od minulé Pravidelné zprávy Česká republika pokračovala v harmonizaci s acquis pokud jde o společnou obchodní politiku a v koordinaci stanovisek a politik v rámci Světové obchodní organizace. Pokud jde o společnou obchodní politiku bude Česká republika při vstupu povinna harmonizovat své celní sazby s celními sazbami ES. Průměrná výše celních sazeb uplatňovaných v současné době Českou republikou činí 6,4% pro všechny výrobky, 14,0% pro zemědělské výrobky, 0,1% pro produkty rybolovu a 4,6% pro průmyslové výrobky. Pro srovnání lze uvést, že celní sazby ES v současné době činí 5,3% pro všechny výrobky, 9,4% pro zemědělské výrobky, 12,4% pro produkty rybolovu a 4,2 pro průmyslové výrobky. Lze tedy konstatovat, že od roku 1999 došlo v harmonizaci českých celních sazeb s celními sazbami ES k jistému pokroku.

V této souvislosti byl podniknut krok, který posunul celý proces kupředu, když Český parlament přijal "Zákon o některých opatřeních týkajících se vývozu nebo dovozu zboží a o licenčním řízení". Přijetím tohoto zákona, který vychází z dohod uzavřených v uruguayském kole multilaterálních jednání, dala Česká republika najevo, že plní své závazky vůči WTO.

Parlament také přijal "Zákon o ochraně proti subvencovaným dovozům", který bude uplatňován až do doby přistoupení České republiky k EU. Tento zákon vychází z článku VI GATT, dohod uzavřených v uruguayském kole multilaterálních jednání, konkrétně z Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních a z Dohody o zemědělství a z příslušných článků Evropské dohody a legislativy ES. Pokud jde o bilaterální dohody se třetími zeměmi, Česká republika sleduje současný vývoj v Chorvatské republice s cílem znovu zahájit při vhodné příležitosti vyjednávání o dohodě o volném obchodu. Mezi Českou republikou a Marokem se konaly předběžné rozhovory o možnosti uzavření dohody o volném obchodu. V únoru v roce 2000 vstoupila v platnost nepreferenční dohoda o obchodu uzavřená s Ekvádorem.

V rámci CEFTA podepsaly členské země, včetně České republiky, Dodatečný protokol č. 8 o aktualizované verzi k pan-evropské kumulaci původu zboží (viz kapitola 25 - Celní unie).

Pokud jde o oblasti rozvojové politiky a humanitární pomoci, spolupráce a asistence, je Česká republika aktivním členem OECD a přejímá její postupy týkající se rozvoje podle zásad stanovených Výborem pro rozvojovou pomoc.

Celkové hodnocení

V oblastech, kde je zapotřebí provést harmonizaci s acquis Společenství týkající se obchodní politiky, bylo dosaženo dobrého pokroku, například v oblasti pravidel týkajících se původu a zboží dvojího užití.

Jistého pokroku bylo dosaženo v oblasti exportních úvěrů. Český systém je v souladu s konsensem panujícím v OECD, avšak je zapotřebí zajistit další harmonizaci s acquis v souvislosti s poskytováním střednědobých a dlouhodobých exportních úvěrů.

EU a Česká republika vytvořily rámec pro spolupráci týkající se záležitostí souvisejících s WTO jak na úrovni ministerstev, tak na úrovni jednotlivých odborů. Česká republika podporovala politiky a stanoviska EU v rámci WTO. Pokud jde o nové kolo, Česká republika se shoduje s EU v tom, že je zapotřebí zahájit komplexní kolo jednání o obchodu co nejdříve a sdílí názor, že výsledky práce dosažené v rámci začleněné agendy by byly méně výrazné, pokud by takovéto kolo nebylo zahájeno. Česká republika přistoupila k Dohodě o informační technologii (ITA). Je zapotřebí, aby Česká

republika dále přistoupila k vícestranné Dohodě o obchodu s civilními letadly a k Dohodě o státních zakázkách (je však zapotřebí provést další harmonizaci s legislativou Společenství). Také je zapotřebí zajistit další koordinaci s cílem sjednotit úpravu v českém seznamu závazků v GATS se závazky ES a výjimkami MFN. Pokud jde o Dohodu o obchodu s textilem a oděvy v rámci WTO, je zapotřebí, aby Česká republika využila třetí fáze integrace podle ATC k harmonizaci svých integračních programů s integračními programy ES a zároveň se vyhnula zejména integraci produktů, které ještě nebyly integrovány ze strany ES.

Dodatkem k nedávno uzavřeným dohodám o volném obchodu se Slovenskem, Estonskem, Lotyšskem, Litvou, Tureckem, zeměmi EFTA (Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko) a Izraelem, je ČR také členem CEFTA. V této oblasti je zapotřebí dosáhnout dalšího pokroku v souvislosti s harmonizací s mezinárodními obchodními závazky ES; Česká republika by měla nadále unii informovat v plném rozsahu o existujících obchodních dohodách nebo o jednáních vedených s cílem uzavřít jakékoli nové obchodní dohody se třetí zemí.

Přizpůsobení České republiky ke společné obchodní politice a její budoucí účast na této politice spadá do kompetence Ministerstva průmyslu a obchodu. Administrativní infrastrukturou, kterou je zapotřebí zajistit pokud jde o celní služby, se zabývá kapitola 25. Rozvojová a humanitární pomoc spadají do kompetence ministerstva zahraničních věcí. V této fázi není zapotřebí v souvislosti se správnou kapacitou zdůrazňovat žádné konkrétní otázky nad rámec analýzy uvedené v části 1.1 této zprávy.

Kapitola 27: Společná zahraniční a bezpečnostní politika

Od vypracování předchozí Pravidelné zprávy pokračovala Česká republika v harmonizaci své zahraniční politiky se zahraniční politikou Evropské unie a konstruktivně se účastnila na rámci Společné zahraniční a bezpečnostní politiky, zejména v souvislosti s kosovskou krizí.

Pravidelný politický dialog ustavený Asociační dohodou s Českou republikou pokračuje hladce a Česká republika nadále orientuje svoji zahraniční a bezpečnostní politiku směrem k Unii. Je nadále aktivní v rámci Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), včetně schůzek na úrovni politických ředitelů, evropských korespondentů a pracovních skupin.

Česká republika projevila velký zájem o rozvoj Evropské bezpečnostní a obranné politiky (ESDP) jako součásti SZBP a aktivně se účastnila výměn názorů s EU, které se v této souvislosti uskutečnily ve formátu EU+15 (tj. evropské členové NATO, kteří nejsou členy EU, a uchazeči o přistoupení k EU) a ve formátu EU+6 (tj. evropské členové NATO, kteří nejsou členy EU).

Pokud jde o připojování se k projevům a prohlášením EU, Česká republika pravidelně sladila své pozice se stanovisky Unie a když k tomu byla vyzvána, připojovala se ke společným akcím a postojům Unie. V průběhu roku 1999 se Česká republika připojila, společně s dalšími zeměmi střední a východní Evropy, ke společné akci EU týkající se příspěvku EU v boji proti hromadění a destabilizujícímu šíření lehkých a ručních střelných zbraní. Také se připojila k 11 společným postojům EU, včetně 3 ke Svazové republice Jugoslávií. Poněkud výjimečným případem bylo prohlášení EU o UNIDO, ke kterému se Česká republika nepřipojila, neboť na rozdíl od EU kritizovala práci UNIDO na základě zkušeností, jež získala při spolupráci s UNIDO.

Od vypracování Pravidelné zprávy za rok 1999 bylo dosaženo pokroku v přijímání potřebného legislativního rámce pro efektivní účast v SZBP. Nový zákon o provádění mezinárodních sankcí k udržování mezinárodního míru a bezpečnosti vstoupil v platnost v červnu v roce 2000, což České republice umožnilo rychle se připojovat k rozhodnutím Unie o uvalení mezinárodních sankcí. Tento zákon zavádí nový postup, podle něž se může česká vláda připojit k sankcím uvaleným Radou bezpečnosti Organizace spojených národů nebo Radou Evropské unie po projednání v příslušném výboru sněmovny parlamentu. Tento zákon také umožňuje postihy za porušování sankcí.

Česká republika zlepšila svoji spolupráci se Slovenskem. V květnu roku 2000 česká vláda vyřešila se Slovenskem otázku rozdělení majetku bývalé československé federace (touto otázkou se zabývá část B.1 této zprávy). Česká republika aktivně podporovala pokračování spolupráce „Visegrádské“ čtyřky zejména uspořádáním schůzky „Visegrádských“ premiérů v Praze v listopadu 1999.

Za účelem posílení spjatosti české zahraniční politiky s CFSP Evropské unie byla provedena reorganizace Ministerstva zahraničních věcí. Politický ředitel je nyní přímo odpovědný státnímu tajemníkovi pro zahraniční záležitosti a prvnímu náměstkovi ministra (*Poznámka editora překladu: Správný název funkce zní „státní tajemník pro evropské záležitosti a první náměstek ministra zahraničních věcí.“). Dále hlavní odpovědnost za otázky Společné zahraniční a bezpečnostní politiky nese v rámci Ministerstva zahraničních věcí odbor pro politické vztahy s Evropskou unií, počet jehož zaměstnanců byl zvýšen. V rámci tohoto odboru byl také vytvořen útvar přidruženého evropského korespondenta, který je odpovědný za zajišťování komunikace v rámci systému Sítě přidružených korespondentů (*Poznámka editora překladu: Jedná se o Associated Countries Network, tedy „sít přidružených zemí“, nikoli korespondentů) a participace České republiky v politickém dialogu EU s kandidátskými zeměmi, jehož se Česká republika v roce 1999 aktivně účastnila.

Celkové hodnocení

Celkový pokrok dosažený od roku 1997 v harmonizaci s *acquis* týkající se CFSP je plně uspokojivý. Při dalším vývoji *acquis* v oblasti zahraniční politiky a bezpečnosti by měla Česká republika nadále udržovat orientaci své zahraniční politiky v souladu se zahraniční politikou Unie.

Česká republika je aktivním účastníkem Západoevropské unie v pozici pozorovatele. (*Poznámka editora překladu: Česká republika je přidruženým členem ZEU, nikoli jejím pozorovatelem).

Následně po kosovské krizi Česká republika vyjádřila zájem o Pakt stability, který aktivně podporovala. Zúčastnila se operací SFOR pro udržení míru v Bosně a Hercegovině jednotkou o počtu 558 osob a v KFOR v Kosovu jednotkou o počtu 126 osob.

Vztahy České republiky s jejími sousedy se celkově zlepšily, neboť Česká republika uplatňovala aktivnější přístup v podpoře zlepšené bilaterální spolupráce a regionální integrace. Ve vztazích s Rakouskem však nastaly problémy týkající se zejména jaderné bezpečnosti.

Česká republika dodržovala Kodex chování pro vývoz zbraní, avšak existuje obava, že je zapotřebí vyvinout větší úsilí s cílem zajistit naplňování jeho kritérií.

Pokud jde o správní kapacitu pro provádění ustanovení týkajících se SZBP má Česká republika personálně dobře obsazené a dobře fungující Ministerstvo zahraničních věcí. Disponuje kapacitou pro efektivní účast v Síti přidružených korespondentů jak z hlediska personálního obsazení, tak i z hlediska vhodných informačních systémů.

Kapitola 28: Finanční kontrola

V této oblasti bylo dosaženo jistého pokroku.

Přístupové partnerství obsahuje v tomto ohledu krátkodobou prioritu, zejména v souvislosti s legislativním a organizačním uspořádáním.

Pokud jde o vnitřní finanční kontrolu ve veřejném sektoru, zákon o finanční kontrole ve veřejné správě je v současné době projednáván parlamentem. V březnu 2000 bylo zřízeno nové oddělení metodické a svodné v rámci odboru kontroly Ministerstva financí.

Vnější finanční kontrola spadá do kompetence Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ), který je plně nezávislou institucí. Posílení finanční nezávislosti NKÚ by mělo být jedním z výsledků nového zákona o rozpočtových pravidlech, který byl přijat v červnu 2000. Přestože úmysl posílit příslušnou administrativní kapacitu byl českými orgány zdůrazněn, nebyl předložen žádný jasný harmonogram budoucího posílení administrativních kapacit v této oblasti.

V souvislosti s kontrolními opatřeními týkajícími vlastních zdrojů bylo zřízeno v rámci Ministerstva financí zvláštní oddělení. Úkolem tohoto oddělení je zajistit vhodné řízení a kontrolu vlastních zdrojů s přihlédnutím ke kontrolním modulům vypracovaným členskými státy v koordinaci s Evropskou komisí v rámci Společné iniciativy o kontrole. Novela zákona o okresních finančních úřadech přijatá v rámci boje proti daňovým únikům vstoupila v platnost v lednu 2000. Pokud jde o administrativní kapacitu, kontrola DPH byla posílena poskytnutím dodatečného účelového počítačového vybavení. V souvislosti se strukturálními výdaji nelze hovořit o žádném dalším vývoji.

Pokud jde o ochranu finančních zájmů ES, dosud neexistuje kompatibilita s „Úmluvou o ochraně finančních zájmů Evropských společenství“. Česká republika by měla posílit svoji spolupráci s orgány

ES, do jejichž kompetence spadá ochrana finančních zájmů ES, zejména spolupráci s OLAF.

Celkové hodnocení

Česká republika dosáhla jistého pokroku.

Příslušná primární legislativa je v současné době projednávána parlamentem a je zapotřebí zajistit sekundární legislativu týkající se provádění vnitřní finanční kontroly. Také je zapotřebí vyvinout další významné úsilí v souvislosti s posilováním administrativní kapacity, zejména školení pro získání příslušných dovedností v oblasti kontroly, dostatečného personálního obsazení a dostatečných zdrojů, tak, aby správní orgány byly schopny vykonávat finanční kontrolní funkce podle standardů ES na všech úrovních. Je nezbytně nutné, aby české kontrolní úřady začaly vypracovávat manuály pro finanční řízení a kontrolu na všech ministerstvech a dalších státních nákladových střediscích na všech úrovních vlády a auditorské manuály pro službu (služby) interního auditu. Prioritou by mělo být dokončení systémů a postupů pro kontrolování fondů ES prostřednictvím Národního fondu a pro sledování a ověřování toho, jak jsou používány fondy ES a státní fondy, prostřednictvím příslušných prováděcích agentur.

Pokud jde o vnější finanční kontrolu, měla by být posílena nezávislost NKÚ přijetím konkrétních pravidel týkajících se jmenování, odměňování a propouštění zaměstnanců. Také by měl být přijat strategický plán rozvoje NKÚ a ten by měl potvrdit soulad s mezinárodně uznávanými standardy pro audit.

Kapitola 29 : Finanční a rozpočtová ustanovení

V této oblasti byly v souvislosti s harmonizací legislativy učiněny významné kroky vpřed, zatímco v oblasti provádění a administrativní kapacity bylo dosaženo skromnějšího pokroku.

Pokud jde o státní rozpočet a opatření spolufinancovaná ES od roku 2000, obsahuje státní rozpočet seznam výdajů, které mají být vynaloženy v souvislosti s přípravami na členství v EU. Nový zákon o rozpočtových pravidlech, přijatý v červnu 2000, vytvoří legislativní rámec pro řízení rozpočtových vztahů s ES. Očekává se, že tento zákon zajistí změny potřebné pro řádné vybírání a kontrolování vlastních zdrojů a pro účinné nakládání s finančními toky do a z rozpočtu ES. V důsledku přijetí tohoto nového zákona bude rozpočtová legislativa v souladu se standardy členských států EU. Tento nový zákon by také měl zajistit lepší vyváženost mezi parlamentem a vládou ve vztahu k rozpočtu. V rámci Ministerstva financí bylo zřízeno zvláštní oddělení pro celkovou koordinaci rozpočtových vztahů s ES s cílem zajistit koordinaci rozpočtových vztahů s ES; tento útvar má 5 zaměstnanců. Pokud jde o proces sestavování rozpočtu v obecných rysech, došlo ke zlepšení v metodice sestavování rozpočtu a v analytických postupech, zejména co se týče nové metodiky klasifikace rozpočtových výdajů a vyhodnocení účinnosti a efektivnosti státních programů. Mělo by být zajištěno, aby tato zlepšení získala trvalý charakter a byla dále rozvíjena.

Pokud jde o vlastní zdroje a administrativní infrastrukturu, v srpnu 2000 byl přijat zákon o státním zemědělském intervenčním fondu, který vládě umožňuje přijímat pravidla pro vybírání zemědělských poplatků.

V rámci Ministerstva financí bylo zřízeno tzv. oddělení vlastních zdrojů, které má za úkol koordinovat, připravovat a uplatňovat postupy potřebné pro řádný výpočet vlastních zdrojů. Do kompetence tohoto útvaru spadají také výpočty DPH a doladování stávajícího institucionálního rámce. Český statistický úřad shromažďuje údaje a provádí výpočty HNP. Byl zaveden nový systém vládních účtů (ESA 95), který zahrnuje finanční účty.

Celkové hodnocení

Přestože bylo dosaženo pokroku, je zapotřebí vyvinout v této oblasti další úsilí.

Pokud jde o rozpočtové otázky, je zapotřebí, aby byl současný systém státní pokladny přebudován a posílen pomocí systému založeného na jednotném účtu. Měla by být implementována nová rozpočtová legislativa a měla by být zajištěna transparentnost rozpočtu a plná funkčnost střednědobého výdajového rámce. Bezprostřední prioritou České republiky by mělo být dokončení prací na vytváření a uplatňování provozních postupů pro Národní fond tak, aby byl zajištěn pevný základ pro řízení předvstupních fondů ES.

Co se týče celkového finančního řízení předvstupních fondů ES Národním fondem, implementace těchto postupů byla nekvalitní. Národní fond velmi pomalu podával žádosti o finanční prostředky a velmi pomalu rozděloval obdržené finanční prostředky; v podaných žádostech se vyskytovaly nedostatky, které v některých případech způsobily neobdržení finančních prostředků. Centrální finanční a kontraktační jednotka by měla aktivněji usilovat o zlepšení implementace.

Pokud jde o administrativní kapacitu, Ministerstvo financí odpovídá za koordinaci veškeré zahraniční pomoci přijímané Českou republikou. Problémy, které se obecně týkají české státní správy, nabývají v této instituci výraznější podoby v důsledku charakteru jejích činností a jejich významu. Navzdory zlepšením, k nimž na ministerstvu v poslední době došlo, jsou takové důležité oblasti jako je například vybírání daní, postiženy závažným nedostatkem lidských zdrojů. Dalším problémem, s nímž se ministerstvo potýká, je nedostatek vhodných informací a analýz od ministerstev, zejména co se týče programů kapitálových investic.

Zejména je zapotřebí harmonizovat systém DPH a zlepšit národní účty a statistiku. Pokud jde o účty a statistiku, nový zákon o rozpočtových pravidlech sjednotí, doplní a vylepší stávající ustanovení a postupy. Je však nezbytně nutné, aby Česká republika zvýšila svoji schopnost mobilizovat lidské a administrativní zdroje potřebné pro realizaci operací a instrukcí Evropské komise týkající se plateb do rozpočtu ES (vlastní zdroje).

3.2. Překlady *acquis* do národního jazyka

Žadatelské země mají přeložit různé právní texty tvořící *acquis* do svých národních jazyků do doby svého přistoupení. *Acquis*, sestávající z primární a sekundární závazné legislativy, představuje v současné době značný objem předpisů, jejichž rozsah je přibližně odhadován na 60.000 až 70.000 stránek Úředního věstníku. V rámci programu Phare je poskytována podpora s cílem pomoci kandidátským zemím s tímto úkolem. S pomocí TAIEX byl v každé z deseti kandidátských zemí střední Evropy zřízen centralizovaný Překladačský koordinační útvar.

Celkovou odpovědnost za překlad *acquis* nese Úřad vlády, konkrétně jeho Odbor pro kompatibilitu s právem ES (CODEC). Koordinační a revizní centrum bylo založeno v září v roce 1998 v rámci CODEC a bylo pověřeno organizací všech překladačských prací. Toto středisko v úzké spolupráci s jednotlivými ministerstvy reviduje všechny přeložené dokumenty z právního a lingvistického hlediska a vede centrální databázi, k níž mají přístup všechna ministerstva. Revidované překlady by měly splňovat všechna kritéria tak, aby byly připraveny pro ověření institucemi ES do doby přistoupení. K červnu 2000 byly přeloženy všechny dokumenty primární legislativy a přibližně 28.000 stran sekundární legislativy, z nichž 10.000 stran bylo plně revidováno. Odhaduje se, že do konce roku bude přeloženo přibližně dalších 8.000 stran. Se souhlasem Úřadu pro oficiální publikace v Lucemburku bylo přibližně 200 revidovaných dokumentů umístěno na Internet jako pracovní dokumenty, což napomohlo jejich implementaci a obecnému pochopení ze strany veřejnosti. Pro urychlení procesu překládání a provádění dokumentů ES uzavřely česká a slovenská vláda dohodu o spolupráci v oblasti překladů, která zahrnuje informativní výměnu přeložených dokumentů ES.

V této oblasti je zapotřebí vynaložit další úsilí.

3.3. Obecné hodnocení

Od vypracování předchozí Pravidelné zprávy došlo k významnému urychlení harmonizace legislativy s *acquis* ES, avšak je zapotřebí vynaložit další úsilí v celé řadě klíčových oblastí. Také bylo dosaženo jistého pokroku v posílení správní kapacity navzdory tomu, že prodlevy v reformě státní správy a soudnictví tyto snahy brzdí.

Bylo dosaženo dobrého pokroku v harmonizaci legislativy v klíčových oblastech *acquis* vnitřního trhu. Co se týče volného pohybu zboží, byla přijata legislativa, která upravuje široké spektrum sektorů od hraček po farmaceutické výrobky. Pokud jde o volný pohyb kapitálu, byl posílen zákon proti praní špinavých peněz, avšak stále je zapotřebí vypracovat jasný harmonogram pro zrušení stávajících anonymních bankovních účtů. V oblasti volného pohybu služeb je zapotřebí dále posílit

dohled nad kapitálovým trhem. V oblastech duševního vlastnictví bylo dosaženo významného pokroku v harmonizaci s *acquis*, avšak efektivnost regulačních orgánů je třeba ještě zlepšit. Co se týče hospodářské soutěže, stále existují mezery v oblasti protimonopolních ustanovení, avšak došlo k další harmonizaci legislativy týkající se státní pomoci.

Pokud jde o oblast inovací, bylo dosaženo velkého pokroku v transpozici *acquis* v souvislosti s liberalizací telekomunikačního trhu posílením regulačního orgánu a zrušením výhradních práv současného operátora. V oblasti audiovizuální politiky je zapotřebí vynaložit další úsilí na harmonizaci s *acquis* a je zapotřebí zejména posílit orgán vykonávající dohled.

Také bylo dosaženo pokroku v odvětvových politikách. Pokud jde o průmysl, vláda podpořila restrukturalizaci podniků a urychlila privatizaci, zejména prostřednictvím činnosti Revitalizační agentury, s výjimkou ocelářského odvětví. V oblasti dopravy bylo dosaženo pokroku v harmonizaci ve všech odvětvích; ve vysokorychlostních železničních systémech, v silniční dopravě, v letecké dopravě, vnitrozemských vodních cest a v námořní dopravě.

V oblasti ekonomické a sociální soudržnosti byl zaznamenán dobrý pokrok. V oblasti sociální politiky a zaměstnanosti je politika zaměstnanosti v souladu se zásadami a politikou ES a sociální dialog byl posílen. V oblasti regionální politiky je územní uspořádání v souladu s klasifikací ES, nový zákon upravuje regionální rozvoj a byl vyjasněn institucionální rámec.

V oblasti zemědělství bylo dosaženo pokroku v tom, že byla připravena opatření potřebná pro provádění Společné zemědělské politiky, zejména novou legislativou o zřízení Státního zemědělského intervenčního fondu. V oblasti veterinární a fyto-sanitární legislativy bylo dosaženo pokroku v její harmonizaci.

Co se týče životního prostředí, je zapotřebí vynaložit další úsilí na transpozici *acquis* v oblasti znečištění ovzduší, nakládání s odpady a kvality vody a v oblasti hodnocení dopadu na životní prostředí. Dále je zapotřebí zavést propracovanější strategie pro střednědobé financování.

V oblasti justice a vnitřních záležitostí je efektivita kontroly státní hranice policií nadále nedostatečná s tím, že je nadále zapotřebí zlepšit koordinaci mezi běžnou národní a pohraniční policií a rovněž s celními úřady. V boji proti korupci a organizovanému zločinu nebylo dosaženo žádného podstatného pokroku.

Pokud jde o správní kapacitu, lze konstatovat, že orgány odpovídající za standardy a certifikaci zboží celkově fungují dobře. Nicméně v oblasti služeb by měla být Komise pro cenné papíry dále posílena.

Co se týče hospodářské soutěže, je třeba posílit úřad pro monitorování státní pomoci, zatímco Úřad pro ochranu hospodářské soutěže funguje dobře. Pokud jde o zemědělství, bylo dosaženo pokroku v souvislosti se zavedením správní struktury pro organizace společného trhu, a to zejména přijetím zákona o státním zemědělském intervenčním fondu. V oblasti regionální politiky došlo k posunu kupředu v přípravě pro strukturální fondy, a to zavedením územních celků v souladu s klasifikací *acquis*. V oblasti životního prostředí bylo schváleno navýšení počtu pracovníků na Ministerstvu životního prostředí a v České inspekci životního prostředí, avšak je zapotřebí zlepšit vzdělávání a zvýšit finanční zdroje. Pokud jde o justici a vnitřní záležitosti, na záležitosti týkající se víz nyní dohlíží nově zřízený odbor pro imigraci a kontrolu hranic a byl proveden první krok směřující k reformě organizačních struktur za účelem zlepšení kontrol na státních hranicích. Nicméně celkově bylo v této oblasti, která trpí nedostatečným personálním obsazením, špatnou vybaveností a organizačními nedostatky, dosaženo nedostatečného pokroku.

Česká republika se zabývala většinou priorit obsažených v Přístupovém partnerství, avšak dosud vynaložené úsilí by mělo být nadále rozvíjeno s cílem lépe splnit stanovené cíle. Obzvláště uspokojivého pokroku bylo dosaženo v oblasti volného pohybu zboží, zaměstnanosti a sociálních věcí a telekomunikací. Nicméně v některých oblastech nebyly krátkodobé priority dostatečně řešeny. Jedná se o právo obchodních společností, konkrétně v souvislosti s menšinovými akcionáři, a o oblast volného pohybu služeb, kde dohled nad kapitálovým trhem nebyl dostatečně posílen. Co se týče audiovizuálního odvětví, harmonizace byla provedena v malé míře. Pokrok v oblasti životního prostředí a justice a vnitřních záležitostí byl omezený.

Česká republika se již začala zabývat řadou střednědobých priorit obsažených v Přístupovém

partnerství.

C. Závěr

Česká republika nadále splňuje kodaňská politická kritéria. Významné posuny z poslední doby zahrnují zejména efektivnější spolupráci mezi vládou a parlamentem.

Bylo dosaženo pokroku ve vytváření právního rámce pro regionální vládu. Nicméně reforma státní správy nijak významně nepokročila a proto nebyla krátkodobá priorita obsažená v Přístupovém partnerství pro tuto oblast splněna. Reforma soudnictví je rovněž krátkodobou prioritou Přístupového partnerství. Přestože bylo dosaženo pokroku, je politováníhodné, že určité klíčové části reformy nebyly dosud přijaty. Reforma státní správy a reforma soudnictví je nezbytná pro efektivní vynucování *acquis* i pro lepší řízení. Je tedy zapotřebí vynaložit úsilí v těchto oblastech, a to v souladu se střednědobými prioritami Přístupového partnerství.

Dále byl zatím nedostatečný boj proti korupci a hospodářské kriminalitě. Hmatatelné výsledky v této oblasti budou odpovědí na znepokojení veřejnosti a pomohou zajistit transparentní podnikatelské prostředí.

Česká republika nadále respektuje lidská práva a svobody a vytvořila v této oblasti svůj interní institucionální rámec. Nicméně zůstávají oblasti, které vyvolávají znepokojení, zejména přeplněnost vězeňského systému a přetrvávající obchod se ženami a dětmi.

Od minulého roku bylo vynaložené zvýšené, a v některých oblastech významné, úsilí v souvislosti se situací romské komunity, zejména pokud jde o systém vzdělávání. Nicméně trvalé zlepšení v situaci Romů vyžaduje soustavné a dlouhodobé úsilí. Je zapotřebí, jak je uvedeno ve střednědobých prioritách v Přístupovém partnerství.

Českou republiku lze považovat za fungující tržní ekonomiku a měla by být schopna vypořádat se s konkurenčním tlakem a tržními silami v rámci unie v blízké budoucnosti za předpokladu, že bude pokračovat v realizaci strukturálních reforem a dokončí je.

Zvýšila se makroekonomická stabilita. Došlo k obnovení růstu a zároveň byly udrženy příznivé výsledky v oblasti inflace a vnější rovnováhy. Jsou podnikány kroky pro zvýšení transparentnosti veřejných účtů. Bylo dosaženo pokroku v další restrukturalizaci a privatizaci bank.

Posílení soutěže a dohledu ve finančním sektoru je však nezbytné pro posílení makroekonomických politik a pro podporu ekonomické aktivity. Udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu není dosud zajištěna. Snahy privatizovat a restrukturalizovat státní podniky musí pokračovat a musí být zlepšeno podnikové řízení.

Je zapotřebí, aby se úřady soustředily na vytvoření prostředí, které bude podporovat podnikatelskou aktivitu -zejména v oblasti malých a středních podniků. Je nezbytné zajistit další zlepšení právního rámce, implementaci předpisů o obezřetném podnikání pro finanční sektor a pokračující rozvoj tohoto sektoru. Restrukturalizace a privatizace státních podniků a restrukturalizace ostatních podniků musí probíhat zároveň posilováním podnikového řízení.

Od předchozí Pravidelné zprávy došlo k významnému urychlení harmonizace legislativy s *acquis* ES, ačkoliv je zapotřebí vynaložit další úsilí v řadě klíčových oblastí. Také bylo dosaženo jistého pokroku v posilování správní kapacity navzdory tomu, že prodlevy v reformě státní správy a soudnictví tyto snahy brzdí.

Bylo dosaženo dobrého pokroku v harmonizaci legislativy v klíčových oblastech *acquis* vnitřního trhu. Co se týče volného pohybu zboží, byla přijata legislativa, která upravuje široké spektrum sektorů od hraček po farmaceutické výrobky. Pokud jde o volný pohyb kapitálu, byl posílen zákon proti praní špinavých peněz, avšak stále je zapotřebí vypracovat jasný harmonogram pro zrušení stávajících anonymních bankovních účtů. V oblasti volného pohybu služeb je zapotřebí dále posílit dohled nad kapitálovým trhem. V oblastech duševního vlastnictví bylo dosaženo významného pokroku v harmonizaci s *acquis*, avšak je třeba ještě zlepšit efektivnost regulačních orgánů. Co se týče legislativy pro hospodářskou soutěž, stále existují mezery v oblasti antitrustových ustanovení, avšak došlo k další harmonizaci legislativy týkající se státní pomoci.

Pokud jde o oblast inovací, bylo dosaženo velkého pokroku v transpozici *acquis* v souvislosti s liberalizací telekomunikačního trhu posílením regulačního orgánu a zrušením výhradních práv

současného operátora. V oblasti audiovizuální politiky je zapotřebí vynaložit další úsilí na harmonizaci s *acquis* a je zapotřebí zejména posílit orgán vykonávající dohled.

Také bylo dosaženo pokroku v odvětvových politikách. Pokud jde o průmysl, vláda podpořila restrukturalizaci podniků a urychlila privatizaci, zejména prostřednictvím činnosti Revitalizační agentury, s výjimkou ocelářského odvětví. V oblasti dopravy bylo dosaženo pokroku v harmonizaci ve všech odvětvích; ve vysokorychlostních železničních systémech, v silniční dopravě, v letecké dopravě, vnitrozemských vodních cest a v námořní dopravě.

V oblasti ekonomické a sociální soudržnosti byl zaznamenán dobrý pokrok. V oblasti sociální politiky a zaměstnanosti je politika zaměstnanosti v souladu se zásadami a politikou ES a sociální dialog byl posílen. V oblasti regionální politiky je územní uspořádání v souladu s klasifikací ES, nový zákon upravuje regionální rozvoj a institucionální rámec byl vyjasněn.

V oblasti zemědělství bylo dosaženo pokroku v tom, že byla připravena opatření potřebná pro provádění Společné zemědělské politiky, zejména novou legislativou o zřízení Státního zemědělského intervenčního fondu. V oblasti veterinární a fytoosanitární legislativy bylo dosaženo pokroku v harmonizaci.

Co se týče životního prostředí, je zapotřebí vynaložit další úsilí na transpozici *acquis* v oblasti znečištění ovzduší, nakládání s odpady a jakosti vody a v oblasti hodnocení dopadu na životní prostředí. Dále je zapotřebí zavést propracovanější strategie pro střednědobé financování.

V oblasti justice a vnitřních záležitostí je efektivita kontroly státní hranice policií nadále nedostatečná s tím, že je nadále zapotřebí zlepšit koordinaci mezi běžnou a pohraniční policií a rovněž s celními úřady. V boji proti korupci a organizovanému zločinu nebylo dosaženo žádného podstatného pokroku.

Pokud jde o správní kapacitu, lze konstatovat, že orgány odpovídající za standardy a certifikaci zboží celkově fungují dobře. Nicméně v oblasti služeb by měla být Komise pro cenné papíry dále posílena. Co se týče hospodářské soutěže, je třeba posílit úřad pro monitorování státní pomoci, zatímco Úřad pro ochranu hospodářské soutěže funguje dobře. Pokud jde o zemědělství, bylo dosaženo pokroku v souvislosti se zavedením správní struktury pro organizace společného trhu, a to zejména přijetím zákona o Státním zemědělském intervenčním fondu. V oblasti regionální politiky došlo k posunu kupředu v přípravě pro strukturální fondy, a to zavedením územních celků v souladu s klasifikací *acquis*. V oblasti životního prostředí bylo schváleno navýšení počtu pracovníků na Ministerstvu životního prostředí a v České inspekci životního prostředí, avšak je zapotřebí zlepšit vzdělávání a zvýšit finanční zdroje. Pokud jde o justici a vnitřní záležitosti, na záležitosti týkající se víz nyní dohlíží nově zřízený odbor pro imigraci a kontrolu hranic a byl proveden první krok směřující k reformě organizačních struktur za účelem zlepšení kontrol na státních hranicích. Nicméně celkově bylo v této oblasti, která trpí nedostatečným personálním obsazením, špatnou vybaveností a organizačními nedostatky, dosaženo nedostatečného pokroku.

Česká republika se zabývala většinou priorit obsažených v Přístupovém partnerství, avšak dosud vynaložené úsilí by mělo být nadále rozvíjeno s cílem lépe splnit stanovené cíle. Obzvláště uspokojivého pokroku bylo dosaženo v oblasti volného pohybu zboží, zaměstnanosti a sociálních věcí a telekomunikací. Nicméně v některých oblastech nebyly krátkodobé priority dostatečně řešeny. Jedná se o právo obchodních společností, konkrétně v souvislosti s menšinovými akcionáři, a o oblast volného pohybu služeb, kde dohled nad kapitálovým trhem nebyl dostatečně posílen. Co se týče audiovizuálního odvětví, harmonizace byla provedena v malé míře. Pokrok v oblasti životního prostředí a justice a vnitřních záležitostí byl omezený.

Česká republika se již začala zabývat řadou střednědobých priorit obsažených v Přístupovém partnerství.

D. Přístupové partnerství a národní program pro přijímání *acquis*: celkové hodnocení

Účelem Přístupového partnerství je vymezit v jednom rámci následující:
prioritní oblasti pro další práci uvedenou v Pravidelné zprávě Komise;

finanční prostředky, které jsou poskytnuty k dispozici s cílem pomoci kandidátským zemím tyto priority realizovat;

podmínky, které se budou na tuto pomoc vztahovat.

Každý uchazeč byl vyzván, aby přijal Národní program pro přijímání *acquis*. Tento program stanoví, jak si daná země představuje, že bude s Přístupovým partnerstvím pracovat, harmonogram plnění priorit obsažených v partnerství a potřebné lidské a finanční zdroje. Přístupové partnerství i národní programy pro přijímání *acquis* jsou pravidelně revidovány s cílem zohlednit dosažený pokrok a umožnit stanovení nových priorit.

1. Přístupové partnerství

V následujících hodnoceních jsou hlavní oddíly nadepsány tučným písmem a další klíčové pojmy převzaté z Přístupového partnerství jsou zvýrazněny verzáčkami.

Krátkodobé priority

Politická kritéria: V souvislosti s Rómy byla podniknuta celá řada praktických, pozitivních kroků. Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity uvedla, že drtivá většina opatření obsažených ve vládním akčním plánu byla provedena. Je však zapotřebí vynaložit další úsilí v boji proti předsudkům vůči Rómům a pro zlepšení pracovních příležitostí. Přístup ke vzdělání byl zlepšen přidělením významných zdrojů a přijetím legislativních opatření. Pro odstranění segregace je však zapotřebí učinit více. Souhrnně lze říci, že tato priorita byla částečně splněna.

Ekonomická kritéria: V restrukturalizaci bankovního sektoru bylo dosaženo pokroku. Zbývá zprivatizovat pouze jednu banku, avšak očekává se, že tento proces bude dokončen nejpozději počátkem roku 2001. Nedobytné půjčky však představují 26% HDP a proto i nadále vyvolávají vážné znepokojení. Vláda podpořila restrukturalizaci podniků a urychlila privatizaci, zejména činnosti Revitalizační agentury. Malého pokroku bylo dosaženo v restrukturalizaci ocelářského odvětví, neboť dosud nebyla provedena strategická studie pro toto odvětví. Zákon o konkursu byl novelizován s cílem urychlit konkursní řízení; nicméně provádění tohoto zákona zůstává pro přetížené soudnictví náročným úkolem. Souhrnně lze říci, že tato priorita byla částečně splněna.

Vnitřní trh:

- V oblastech duševního a průmyslového vlastnictví znamená nový autorský zákon a zákon o průmyslovém vlastnictví významný pokrok v harmonizaci s *acquis*. Nicméně prováděcí a monitorovací kapacita příslušných úřadů by měla být zvýšena a spolupráce mezi nimi by měla být dále zlepšena. Tato priorita byla částečně splněna.
- Legislativa v oblasti práva obchodních společností je z velké části v souladu s *acquis*, avšak je zapotřebí vyřešit otázku ochrany menšinových akcionářů. Tato priorita nebyla splněna.
- Pokud jde o ochranu dat, nový zákon o ochraně osobních údajů, který zahrnuje ochranu osobních údajů zpracovávaných státními a krajskými úřady stejně jako jedinci a podniky, je v souladu s *acquis*. Nicméně předpokládaný úřad pro vykonávání dohledu dosud nefunguje. Tato priorita byla částečně splněna.
- V oblasti volného pohybu zboží dosáhla Česká republika významného pokroku v harmonizaci přijetím nové legislativy o hračkách, metrologii, lékařských přístrojů, chemikálií, farmaceutických výrobků, státních zakázkách a ostatních záležitostech. Tento zákon umožnil další harmonizaci v oblasti Nového a globálního přístupu a dokončení rozhovorů o smlouvě PECA. Celková úroveň správní kapacity je dobrá z hlediska rozdělení odpovědností regulačních orgánů a dostupných zdrojů, avšak je zapotřebí provést zlepšení v oblastech kosmetických a farmaceutických výrobků. Tato priorita byla splněna.
- Dalšího pokroku bylo dosaženo v oblasti volného pohybu kapitálu směrem k vyšší míře liberalizace, avšak hlavní otázkou zůstává záležitost svobodné možnosti cizinců koupit nemovitost. Co se týče otázky vkladních knížek na držitele, bylo dosaženo významného pokroku tím, že bylo zabráněno otevírání nových anonymních účtů. Nicméně přetrvávají otázky a obavy co se týče časového plánu pro skutečné zrušení existujících anonymních účtů. Tato priorita byla částečně splněna.

· V oblasti volného pohybu služeb je zapotřebí dále posílit dohled nad kapitálovým trhem zajištěním silnější Komise pro cenné papíry, plně nezávislé na Ministerstvu financí. Regulační rámec by měl být zlepšen ve vztahu k cenným papírům a obligacím, zejména by měl být vyřešen strukturální problém systému dvojích cen. Ve splňování této priority bylo dosaženo omezeného pokroku.

· Hospodářská soutěž: Protimonopolní legislativa musí být ještě plně harmonizována, neboť zákon o ochraně hospodářské soutěže musí být novelizován. Významného pokroku bylo dosaženo v harmonizované legislativě o státní pomoci. ÚOHS byl posílen přijetím dalších pracovníků, avšak je možné, že bude zapotřebí dalších zdrojů. Byla dokončena podstatná část inventáře státních pomoci. Tato priorita byla částečně splněna.

· Telekomunikace: Nový zákon o telekomunikacích je částečně v souladu s *acquis*, neboť zavádí nezávislý regulační orgán a liberalizaci trhu. Tento nový zákon však neusnadňuje včasné vytvoření tržních podmínek co se týče termínů pro zavedení „volby operátora pro jednotlivé hovory“ a „přenosnosti čísla“. Také by měla být zajištěna nezávislost tohoto regulačního orgánu. Tato priorita byla částečně splněna.

· Zdanění: Byla přijata legislativa, která stanoví další harmonizaci spotřebních daní a DPH. Je však ještě zapotřebí plně zharmonizovat řadu oblastí. Plánovaný termín uzavření bezcelních obchodů na státních hranicích je 31. prosince 2001. Česká republika přijala pravidla chování pro obchodní zdanění. Tato priorita byla částečně splněna.

· Audiovizuální politika: Přijetím nového tiskového zákona, který zakotvuje právo na odpověď, bylo dosaženo jistého omezeného pokroku, avšak stávající legislativa stále není v souladu se Směrnicí o televizi bez hranic. Tato priorita byla řešena pouze ve velmi omezeném rozsahu.

Zemědělství: Bylo dosaženo jistého pokroku v přípravě opatření potřebných pro uplatňování společné zemědělské politiky, zejména přijetím nové legislativy o zřízení státního zemědělského intervenčního fondu. V oblasti veterinární a fytosanitární legislativy bylo v harmonizaci dosaženo jistého pokroku. Malého pokroku bylo však dosaženo ve zlepšení kontrolních mechanismů. Malého pokroku bylo dosaženo v modernizaci továren na zpracování masa a mléka a priorita spočívající ve schválení plánu modernizace nebyla splněna. Bylo dosaženo pokroku v harmonizaci systému pro identifikaci dobytka, avšak tato harmonizace není dosud dokončena. Bylo přijato rozhodnutí rozšířit tento systém tak, aby se vztahoval i na jiné druhy, avšak dosud nebylo realizováno. Tato priorita byla tedy splněna pouze částečně.

Zaměstnanost a sociální věci: Dobrého pokroku bylo dosaženo ve stanovení národní strategie, neboť byl vypracován státní plán zaměstnanosti, který zahrnuje zásady zaměstnanosti přijaté Evropskou radou. Bylo dosaženo uspokojivého pokroku v podpoře sociálních partnerů, neboť byla novelizována legislativa s cílem zlepšit sociální dialog, zejména na úrovni podniků, a vláda pokračovala ve svém dialogu v rámci Rady pro hospodářskou a sociální dohodu. Tato priorita byla tedy z velké části splněna.

Životní prostředí: V určitých oblastech, jako je například kvalita vody, kvalita ovzduší a nakládání s odpady, byla zahájena příprava rámcové legislativy, avšak stále zbývá přijmout významnou rámcovou legislativu. Také lze zaznamenat malý pokrok v transpozici a vynuovení rámcové legislativy.

Investiční strategie v oblasti životního prostředí dosud nebyla vypracována, avšak realizační plány pro konkrétní jednotlivé směrnice byly schváleny. Směrnice o hodnocení dopadů na životní prostředí nebyla transponována. Tato priorita tedy byla řešena pouze v omezeném rozsahu.

Justice a vnitro: V posílení hraničních kontrol bylo dosaženo malého pokroku a počet příslušníků pohraniční stráže zůstává nedostatečný, její vybavenost je i nadále špatná a pohraniční stráž je i nadále svázána neúčinnými postupy pro komunikaci se stanicemi národní policie. Nový zákon o azylu stanoví dostatečný přístup ke statusu uprchlíka a odvolací řízení, zahrnuje pojem humanitárního azylu a zavádí sociální pomoc pro odmítnuté žadatele. Nový zákon o pobytu cizinců je také v souladu s *acquis*; osoby nyní musí žádat o dlouhodobá víza nebo povolení k pobytu v zahraničí a musí nejprve získat pracovní povolení. Nicméně provádění této legislativy bylo dosud problematické. Co se týče praní špinavých peněz, uvádí novelizovaný zákon o praní špinavých peněz českou legislativu do většího souladu s *acquis*. Avšak nízké počty stíhání a odsouzených osob ukazují na to, že policie i

soudnictví musí zvýšit své úsilí a zlepšit koordinaci. Dva roky po zahájení akce „čisté ruce“ zůstávají výsledky dosažené v boji pro organizovanému zločinu, korupci a hospodářské zločinnosti nedostatečné. Je zapotřebí větší vynucovací kapacity a stále přetrvává nedostatek kvalifikovaných pracovníků a spolupráce mezi institucemi v této oblasti je také stále nedostatečná. S výjimkou legislativy o azylu a cizincích bylo tedy v řešení této priority dosaženo nedostatečného pokroku.

Posílení kapacity státní správy a soudnictví:

- Pro účely přípravy zákona o státní službě byla podniknuta řada kroků, avšak samotný zákon nebyl přijat a z hlediska zásadní reformy bylo dosaženo malého pokroku. Tato reforma by měla podpořit politickou nezávislost a snížit prostor pro politické zásahy do jmenování úředníků na vrcholné a střední úrovni. Měla by také podpořit efektivní řízení a pomoci při vytváření jednotného systému pro rozvoj lidských zdrojů. Souhrnně lze říci, že ve splňování této priority bylo dosaženo omezeného pokroku.

- Jistého pokroku bylo dosaženo v reformě soudnictví zjednodušením občanskoprávního a obchodního soudního řízení. Podstatné návrhy novel trestního zákoníku a trestního řádu stejně jako návrhy ústavních novel týkajících se soudní samosprávy a finanční struktury soudů však nebyly přijaty. Plně funkční soudnictví je nezbytné pro provádění a vynucování acquis ES. Souhrnně lze říci, že tato priorita byla částečně splněna.

- Pokud jde o finanční kontrolu, dosud byla posílena pouze harmonizace vnější finanční kontroly přijetím zákona o rozpočtových pravidlech. Kapacita státní správy pro státní interní finanční kontrolu zůstává nadále slabá, navzdory jistému pokroku. Pro externí finanční kontrolu je stále zapotřebí zavést do praxe mezinárodně uznávané standardy pro audit. Souhrnně lze říci, že tato priorita byla částečně splněna.

- PHARE, ISPA a SAPARD: Schvalování programu SAPARD pokračuje dobře a český plán rozvoje venkova byl vypracován. Je však ještě zapotřebí provést akreditaci platební agentury a byl přijat nedostatečný počet pracovníků. Také je zapotřebí plně funkční interní audit. Meziresortní spolupráce byla však dobrá. Pokud jde o ISPA, byly vypracovány dokumenty o odvětvových strategiích pro dopravu a životní prostředí a byly předloženy první projekty, které by měly být financovány v rámci ISPA. Celkovou koordinaci ISPA zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj s tím, že resortní ministerstva odpovídají za odvětvový vstup. Byl zřízen koordinační výbor pro ISPA, avšak ještě musí být potvrzeno, které úřady budou prováděcími agenturami. Souhrnně lze říci, že tato priorita byla částečně splněna.

Střednědobé priority

Zde jsou dále zmíněny pouze ty střednědobé priority z Přístupového partnerství pro rok 1999, u nichž bylo dosaženo pokroku.

Politická kritéria: Vláda přijala dlouhodobou politiku vůči Rómům, jež se soustředí na strategické kroky zaměřené na klíčové oblasti jako je například vzdělávání, zaměstnanost, bydlení a boj proti diskriminaci. Byly přiděleny další finanční zdroje, zejména na vzdělávání a bydlení.

Ekonomická kritéria: Bylo dosaženo dobrého pokroku v podporování konkurenceschopnosti soukromého sektoru. Zejména byla přijata řada opatření týkajících se MSP. Byla realizována řada podpůrných programů s cílem napomoci vytváření a rozvoji soukromých podniků se zvláštním zřetelem k MSP.

Vnitřní trh: Bylo dosaženo dalšího legislativního pokroku co se týče státních zakázek, a to zavedením sektoru veřejných služeb, avšak je zapotřebí vynaložit další úsilí v souvislosti se zrušením národní preferenční klauzule. Pokud jde o ochranu dat, byl přijat nový zákon v souladu s požadavky ES. V sektoru pojišťovnictví bylo dosaženo významného pokroku přijetím nových zákonů a posílením pojišťovnického dohledu. V těchto snahách je však třeba pokračovat s cílem zajistit rovné příležitosti pro všechny účastníky trhu.

- Hospodářská soutěž: Bylo podpořeno plné vynucování pravidel pro státní pomoc přesunutím této odpovědnosti na nezávislý úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Legislativa o státní pomoci je v

souladu s *acquis*. Pracovníci absolvovali dobré školení o politice ES pro hospodářskou soutěž.

· Zdanění: Přípravy na sloučení ředitelství cel a okresních finančních úřadů pokračovaly s cílem vytvořit nezávislý orgán odpovídající za celní správu a spotřební daň.

· Ochrana spotřebitele: Z hlediska transpozice opatření souvisejících se závadností a nezávadností bylo dosaženo pokroku. Z hlediska správní kapacity bylo také dosaženo pokroku přijetím koncepce spotřebitelské legislativy, zlepšením spolupráce mezi institucemi a přijetím nového zákona o obchodní inspekci.

Zemědělství: Jistého pokroku bylo dosaženo v oblasti vytváření struktur mechanismů společné zemědělské politiky přijetím legislativy o státním zemědělském intervenčním fondu. Také bylo dosaženo jistého pokroku dokončením systému identifikace zvířat a byl zaveden systém kritického kontrolního bodu pro analýzu rizik.

Energetika: V oblasti jaderné energetiky bylo v omezeném rozsahu provedeno hodnocení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a bylo konstatováno, že jsou používány správné postupy. Současně bylo vysloveno doporučení pro další posílení regulačního orgánu. Pokud jde o Temelín, změny požadované regulačním orgánem jsou prováděny v rámci probíhajícího povolovacího řízení, zatímco Dukovany jsou nadále modernizovány. Bylo dosaženo pokroku v souvislosti s požadavky na nouzové zásoby ropy, vstoupil v platnost nový zákon o nouzových zásobách ropy, což přispělo k další harmonizaci legislativy s *acquis*.

Doprava: Jistého pokroku bylo dosaženo v harmonizaci legislativy o silniční dopravě v souvislosti snovým systémem poplatků vybíraných od uživatelů silnic, a sice přijetím novely zákona o silniční dopravě. Byla zahájena restrukturalizace Úřadu pro civilní letectví a Řízení letového provozu s cílem vytvořit nezávislé orgány pro vyšetřování leteckých havárií a přidělování letových slotů.

Zaměstnanost a sociální věci: Bylo dosaženo dobrého pokroku co se týče transpozice *acquis* v oblasti sociálního zabezpečení, zejména pokud jde o penzijní pojištění a ochranu dítěte. Bylo dosaženo dobrého pokroku v oblasti pracovního práva díky novelizaci zákoníku práce, jež zajistila další harmonizaci pracovní doby a hromadného propouštění. Také bylo dosaženo dobrého pokroku v oblasti rovného zacházení v důsledku přijetí zákonů o rovných příležitostech, sexuální diskriminaci, o postížených, o rodičovské dovolené a rodičovských příspěvcích. V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo dosaženo jistého dalšího pokroku. Pokud jde o zdraví obyvatelstva, bylo dosaženo smíšeného pokroku; zákon o ochraně zdraví obyvatelstva byl přijat, avšak transpozice směrnic o tabákových výrobcích nepokročila. Co se týče správní kapacity, počty pracovníků na ministerstvu a v jeho pracovních úřadech se zvýšily a byly podniknuty první kroky směřující k vytvoření koordinovaného systému státního dozoru v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Hospodářská a sociální soudržnost: Bylo dosaženo významného pokroku jak z hlediska legislativy, tak z hlediska správní kapacity. Česká republika přijala legislativu o podpoře místního rozvoje, která poskytuje komplexní právní základ pro místní rozvoj. Byla také přijata další významná legislativa, zejména zákon o rozpočtových pravidlech. Také byl vypracován a přijat Národní rozvojový plán pro léta 2000-2006 a programové dokumenty pro SAPARD a ISPA a hodnotící postupy jsou v souladu s *acquis*. Pokud jde o správní kapacitu, došlo ke zvýšení počtu pracovníků na Ministerstvu pro místní rozvoj (MMR) a meziresortní koordinace a spolupráce se zlepšila, zejména co se týče přípravy na realizaci strukturálního fondu.

Životní prostředí: Bylo dosaženo jistého pokroku v posílení správní kapacity zvýšením počtu pracovníků na Ministerstvu zemědělství a České inspekci životního prostředí.

Justice a vnitro: Bylo dosaženo významného pokroku v harmonizaci vízové politiky. Nový zákon o pobytu cizinců zahrnuje nová ustanovení o vydávání, platnosti a druzích víz stejně jako o jednotném formátu. Víza již nejsou vydávána na hranicích, s výjimkou určitých stanovených mimořádných okolností.

2. Národní program pro přijímání *acquis* - hodnocení

Česká vláda předložila „Národní program přípravy na členství v Evropské unii“ pro rok 2000 (Národní program pro přijímání *acquis*, NPAA) z 21. června.

Stručné shrnutí tohoto Národního programu (NP 2000 - Executive summary) popisuje tento dokument v kontextu pokračující předvstupní strategie a navazuje na Národní program pro rok 1999, Přístupové partnerství a Pravidelnou zprávu. Zdůrazňuje, že Národní program je rámcový dokument, u něž je pravděpodobné, že mohou nastat změny v časovém harmonogramu implementace určitých priorit.

Celková prezentace je velmi dobrá a tudíž poskytuje velké množství informací přístupných čtenáři. Každá kapitola má jednotnou strukturu, včetně přehledných tabulek, které uvádějí cíle jednotlivých politik, nástroje, odpovědný odbor a časový rámeček. Tyto tabulky se týkají legislativních i nelegislativních úkolů; posledně zmíněné úkoly se vztahují k implementaci i do jisté míry k posílení správní kapacity.

Národní program je vcelku systematický a precizní pokud jde o plánování legislativních kroků i implementaci nelegislativních činností. Zvýšená pozornost byla také věnována posílení správní kapacity, avšak i přesto je zapotřebí vynaložit v této oblasti další úsilí. Plánování činností by mělo být založeno na analýzách potřeb s cílem jasně identifikovat předpokládané výsledky, o jejichž dosažení se usiluje, a potřebné zdroje.

Pokud jde o finanční plánování, český parlament v roce 2000 poprvé diskutoval priority financování v rámci NP 2000 v souvislosti s projednáváním státního rozpočtu, což představuje konkrétní krok vpřed při zavádění Národního programu jako nástroje pro plánování zdrojů.

Dalším zlepšením je výhledová analýza finančních potřeb, která uvádí, jak budou aktivity uvedené v Národním programu financovány v průběhu tříletého období od roku 2000 do roku 2002. Je velmi žádoucí, aby byl tento základ použit pro budoucí finanční plánování s tím, že tříleté plánovací období se vždy posune o rok. Vzhledem k nesmírně důležité roli správní kapacity je však politováníhodné, že není uveden podrobnější rozpis budoucích výdajů na její posílení.

Kvalita jednotlivých kapitol je různá. Například cíle v oblasti zemědělství nejsou dostatečně jasně stanoveny, ani není ve velmi těsném časovém rámci určeno pořadí důležitosti. V kapitole životní prostředí diskuse ke krátkodobým a střednědobým prioritám pouze v omezené míře odkazuje na acquis životního prostředí a je zapotřebí zlepšit vnitřní konzistentnost tohoto dokumentu co se týče číslování směrnic, legislativy a prováděcích opatření. V případě ochrany spotřebitele a zdraví se uváděné finanční potřeby zdají být velmi nízké. Na druhé straně lze říci, že kapitoly pojednávající o vnitřním trhu obsahují komplexní informace a náležitě se zabývají prioritami obsaženými v Přístupovém partnerství. Kapitola o sociální politice a zaměstnanosti je jako celek také velmi uspokojivá.

Pokrytí acquis je celkově dobré, přestože ve většině kapitol některé prvky chybí. Například kapitola o hospodářské soutěži nebere v úvahu určité mezery, které existují v protimonopolní legislativě. V oblasti průmyslu se dokument zabývá restrukturalizací ocelářského průmyslu, jež vyžaduje další úsilí, pouze stručně. V oblasti daní není zmíněna spotřební daň z vína, přestože dosud nebyla provedena její harmonizace.

Přestože jednotlivé kapitoly Národního programu neobsahují systematické odkazy na Přístupové partnerství nebo Pravidelnou zprávu, celkově lze konstatovat, že priority Přístupového partnerství pro rok 1999 byly osloveny.

NP pro rok 2000 představuje významné kvalitativní zlepšení ve srovnání s NP pro rok 1999, který sám byl lepší než NP pro rok 1998. Tento pozitivní trend by měl pokračovat tak, aby tento nástroj mohl být využíván k řízení procesu přípravy na přístup. Zejména je zapotřebí vynaložit další úsilí v souvislosti s posílením správní kapacity, finančními odhady a stanovením střednědobých priorit. Dále NP stále ještě dostatečně nekoordinuje různé nástroje používané v různých oblastech acquis pro přípravu na členství.

Přílohy

Úmluvy o lidských právech ratifikované kandidátskými zeměmi, září 2000

Strany následujících úmluv a protokolů BG CY CZ EE HU LV LT MT PL RO SK SV TK

ECHR (Evropská úmluva o lidských právech) X X X X X X X X X X X X

Protokol 1 (majetkové právo aj.) X X X X X X X X X X X X

Protokol 4 (svobodný pohyb aj.) O X X X X X X O X X X X O
 Protokol 6 (trest smrti) X X X X X X X X O X X X O
 Protokol 7 (ne bis in idem) O X X X X X X O O X X X O
 Evropská úmluva o zabránění mučení X X X X X X X X X X X X X
 Evropská sociální charta O X X O X O O X X O X O X
 Revidovaná Evropská sociální charta X X O X O O O O X O X O
 Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě (systém kolektivních stížností) O X O O O O O O O O
 O O O
 Rámcová úmluva o národnostních menšinách X X X X X O X X O X X X O
 ICCPR (Mezinárodní úmluva o občanských a politických právech) X X X X X X X X X X X X O
 Doplnkový protokol k ICCPR (právo individuální komunikace) X X X X X X X X X X X X O
 Druhý doplnkový protokol k ICCPR (zrušení trestu smrti) X X O O X O O X O X X X O
 ICESCR (Mezinárodní úmluva o ekonomických, sociálních a kulturních právech) X X X X X X X X X X
 X X O
 CAT (Úmluva proti mučení) X X X X X X X X X X X X
 CERD (Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace) X X X X X X X X X X X X O
 CEDAW (Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen) X X X X X X X X X X X X
 CRC (Úmluva o právech dítěte) X X X X X X X X X X X X

X = Úmluva byla ratifikována
 O = Úmluva NEBYLA ratifikována

BG = Bulharsko; CY = Kypr; CZ = Česká republika; EE = Estonsko; HU = Maďarsko; LV = Lotyšsko;
 LIT = Litva; MT = Malta; PL = Polsko; RO = Rumunsko; SK = Slovensko; SV = Slovinsko; T =
 Turecko

Statistické údaje

1995 1996 1997 1998 1999

Základní údaje v 1000

Počet obyvatel (průměr) 10.331 10.315 10.304 10.295 10.283

v km²

Celková rozloha 78.864 78.866 78.866 78.866 78.866

Národní účty v 1000 mil Kč

Hrubý domácí produkt v běžných cenách 1.381 1.572 1.669 1.798 1.836

v 1000 mil ECU/euro

Hrubý domácí produkt v běžných cenách 39,8 45,6 46,4 49,5 49,8

v ECU/euro

Hrubý domácí produkt na obyvatele v běžných cenách 3.900 4.400 4.500 4.800 4.800

cenách % změna oproti předchozímu roku

Hrubý domácí produkt ve stálých cenách (národní 5,9 4,8 -1,0 -2,2 -0,2

měna) podle parity kupní síly

Hrubý domácí produkt na obyvatele v běžných cenách 11.001 12.011 12.342 12.186 12.498

Struktura výroby v % hrubé přidané hodnoty

- Zemědělství 4,7 4,7 4,7 4,6 3,7

- Průmysl (s výjimkou stavebnictví) 33,3 32,4 34,3 35,3 34,3

- Stavebnictví 8,7 8,4 8,6 8,1 7,5

- Služby 53,3 54,5 52,4 52,0 54,5

Struktura výdajů jako % hrubého domácího produktu

- Výdaje konečné spotřeby 70,7 71,5 73,2 71,8 73,1

- domácnosti a NPISH 50,8 51,6 53,3 52,8 53,4
- celkové státní výdaje 19,9 19,9 19,9 19,0 19,7
- Tvorba hrubého fixního kapitálu 32,0 31,8 30,8 28,3 26,4
- Pohyby zásob 2,1 3,1 2,0 1,4 2,1
- Vývoz zboží a služeb 53,6 52,9 56,9 60,7 63,6
- Dovoz zboží a služeb 58,4 59,3 62,9 62,2 65,2

Míra inflace % změna oproti předcházejícímu roku
Index spotřebitelských cen . 9,1 8,6 10,8 2,0

Platební bilance v mil ECU/euro

- Běžný účet -1.047 -3.381 -2.835 -1.187 -993
- Obchodní bilance -2.813 -4.630 -4.008 -2.269 -1.933
- Vývoz zboží 16.415 17.088 20.108 23.412 :
- Dovoz zboží 19.228 21.718 24.117 25.680 :
- Služby, netto 1.409 1.515 1.557 1.593 1.154
- Příjem, netto -81 -569 -699 -873 -693
- Čisté běžné transfery 438 303 316 362 479
- z toho: státní transfery 79 102 46 63 :
- Příliv přímých zahraničních investic (netto) 1.960 1.125 1.148 2.416 4.792

Veřejné finance v % hrubého domácího produktu

Celkový státní schodek/přebytek -1,1 -1,7 -2,1 -2,4 -1,6

Finanční ukazatele v % hrubého domácího produktu

Hrubý zahraniční dluh celého hospodářství 24,6 24,2 24,5 23,2 24.0 E

jako % vývozu

Hrubý zahraniční dluh celého hospodářství 45,9 45,9 43,1 38,2 37.7 E

Měnové agregáty v 1000 mil ECU/euro

- M1 13,0 13,9 11,7 12,3 13,3

- M2 29,8 32,7 32,0 36,4 38,4

Celkový úvěr 27,0 30,5 30,9 31,5 30,3

Průměrné krátkodobé úrokové míry % za rok

- Úrok z půjček 12,8 12,5 13,2 12,8 8,7

- Úrok z vkladů 7,0 6,8 7,7 8,1 4,5

Směnné kurzy ECU (1 ECU/euro=..domácí měny)

- Průměr za sledované období 34,70 34,46 35,93 36,32 36,89

- Konec sledovaného období 34,94 34,25 38,03 35,19 36,10

1995=100

- Index skutečného směnného kurzu 100 102,2 99,2 102,0 106,9

Rezervy - aktiva mil ECU/euro

-Rezervy (včetně zlatých) - aktiva) 11.261 10.509 9.176 10.774 12.889

-Rezervy (vyjma zlatých) - aktiva 10.533 9.858 8.862 10.693 12.763

Zahraněční obchod mil ECU/euro

Obchodní bilance -2.759 -4.575 -3.870 -2.175 -1.893

Vývozy 16.557 17.253 20.086 23.505 25.188

Dovozy (FOB - franko paluba) 19.316 21.828 23.956 25.679 27.082

předchozí rok=100

Obchodní podmínky 101,4 100,9 102,2 109,2 103,6

jako % z celku

Vývozy do ES-15 60,9 58,2 59,9 64,2 69,2
Dovozy z ES-15 61,1 62,4 61,5 63,5 64,0

Demografie na 1000 obyvatel

Přirozený přírůstek -2,1 -2,2 -2,1 -1,8 -2,0

Míra migrace, netto (včetně korekcí) 1,0 1,0 1,2 0,9 0,9
na 1000 živě narozených

Dětská úmrtnost 7,7 6,0 5,9 5,2 4,6

Očekávaná délka života: při narození

Muži: 69,7 70,4 70,5 71,1 71,4

Ženy: 76,6 77,3 77,5 78,1 78,1

Trh práce(metodologie ILO) % pracovních sil

Míra ekonomické aktivity 61,5 61,2 61,1 61,0 61,0

Míra nezaměstnanosti, celkem 4,0 3,9 4,8 6,5 8,7

Míra nezaměstnanosti osob mladších 25 let 7,8 7,2 8,6 12,4 17,0

Míra nezaměstnan. osob ve věku 25 let nebo starších 3,3 3,3 4,1 5,3 7,2

Průměrná zaměstnanost podle poboček NACE v % z celku

- Zemědělství a lesnictví 6,6 6,1 5,8 5,5 5,2

- Průmysl (s výjimkou stavebnictví) 32,7 32,1 31,4 32,2 30,8

- Stavebnictví 9,2 9,4 9,7 9,7 9,3

- Služby 51,6 52,3 53,1 53,6 54,6

Infrastruktura v km na 1000 km²

Železniční síť 120 120 120 120 120

km

Délka dálnic 414 423 485 498 498

Průmysl a zemědělství předchozí rok=100

Indexy objemu průmyslové výroby 109,2 102,0 104,5 101,6 96,9

Indexy objemu hrubé zemědělské výroby 105 98,6 94,9 100,7 100,6

Životní úroveň na 1000 obyvatel

Počet automobilů 301 324 344 358 360

Počet telefonních účastníků 237 293 370 456 560

Počet připojení k síti Internet : : : 7,9 19,4

E= odhady

Metodologické poznámky

Inflace

Spotřebitelská cena: v rámci příprav na společnou měnu navrhly členské státy EU nový index spotřebitelských cen, aby splnily povinnosti stanovené ve Smlouvě o ES. Cílem bylo vytvořit indexy spotřebitelských cen umožňující srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Hlavním úkolem bylo harmonizovat metodiky a rozsah obsahu. Výsledkem byl harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP). Podobné přípravné cvičení bylo zahájeno i v případě kandidátských zemí. V souvislosti s rozšířením je stejně tak důležité, aby ekonomická výkonnost těchto zemí byla vyhodnocována na základě srovnatelných indexů. Jistého pokroku v přijímání nových pravidel bylo již dosaženo. Od ledna 1999 poskytují kandidátské země měsíčně Eurostatu tzv. zástupné HICP, které vycházejí z národních indexů spotřebitelských cen, ale byly upraveny na rozsah HICP. Údaje v tabulce představují tyto zástupné HICP. Očekává se, že spolehlivé a srovnatelné indexy HICP budou kandidátské země poskytovat od ledna 2001.

Finance

Poznámka o pramenech:

Schodek / přebytek veřejných rozpočtů: kandidátské země nejsou v současné době schopny poskytovat spolehlivé údaje na základě národních účtů. Eurostat s těmito zeměmi úzce spolupracuje s cílem zlepšení těchto statistik. Vzhledem k nedostatku spolehlivých údajů je aproximace schodku / přebytku veřejných rozpočtů odvozena ze Statistické ročenky MMF o státních financích (tato metodika je dále vysvětlena níže).

Hrubé zahraniční zadlužení: jako pramen byla použita publikace OECD Statistiky o zahraničním zadlužení. Údaje pro rok 1999 jsou odhady.

Oficiální rezervy cizích měn, měnové agregáty, úrokové sazby a směnné kurzy: ve všech případech, kde to bylo možné, se pro uvedené údaje použil dotazník Eurostatu určený kandidátským zemím. Nebylo-li možné získat údaje tímto způsobem, použila se jako pramen publikace MMF "Mezinárodní finanční statistiky".

Směnné kurzy vůči ECU (euro): údaje Evropské komise se používají pro kurzy ECU, pro kurzy euro pak údaje z Evropské centrální banky.

Poznámka o metodice:

Schodek / přebytek veřejných rozpočtů: jedná se o aproximaci definice národních účtů, odvozené z údajů získaných metodikou GFS (statistika státních financí) Mezinárodního měnového fondu (MMF). Schodek / přebytek veřejných rozpočtů se získá sečtením konsolidovaného schodku / přebytku centrální vlády (obvykle zahrnujícího určité mimorozpočtové fondy) a schodku / přebytku místní správy. Součet se upraví podle čisté výše půjček / výpůjček poskytnutých či získaných pro účely konkrétní politiky, které představují finanční položku v národních účtech. Údaje GFS se týkají hotovosti.

Hrubé zahraniční zadlužení: celé ekonomiky - zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé zadlužení. Podle konvence se hodnota nesplacených dluhů převádí z USD na ECU pomocí směnných kurzů platných ke konci roku, zatímco HDP se převádí na ECU pomocí ročních průměrných směnných kurzů. Pro poměr hrubého zahraničního zadlužení k vývozu se používá definice vývozu zboží a služeb podle národních účtů.

Měnové agregáty: představují souhrnné údaje ke konci roku. M1 obecně označuje bankovky a mince v oběhu společně s bankovními vklady na požádání. M2 obecně označuje součet M1 a spořicí vkladů společně s ostatními krátkodobými pohledávkami vůči bankám. Celkový úvěr obecně představuje domácí úvěr vůči státu (očistěný od vkladů, včetně nefinančních státních podniků), společně s úvěry soukromého nefinančního sektoru a ostatních nepeněžních finančních institucí.

Úrokové sazby: roční průměrné sazby. Úrokové sazby na půjčky obecně představují průměrné úrokové sazby uplatňované na úvěry vykazujícími bankami. Úrokové sazby z vkladů se obecně vztahují k průměrné poptávce a sazbám úroků z termínovaných vkladů.

Směnné kurzy: Směnné kurzy vůči ECU jsou oficiální kurzy oznamované Evropské komisi do 1. ledna 1999, kdy bylo ECU nahrazeno eurem. Směnné kurzy eura jsou referenční kurzy Evropské centrální banky v případech, kdy jsou k dispozici. Index skutečného směnného kurzu (nominální) je vypočten jako vážený průměr podle hlavních obchodních partnerů s tím, že základním rokem je rok 1995 (roční průměr).

Rezervní aktiva: představují úhrnné údaje ke konci roku. Jsou definována jako součet zlata v držení centrální banky, deviz a ostatních (hrubých) pohledávek vůči cizozemcům a cizozemským subjektům. Zlato je oceňováno na základě tržní ceny na konci roku.

Zahraněční obchod

Dovozy a vývozy (běžné ceny). Záznamy vycházejí ze speciálního obchodního systému, podle kterého zahrnuje zahraniční obchod zboží, které překročí celní hranici státu. Údaje o obchodu nezahrnují přímé reexporty, obchod se službami a obchod v bezcelních zónách, stejně jako licence, know-how a patenty. Výše obrátu zahraničního obchodu zahrnuje tržní hodnotu zboží a dodatečné náklady (dopravné, pojištění atd.). Podmínka FOB znamená, že veškeré náklady, které vzniknou v průběhu dopravy k celní hranici, jdou na účet prodávajícího. Podmínka CIF znamená, že dodatečné náklady

hradí kupující. Hodnoty vývozu se udávají v cenách FOB a dovozu v cenách CIF.

Počínaje rokem 1996 je rozhodujícím kritériem pro zahrnutí do exportních statistik datum vpuštění zboží do exportního režimu. Dovozy jsou zaznamenávány podle dne, kdy bylo zboží vpuštěno do vnitrostátního oběhu. Výše zahraničního obchodu se uvádí v cenách FOB/FOB.

Směnné relace: údaje jsou vypočteny na základě roku 1994 = 100 za použití deflace podle deseti skupin SITC s běžným váženým průměrem za dané čtvrtletí.

Dovozy z ES-15 a vývozy do ES-15: údaje byly poskytnuty Českou republikou.

Demografie

Čistá míra migrace: hrubá míra čisté migrace (přepočtená Eurostatem) za rok X je: {počet obyvatel (X+1) - počet obyvatel (X) - úmrtí (X) + narození (X)}. Takto se předpokládá, že jakákoli změna v počtu obyvatel, která nebyla způsobena narozeními nebo úmrtími, byla způsobena migrací. Tento ukazatel zahrnuje tedy také administrativní korekce (a chyby v předpovědích, pokud je celkový počet obyvatel založen na odhadech a pokud jsou narození a úmrtí získávána z matrik). Údaje v tomto případě lépe odpovídají skutečnosti. Kromě toho je rozdíl mezi hrubou mírou čisté migrace uváděnou státem a hrubou mírou čisté migrace vypočtené Eurostatem z největší části způsoben nedostatečným podáváním zpráv nebo prodlevou v procesu hlášení migrace.

Pracovní síly

Všechny údaje od začátku průzkumu v období let 1993 - 1997 byly převedeny do jednotné metodiky platné od roku 1998 a přepočteny na kalendářní čtvrtletí.

Míra ekonomické aktivity (metodika ILO): pramenem byl Průzkum pracovní síly (LFS). Jde o procento celkové pracovní síly z počtu obyvatel ve věku 15 let a starší.

- Pracovní síly: osoby zaměstnané v národním hospodářství a nezaměstnaní (podle definic ILO)
- Zaměstnaní v národní ekonomice: všechny osoby ve věku 15 let a starší, které během sledovaného období pracovaly nejméně jednu hodinu za mzdu nebo plat nebo jinou odměnu jako zaměstnanci, podnikatelé, členové výrobních družstev nebo rodinní spolupracovníci. Příslušníci ozbrojených sil (ISCO-88 = 0) jsou zahrnuti, ženy na mateřské dovolené zahrnuty nejsou.
- Zaměstnaní v civilním sektoru: všechny osoby ve věku 15 let a starší, které během sledovaného období pracovaly nejméně jednu hodinu za mzdu nebo plat nebo jinou odměnu jako zaměstnanci, podnikatelé, členové výrobních družstev nebo rodinní spolupracovníci. Příslušníci ozbrojených sil (ISCO-88 = 0) nejsou zahrnuti, ženy na mateřské dovolené také nejsou zahrnuty.
- Nezaměstnaní: všechny osoby ve věku 15 let a starší, kteří současně splňují všechny tři podmínky definice ILO pro to, aby byly klasifikovány jako nezaměstnané.

- nemají práci;
- aktivně si hledají práci a
- jsou připraveny nastoupit do práce do čtrnácti dnů.

Jedinou výjimkou jsou osoby, které nehledají práci, protože práci již našly, avšak jejich nástup do práce je stanoven na pozdější dobu. Tyto osoby jsou také zařazeny mezi nezaměstnané.

Míra nezaměstnanosti (metodika ILO): podle LFS. Procentuální podíl nezaměstnaných pracovních sil. Průměrná zaměstnanost podle oborů NACE: podle LFS. Údaje se týkají zaměstnanosti v národním hospodářství.

Infrastruktura

Železniční síť: všechny železnice v dané oblasti. Tato síť nezahrnuje silniční úseky nebo úseky vodních cest, i kdyby byl po těchto trasách dopravován železniční park, např. přívěsy nebo trajekty pro přepravu vagónů. Linky používané výhradně pro turistické účely během sezóny nejsou zahrnuty, stejně jako železniční tratě vybudované a určené výhradně k tomu, aby sloužily dolům; nejsou zahrnuty ani lesnické nebo jiné průmyslové nebo zemědělské podniky a úseky, které nejsou otevřené pro veřejnou dopravu. Jedná se o údaje o stavební délce železničních tratí.

Délka dálnic: silnice navržená a postavená pro motorová vozidla, která neslouží nemovitostem, které s ní sousedí, a která:

- (a) je vybavena, s výjimkou určitých míst nebo dočasné úpravy, samostatnými jízdními pruhy pro obousměrnou dopravu, oddělenými dělicím pruhem, který není určen pro dopravu, nebo výjimečně

jinými prostředky;

(b) se nekříží na stejné úrovni s žádnou jinou silnicí, železnicí nebo tramvajovou tratí nebo cestou pro pěší;

(c) je speciálně označena jako dálnice a je vyhrazena pro určité kategorie silničních motorových vozidel.

Zahrnuty jsou pruhy pro nájezdy a sjezdy bez ohledu na umístění značek. Dálnice vedoucí územím měst jsou také zahrnuty.

Průmysl a zemědělství

Indexy objemu průmyslové výroby: průmyslová výroba zahrnuje těžbu v dolech a lomech, výrobu zboží a dodávání elektřiny, plynu, páry a vody (podle Přehledu č. 1 klasifikace NACE, klasifikační oddíly C, D, E).

Index průmyslové výroby (IPI) je vypočten podle metody, která je v souladu s mezinárodními normami, na základě výrobních statistik o vybraných výrobcích („sledování řad“). Zahrnuje 88,6 % průmyslové výroby v České republice.

Publikované IPI pro Českou republiku jsou vypočteny jako vážené průměry vztahující se k roku 1995. Nebyly provedeny žádné úpravy zohledňující sezónní vlivy a počet pracovních dnů.

Indexy celkového objemu zemědělské výroby: Indexy jsou založeny na vyhodnocení všech jednotlivých výrobků hrubé zemědělské výroby ve stálých cenách roku 1989.

Životní úroveň

Počet automobilů: za osobní automobil se považuje silniční motorové vozidlo, s výjimkou motocyklu, určené pro přepravu cestujících a s navrženým počtem míst pro maximálně devět osob (včetně řidiče). Výraz „osobní automobil“ tedy zahrnuje mikroautomobily (pro řízení není zapotřebí žádný průkaz), taxi a pronajaté osobní automobily, pokud mají méně než deset míst. V této kategorii mohou být zahrnuty i vozy typu pick-up.

Internetová připojení: Počet internetových klientů zahrnuje počet uživatelů, kterým je povolen přístup na Internet jak přes telefonní linku, tak prostřednictvím zařízení pro koncentraci a komutaci dat, pronajatých okruhů a místní počítačové sítě.

Počet serverů pro přístup na internetovou síť zahrnuje počet počítačů připojených k síti prostřednictvím pevného okruhu nebo datové sítě, které poskytují aplikace internetovým uživatelům.

Prameny

Celková rozloha, index skutečného směnného kurzu, infrastruktura, průmysl a zemědělství, zahraniční obchod, trh práce, životní úroveň, demografie: tuzemské prameny.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)

- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)